

ROMÂNIA
JUDEȚUL HARGHITA
ORAȘUL BORSEC

Tel: 0266/337001

Web-site: www.primaria-borsec.ro

e-mail: primaria@primaria-borsec.ro

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE
URBANĂ
ORAȘUL BORSEC
2021-2027

CUPRINS

Partea I – ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIO-ECONOMIC, AL MEDIULUI ȘI NIVELULUI DE ECHIPARE TEHNICĂ ȘI SOCIALĂ A ORAȘULUI BORSEC	4
1. INTRODUCERE	4
SCOPUL ȘI NECESITATEA STRATEGIEI	5
METODOLOGIE DE ELABORARE	6
2. ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A LOCALITĂȚII	7
2.1 PREZENTAREA GENERALĂ A ORAȘULUI.....	7
2.1.1 SCURT ISTORIC	7
2.1.2 AȘEZARE GEOGRAFICĂ	12
2.1.3 CADRUL NATURAL	13
2.1.4 SUPRAFAȚA ORAȘULUI.....	15
2.1.5 REPERE URBANISTICE	18
2.2. POPULAȚIA	19
2.2.1 NUMĂR TOTAL AL POPULAȚIEI	19
2.2.2 POPULAȚIA ÎN FUNCȚIE DE GRUPE DE VÂRSTĂ, SEX, STAREA CIVILĂ ȘI NIVEL EDUCAȚIE.....	20
2.2.3 EVOLUȚIA POPULAȚIEI.....	22
2.2.4. POPULAȚIA ACTIVĂ.....	24
2.2.5. ȘOMERI ȘI RATA ȘOMAJULUI.....	25
2.3 SOCIAL	26
2.3.1 GRUPURI VULNERABILE	26
2.3.2 ONG-URI ACTIVE	29
2.4 EDUCAȚIE.....	31
2.4.1 UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT	31
2.4.2 NUMĂR CADRE DIDACTICE.....	32
2.4.3 NUMĂR ELEVİ REPARTIZAȚI PE CICLURI DE ÎNVĂȚĂMÂNT	32
2.5 SĂNĂTATE	35
2.5.1 UNITĂȚI ȘI SERVICII MEDICALE.....	35
2.5.2 CADRE MEDICALE	35
2.6 INFRASTRUCTURA.....	36
2.6.1 INFRASTRUCTURA DE DRUMURI.....	36
2.6.2 INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT	36
2.6.3 DOTĂRI TEHNICO-EDILITARE (APĂ, CANALIZARE).....	40
2.6.4 INFRASTRUCTURA DE COMUNICARE	41
2.7 ACTIVITATE ECONOMICĂ	42
2.7.1 AGRICULTURA	42
2.7.2 INDUSTRIA	46
2.7.3 PROFIL TERȚIAR	46
2.7.4 TURISM	47
2.7.5 EVOLUȚIA SECTORULUI PRIVAT.....	65
2.8 MEDIU	67
2.8.1 FACTORI DE MEDIU (AER, APĂ, SOL).....	67
2.8.2 FACTORI DE RISC (INUNDAȚII, CUTREMURE)	68
2.8.3 RESURSE NATURALE.....	68
2.8.4 ZONE VERZI	70
2.8.5 ARII PROTEJATE.....	71

2.9 CULTURA.....	73
2.9.1 INFRASTRUCTURA.....	73
Analiza SWOT.....	89
PARTEA A II-A - STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ.....	92
1. Analiza de impact a măsurilor întreprinse în perioada de referință a Strategiei de dezvoltare a Orașului Borsec 2021-2027	92
2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL	95
VIZIUNEA STRATEGICĂ.....	102
Obiectivele strategice de dezvoltare	106
Direcția strategică I: Regenerare urbană	106
OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane	106
OS 2. Investiții pentru un eficient energetic	111
OS 3. Creșterea calității locuirii	113
OS 4. Dezvoltarea administrației publice locale	115
OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde.....	116
Direcția strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului	117
OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice	118
OS 2. Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber	120
OS 3. Turismul activ, ca o direcție modernă de turism	121
OS 4. Promovare turistică	123
Direcția strategică III: Dezvoltarea economiei locale	123
OS 1. Dezvoltarea de infrastructuri noi pentru afaceri	123
OS 2. Atragerea de investiții noi	124
Anexe	125
Monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Borsec	151
BIBLIOGRAFIE.....	153

Partea I – ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIO-ECONOMIC, AL MEDIULUI ȘI NIVELULUI DE ECHIPARE TEHNICĂ ȘI SOCIALĂ A ORAȘULUI BORSEC

1. INTRODUCERE

Definirea unei strategii de dezvoltare integrată clară, a fost realizată prima dată în anul 2005, când în cadrul programului Agenda Locală 2001, finanțat de O.N.U., realizat și acceptat în 2005 de către Consiliul Local, au fost identificate în primul rând, obiectivele de dezvoltare a orașului și programele care servesc la realizarea acestor obiective extinse pe perioada 2007-2013.

În ceea ce privește perioada 2015-2020, au fost determinate, stabilite, finalizate sau realizate parțial obiectivele documentelor strategice de dezvoltare, evoluția orașului urmând, cu succes, direcțiile generale trasate de aceste documente. Ca o continuare în vederea îmbunătățirii, pe orizontul de timp 2021-2027, au fost identificate 5 obiective strategice generale: infrastructură, economie, turism, social, cultură și educație.

Strategia de dezvoltare realizată fiind generalistă, a urmat realizarea unei strategii punctuale având în vedere direcția, axa principală de dezvoltare identificată – strategia de dezvoltare urbană și turistică a orașului. Acest document a prezentat, reliefat, oglindit trecutul – prezentul – oportunitățile turistice ale localității și a zonei.

La realizarea prezentei strategii s-au folosit inevitabil și materiale din documentațiile amintite (istoricul stațiunii, așezarea geografică, cadrul natural, accesul etc.) - practic ceea ce nu se schimbă în timp.

Programul de dezvoltare teritorială de caracter strategic, ia în considerare necesitățile orașului, și se bazează pe potențialul de dezvoltare, incluzând activitățile și programele, deja în derulare.

În vederea acesteia trebuie să precizăm acțiunile și propunerile din politicile sectoriale naționale, care sunt extrem de importante, precum și acele acțiuni specifice regiunii, care maximizează efectele proiectelor și programelor naționale în dezvoltarea teritorială. Astfel se poate realiza sinergia între sistemele de subvenționare, definite mai larg și direcțiile de dezvoltare teritorială a orașului. Prioritățile de dezvoltare sunt obiective primordiale, care servesc la realizarea obiectivelor strategice pe termen lung (îmbunătățirea calității vieții, dezvoltarea economică, folosirea durabilă a resurselor, atragerea turiștilor și formarea unei imagini unice a localității Borsec).

Realizarea priorităților se întâmplă prin dispozițiile și programele, care se concretizează în proiecte.

Obiectivul primordial al aprecierii pretențiilor și posibilităților trebuie să fie ales în așa fel încât executarea să nu se piardă în complexitatea evaluării problemelor micro-regionale și să nu se scape de vedere aspectele dezvoltării zonei.

Strategia integrată de dezvoltare urbană și celelalte studii și proiecte de dezvoltare durabilă, conțin o abordare coerentă – subliniind necesitatea dezvoltării turistice, economice și sociale a zonei. Pe de altă parte trebuie identificate și prezervate acele forme ale activităților turistice care să nu interacționeze cu biodiversitatea specifică zonei și cu sursele de formare ale apelor minerale.

Dezvoltarea durabilă a turismului, economiei și socialului reprezintă o necesitate și o condiție esențială ce trebuie susținută politic și administrativ.

SCOPUL ȘI NECESITATEA STRATEGIEI

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană prezintă caracteristicile localității, o analiză amplă a resurselor și oportunitățile orașului prezentând astfel cadrul în care se va realiza progresul în următorii ani în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor.

Elaborarea Strategiei Integrată de Dezvoltare Urbană reprezintă unul dintre cei mai importanți pași care susțin procesul de dezvoltarea locală, deoarece o astfel de strategie are ca scop stabilirea unor priorități pe termen mediu și lung spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității locale în viitor.

Scopul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană este de a analiza într-un mod structurat și coerent posibilitatea și oportunitățile autorităților publice locale de a iniția, implementa și de a susține obiective trasate la nivel local. Această strategie are la bază caracteristicile localității, o analiză asupra domeniilor de interes ale localității (turism, cultură, investiții, populație, infrastructură, sănătate) și o analiză socio-economică amănunțită (identificarea resurselor, analiza structurii pieței forței de muncă, stabilirea profilului populației cât și necesitățile populației).

Bazându-se pe caracteristicile și nevoile comunității, o strategie de dezvoltare urbană stabilește scopuri, obiective, programe și proiecte ce urmează a fi urmate și dezvoltate. Acest lucru e realizabil prin minimalizarea punctelor slabe, prin exploatarea avantajelor locale (turism, infrastructură, poziție geografică), prin identificarea și găsirea unor soluții în eventualitatea unor amenințări viitoare, analiza oportunităților viitoare și identificarea provocărilor ce trebuie abordate.

METODOLOGIE DE ELABORARE

DESCRIEREA PROCESULUI CONSULTATIV

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană constituie o parte componentă a procesului de planificare strategică, respectă principiile Regulamentului Delegat (UE) Nr. 240/2014 Al Comisiei din 7 ianuarie 2014 privind Codul european de conduită referitor la parteneriat, în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene și reprezintă:

- documentul strategic elaborat de către autoritatea locală ce exprimă o viziune comprehensivă cu privire la dezvoltarea Orașului Borsec, județ Harghita;
- un proces pentru dezvoltarea unei viziuni pe termen mediu și lung la nivelul comunității, în corelare cu principiile de finanțare și regulamentele privind cadrul financiar 2021-2027.

Perioada de consultare ianuarie-aprilie 2021

Proces de tip expert

Factori implicați: Primăria Orașului Borsec

Locația: Primăria Orașului Borsec

Grupul de experți pentru elaborarea SIDU a fost format din angajații UAT Borsec.

Metodologie de lucru: analiza de informații și conținut, realizarea de materiale de documentare, stabilirea obiectivelor de dezvoltare, analiza SWOT, realizarea de materiale-suport privind direcții prioritare pentru perioada 2021-2027.

Realizarea acestei etape a presupus culegerea datelor, verificarea, sistematizarea și gruparea datelor prin diferite tehnici statistice, inclusiv prin reprezentări grafice, interpretarea datelor, analiza critică a rezultatelor, discutarea punctelor critice cu beneficiarul în vederea punerii de acord cu rezultatele obținute din analiza datelor, valorificarea analizelor pentru elaborarea strategiei.

Proces de tip participativ

Factori implicați: angajați ai Primăriei Orașului Borsec și membrii Consiliului local

Locația: Primăria Orașului Borsec

Metodologie de lucru: 1 atelier de lucru, ședință de Consiliu local

Prin acest atelier de lucru s-a analizat situația existentă a orașului, s-a realizat analiza SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări) și s-au identificat obiective de dezvoltare strategică.

Punctele forte și oportunitățile identificate reprezintă resursele comune care vor fi valorificate în urmărirea obiectivelor strategice, iar acestea depind în mare măsură de punctele slabe interne și amenințările externe existente.

Proces de tip consultativ

Factori implicați: comunitatea locală.

Locația: stradal și online prin completarea de 124 de chestionare.

Metodologie de lucru: sondaj de opinie stradal, campanie online de consultare publică.

Rezultatele procesului consultativ cu populația la nivelul sondajului de opinie se regăsesc în studiul socio-economic (analiza sectorială la fiecare din capitolele prezentate în prezenta Strategie de dezvoltare), precum și integrarea ideilor în cadrul analizelor sectoriale, obiectivelor și direcțiilor de dezvoltare a orașului.

Din punct de vedere metodologic, elaboratorul a utilizat o abordare mixtă, folosind metode specifice pentru a colecta și/ sau verifica informațiile corespunzătoare din surse multiple. Strategia de colectare a datelor a combinat instrumente de cercetare diferite astfel încât să existe cât mai multe date pentru fundamentarea concluziilor finale. S-au utilizat metode online și offline, pentru integrarea a cât mai multor elemente.

2. ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A LOCALITĂȚII

2.1 PREZENTAREA GENERALĂ A ORAȘULUI

2.1.1 SCURT ISTORIC

Reperle istorice ale Borsecului au cunoscut permanent două zone majore care au evoluat, uneori împreună, alteori diferit, de-a lungul timpului. Cele două sunt descoperirea și mai apoi utilizarea apei minerale ca și principala resursă pentru generarea, evoluția și/sau involuția/decăderea localității. Deși cele două pot fi analizate separat, doar împreună se constituie înțelegerea evoluției istorice a localității.

Numele localității Borsec provine, după unii autori din expresia „borvız” (apă minerală) și „borvíszék” (scaunul/ținutul apei minerale), denumirea ce se dă de obicei locului unde apa minerală bolborosește, ieșind din pământ.

Legenda spune că acum circa patru secole, un cioban își mână turma de oi pe aceste meleaguri acoperite de păduri seculare de conifere și fâgete. Bolnav fiind, la un moment dat s-a oprit lângă un izvor să-și întrezeze puterile. Din acel izvor curgea o apă deosebită, limpede precum cristalul, rece ca gheața și care a fost recunoscută ca apă minerală carbogazoasă, localnicii botezând-o ulterior „borvız”. Ciobanul a rămas pe aceste locuri până când prima zăpadă l-a obligat să-și mână turma spre casă, plecând însănătoșit, fără urmele bolii cu care venise primăvara. Povestind apoi tuturor cum a fost el vindecat, toată lumea a început să caute acest izvor.

Datorită calității deosebite, apa minerală din Borsec, a fost un produs recunoscut și căutat în curțile aristocrate, și de aceea este valorificată de cca. 400 de ani. Borsecul este amintit pentru

prima dată într-un document din 1700 sub denumirea de „câmpul Borsecului” de Lázár Miklós (Familia contelui Lázár) (preluat Nagy-Bodó Tibor – Borsec 1997). În același timp, reiese dintr-un document de judecată, din 1745, că în această perioadă au înființat la Borsec locuitorii Scaunului Gheorgheni mai multe case de băi și capele.

Depresiunea începe să fie locuită pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea, respectiv între anii 1769-1773, când apar primele gospodării, ocazie cu care se întinde faima izvoarelor de ape minerale, cu efectele lor tămăduitoare.

Calitățile acestor apelor minerale, au fost studiate de-a lungul secolelor de nenumărați medici și specialiști ai vremurilor, începând cu secolul al XVI - lea, când medicul italian Bucella îi prescrie principelui Sigismund Bathory o cură „cu apa unui izvor din Borsec”.

Urmează studiile și conferințele doctorului Krantz din Viena, care, pe la 1770, descrie calitățile acestor ape. În 1773, profesorul Krant Heinrich, din însărcinarea margrafului Austriei a analizat ce efecte terapeutice are apa minerală, subliniind calitățile deosebite ale izvoarelor Principal și Lobogó (izvorul Lobogó a dispărut în 1926).

În 1774, L. Wagner publică un studiu privind apele minerale din Borsec, în revista „Academische Dissertat”.

În 1793, într-o revistă medicală ce apărea la Sibiu, doctorul Neustadler prezintă o expunere științifică despre apele din Borsec. Primele analize ale apei din Izvorul Principal au fost realizate 1803 de un grup de doctori din Viena, iar în 1820 de Pataky Sámuel, cercetările fiind continuate la Universitatea din Viena.

În 1825, primul doctor al băii, dr. Scheint Dániel publică lucrarea „Izvoarele minerale ale Borsecului”. În 1863 J. Mayer, iar în 1873 dr. Neustadter au analizat efectele apelor minerale și au început construirea băii curative, iar în 1893 în jurnalul „Siebenburgische Quartalschriefft” sunt enumerate acele boli, care pot fi vindecate cu apele minerale de la Borsec. Cercetările sunt continuate de dr. Than Károly, în 1873, iar în 1890 dr. Hanko Vilmos analizează efectele chimice ale izvoarelor Republica și Izvorul Principal, ocazie cu care se adevăresc observațiile cercetătorului dr. Szilvássy János, care a cercetat anterior asemănările celor două izvoare.

În toamna anului 1845, poetul Vasile Alecsandri a vizitat Borsecul, publicând apoi în Calendarul pentru poporul românesc (Iași, 1845) o schiță elogiativă, intitulată *Borsec*. Cu talentul unui avizat observator, Alecsandri descrie atmosfera din stațiunea Borsec, „care nu se poate numi nici târg, nici sat, pentru ca nu are nici uliți, nici magazii, nici locuitori”.

Sunt descrise: „chipul de a face cură”, excursiile la „Stecărie”, la „Cascadă”, la „Peșteră”, la „Stânci”; balurile organizate într-o „sală de lemn fără de nici o altă decorație decât niște fofeze de

brad în care ard douăzeci de lumânări de sau”. Printre dănuitori, Alecsandri identifica „figuri de toată făptura, de tot calupul, strâmbe, triste, vesele”, cei prezenți distrându-se „giucând, sărind, învărtindu-se ca niște titirezi, bătând din pintini”. Sosirea toamnei găsea Borsecul „singur, deșert și trist ca un mormânt, până la vara viitoare”. Însă, cei care i-au fost oaspeți „gândesc totdeauna cu mulțămire la dânsul, ca la un prieten bun și iubit”.

Vizitatorii erau nobili cu vechi blazoane, doamne, domnișoare frumoase, înalți funcționari guvernali sau scaunali, ofițeri înzorzonați și panașați, preoți, negustori bogați, servitori și servitoare. O importantă parte a turiștilor veneau din Moldova.

În preajma anului 1848, oaspeți din Moldova, Muntenia și Transilvania urcau în aceste locuri singuratice sub pretextul tratării unor boli, dar în taină pregăteau viitoare acțiuni revoluționare. Printre cei care au stat un timp la Borsec s-au aflat Ion Heliade Rădulescu, Dimitrie Bolintineanu, Nicolae Bălcescu, Vasile Alecsandri s.a.

Afluxul vizitatorilor de peste munți fusese remarcat și de Gazeta de Transilvania, care, în 1845, aducea la cunoștința cititorilor săi că „vecinii și prietenii de peste Carpați au început a se strecura încoace prin Timiș, Bran, Oituz, pentru apele minerale de la Arpatac (Araci), Borsec, Covasna, Zizin”. Aceeași gazetă constată faptul ca oaspeții veniți la tratament „politizează mai mult decât fac cură”. Oaspeți ai Borsecului au mai fost și scriitorii și poeții Mihai Eminescu, Costache Negri, Costache Negruzzi, Calistrat Hogas, George Topârceanu, Garabet Ibrăileanu, I. I. Mironescu (al cărui strămoși au fost baci pe meleagurile Bretcului), George Lesnea s.a.

O interesantă prezentare a societății celor ce veneau la băi la Borsec, alertată de sosirea prințului Carol (viitorul rege al României, Carol al II-lea), este publicată de Gazeta Transilvaniei la 5 august 1909, sub titlul *Scrisoare din Borsec* - iulie 1909: „Ziarele maghiare anunțaseră de mult - se spune în corespondență - că în vara anului curent regina României va petrece câteva săptămâni la Borsec. Cu zvonul despre venirea reginei aduc în legătură și voiajul ce l-a făcut de curând în Borsec fostul primar al Bucureștilor, Mișu Cantacuzino, numindu-l pe acesta principe, și mareșalul reginei, care a vrut să ia dispozițiile anterioare necesare. Eram în față cu realitatea, având înaintea noastră nu pe moștenitorul de tron, ci pe fiul acestuia, Carol, însoțit de medicul de curte și de 7 tineri români descendenți din familiile mai fruntașe și mai de influență din România. Pentru noi, ziua de 24 iulie a fost zi de sărbătoare, văzând între noi pe viitorul purtător al coroanei României”. Se descoperă între timp efectele benefice ale acestor ape prin cură externă, respectiv efectuarea de băi cu aceste ape, deși ele ieșeau din pământ la temperatura de doar cca. 11° C.

Astfel, pe la mijlocul secolului al XIX-lea, se construiesc primele băi, cunoscute sub denumirile de „Lobogó”, „Lázár”, „Sáros” etc.

*Izvorul Lázár**Izvorul Lobogó*

Despre îmbutelierea apei minerale, ca activitate industrială putem vorbi numai după ce Zimmethausen Antal a construit fabrica de sticlă necesară îmbutelierii, în Borsecul de Jos.

O explozie demografică se consemnează odată cu construirea primei manufacturi de fabricarea sticlei, atât de necesară pentru îmbutelierea apei minerale, fapt petrecut între anii 1804- 1806, datorită unui ambițios întreprinzător austriac, Zimmethausen Antal, care, la vremea respectivă, și-a cheltuit averea și chiar și-a distrus sănătatea în decursul multor ani de procese cu autoritățile și cu proprietarii din acea vreme, de la care a concesionat terenurile pe care astăzi există Borsecul.

Zimmethausen a încheiat contracte de comercializare cu firme rusești, italiene, grecești, turcești și moldovenești, și a transportat apele minerale, în sticlele fabricate în localitate, din materia primă existentă în zonă. A adus specialiști din Silezia, Bavaria, Cehia, Polonia, dintre care mulți s-au stabilit în această regiune. Acești oameni sunt antecesorii unora dintre familiile existente încă în Borsec și ale căror nume, Fokt, Krammer, Schiller, Kamenitzky, Eigel păstrează încă originile acestora.

Îmbutelierea se realiza primăvara până toamna, atât ziua cât și noaptea, existând înregistrări (Ötvös Ágoston) conform cărora, au fost îmbuteliate 5000 de sticle pe zi, le-au pus între rogojini și au plecat în Europa cu căruțe trase de cai.

Până la fabricarea primelor recipiente din sticlă, apa minerală se pune în butoaie din lemn și vase de lut, apoi se transporta cu care trase de boi, fiind foarte căutată și apreciată în marile capitale europene.

În 1855, o linie de îmbuteliere încălzită asigură îmbutelierea și în timpul iernii, producția crește, și căruțele sunt schimbate cu autovehicule. Sunt aduse mașini de turnare de tip „Oelhaffer”, care au fost considerate cele mai bune, la momentul respectiv și capacitatea zilnică a ajuns la 20.000 de sticle. Apa minerală ajunge în curând în Egipt, în America, și pe toate piețele europene importante.

Calitatea apei minerale din Borsec a fost apreciată în numeroase expoziții, fiind premiată:

în:

- 1873 la Viena;
- 1878 la expoziția mondială din Paris;
- 1882 la Berlin, și la Trieste;
- 1885 a fost premiată la Budapesta, (ocazie cu care, Francz Jósif denumeste apa minerală Borsec, „Regina Apelor Minerale”).

Analiza științifică a compoziției chimice, începe în 1927, în laboratoarele universităților din București, Cluj și Budapesta. Analizele chimice realizate în aceste laboratoare, confirmând stabilitatea componentele minerale ale apelor din Borsec.

Prin 1857, Pávai Vajna Elek descoperă rezervele de cărbune (lignit) din bazinul Tinoavelor, astfel că, în 1879 începe exploatarea acestuia. În tot acest timp, o preocupare de bază a constituit-o exploatarea și prelucrarea lemnului; proprietarii pădurilor fiind la vremea respectivă comunele Ditrău, Lăzarea și Remetea. Dar resursa cea mai de preț a rămas apa minerală, cu efectele ei miraculoase în tratarea și vindecarea multor boli, considerate pe atunci ca nevindecabile.

Tot în această perioadă se pune un accent deosebit pe infrastructură, astfel se construiesc multe vile, se amenajează străzile și aleile, apare iluminatul public, (inițial cu seu de oaie), se începe construirea drumului spre Toplița peste masivul Creanga – ctitorul acestor lucrări fiind inginerul Baross Gábor.

Oficializarea turismului balnear are loc în anul 1918, când ia ființă prima întreprindere balneară, a cărei sarcină primordială a constituit-o ștergerea urmelor Primului Război Mondial și refacerea infrastructurii stațiunii. Cel mai mare reviriment se constată în perioada interbelică - atunci se construiesc majoritatea vilelor, continuând același stil arhitectonic cu minunatele dantelării din lemn.

În 1926 băile au fost închiriate de către Tischler Mor, cel care realizează investiții care conduc la descoperirea Izvorului Principal în 1926.

Imagini stațiune din perioada interbelică

O dovadă a recunoașterii dezvoltării stațiunii este și faptul că, în anul 1937, are loc aici Congresul Internațional de Balneologie, cu reprezentare din foarte multe țări cu tradiții în acest domeniu.

Al doilea război mondial distruge în mare parte băile Borsec, care vor începe a fi reparate abia după naționalizarea din 1948. Istoria stațiunii Borsec este una contradictorie cu cicluri de strălucire. Toată istoria sa este legată de dorința chiriașilor și a comunelor proprietare care au exploatat în forme variate apele din Borsec de câștig imediat. Investițiile au fost sporadice fără să aibă o continuitate mai ales în ceea ce privește întreținerea și protejarea apei, mediului natural și construit.

2.1.2 AȘEZARE GEOGRAFICĂ

Depresiunea intracarpatică Borsec, așezată în partea nordică a județului Harghita este situată în centrul Carpaților Orientali, pe partea estică a Munților Gurghiuului. Se află mai exact între 46°54'42"-47°0'15" latitudine nordică, 25°35'49" longitudinea estică – de la Greenwich. Este traversat de pâraul Vinul Mare (Nagy-Bor) – pâraul de colectare a apelor curgătoare a împrejurimii și pâraiele secundare ale acestuia. Eroziunea apelor curgătoare a

format din lanțul vulcanic un pas de defalcare în două podișuri mai mici ale depresiunii: în direcția nord-vestică, Depresiunea Borsecul de Jos, și în direcția nordică Depresiunea Borsecul de Sus – care a condus la formarea locului băii de ape minerale propriu-zise.

Rocile caracteristice sunt ardeziile și calcarele, din punct de vedere geogenic, depresiunea poate fi considerată tânără, formarea lor s-a petrecut în perioada neozoică. Depresiunea Borsec cu o înălțime medie de 88 m altitudine, depășește înălțimea de altitudine a depresiunilor intracarpatică mari Ciuc și Gheorgheni, dar față de alte depresiuni mici (depresiunile Bilbor, Glod, Drăgoiasa) ale seriei depresiunilor este cea mai mică, având în vedere că înălțimea acestora este între 900-1000 metri. Din punct de vedere al dilatației teritoriale, se află în locul doi între depresiunile-mici amintite, cu un teritoriu aproximativ 50 km², după depresiunea Bilbor, cu 159 km², și înainte de depresiunile Glod, cu 12,5 km² și Drăgoiasa, cu 11,5 km².

Depresiunea Borsec se învecinează cu depresiunile Bilbor, Ciuc și Gurghiuului, de ultima legând-o pasul Bistricioara, iar de bazinul Bistriței pasul Tulgheș. Este înconjurată de Munții Bistrița, Munții Călimani, Munții Gurghiu și Masivul Ceahlău.

Distanța de la orașele mai importante din zonă: Toplița - 28 km, Reghin - 80 km, Miercurea Ciuc - 125 km, Brașov - 220 km, Târgu Mureș - 119 km, Cluj-Napoca - 200 km.

2.1.3 CADRUL NATURAL

Poziția geografică a stațiunii Borsec este caracterizată de altitudini de înălțime mijlocie, cuprinse între 800 – 1000 m care plasează depresiunea Borsec în zona climatului subalpin.

Acest climat se caracterizează în general prin scăderea presiunii atmosferice și a temperaturii. „Climatul de pădure” existent în depresiunea Borsec se datorează faptului că zona este apărută pe aproape toate părțile de lanțurile muntoase și de pădurile care le acoperă, acestea atenuând viteza vântului, purificând aerul și reducând variațiile bruște de temperatură.

Relieful este în general carstic, în deplină concordanță cu structura geologică, iar zona bazinului propriu-zis prezintă suprafețe aproape plane, pe care local există zone de înmlăștinire datorate impermeabilității rocilor marnoase.

Zonele ocupate cu travertine, din partea nord-estică a depresiunii s-au dezvoltat sub formă de petice, dintre care cel mai bine reprezentat ocupă o zonă de circa un kilometru pătrat, delimitată de Valea Vinului la sud, Valea Usturoi la nord și pâraul Vinului la est, având un aspect relativ plat, cu mici depresiuni carstice (doline).

Partea sudică a acestor depuneri prezintă margini abrupte de până la 100 m, de-a lungul văii Vinului iar zona are aspectul clasic al regiunilor carstice, cu numeroase grote, peșteri etc. Borsec, prin așezarea geografică, aparține climatului subalpin de depresiune.

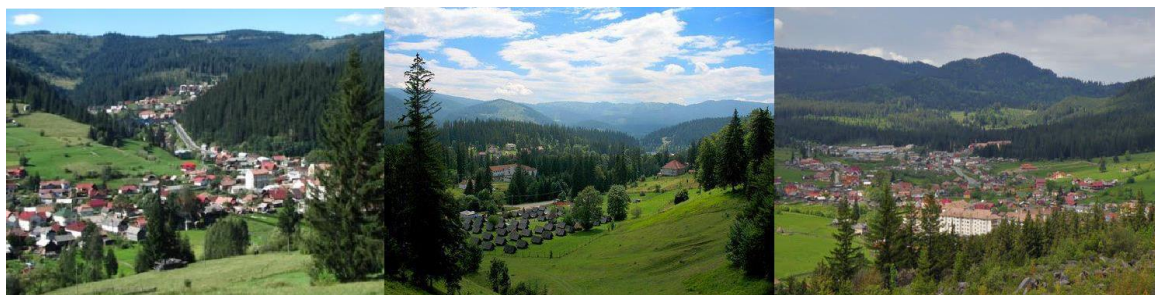
Temperatura medie anuală este de 5° C, cu temperaturi medii minime de -25 ° C, până la -27 ° C în luna ianuarie și de 15 ° C până la 18 ° în luna iulie.

În marea majoritate a perioadelor cuprinse între lunile aprilie și septembrie, temperatura medie depășește cu puțin 15° C.

Umiditatea medie a aerului se situează între 79% și 86% în lunile de vară și 86 – 90% în lunile de iarnă, excepție făcând ultimii ani, în care aceste caracteristici sunt diferite datorită secetei.

În timpul verii cerul este majoritar senin, în timp ce primăvara și toamna prezența ceții este obișnuită.

Imagini reprezentative pentru depresiunea și așezarea urbană Borsec

Depresiunea Borsec

Variațiile mici de temperatură, vânturile puține, puritatea aerului sunt caracteristicile binefăcătoare ale climatului zonei, însoțite de un bio-climat de tip montan, tonic, stimulent și aeroionizare preponderent negativă, puternic sedativă, ce permite alternanțe de tratament cu agenți și fizioterapeuți, băi de soare și de aer ionizat.

În ceea ce privește flora, aceasta este variată. Cea mai mare parte a teritoriului este acoperită cu păduri, iar pe alocuri, datorită condițiilor specifice geografice și climatice, se pot întâlni diferite alte forme de vegetație, ca pășuni alpine în regiunile de mare altitudine și vegetație de mlaștină pe lângă cursul unor pârauri.

Pădurile sunt compuse din conifere în proporție de 95%, printre care se găsesc pe alocuri și mici grupuri de foioase, cum este păduricea de fagi bătrâni de pe înălțimea Făgetului. Dintre conifere, molidul este cel mai răspândit. Datorită condițiilor naturale deosebit de prielnice, molidul atinge vârste și dimensiuni deosebite. Exemplare care au peste 100 de ani și înălțimi de peste 32-34 nu constituie o raritate, unele ajungând până la 50 m înălțime de 40050 m. În afară de molizi se

găsesc plop, însă numai până la circa 1000 m altitudine, mai ales pe versantele răsăritene și apusene, și fagi care, pe alocuri, în depresiune, ajung de asemenea la vârste și dimensiuni deosebite.

Dintre foioase se întâlnesc în număr mult mai redus, exemplare de mesteacăn, arțar, scoruș etc. De asemenea, se găsesc trei varietăți de arbuști precum și salcia pitică.

O curiozitate a naturii o constituie existența mesteacănului pitic (*Betula humilis*), relicva declarată monument al naturii, ținând cont că la ora actuală în Europa se mai găsesc doar câteva exemplare. Existența acestei specii a fost constatată de către savanți și specialiști care au participat la Congresul Internațional de Botanică ce s-a ținut la Borsec în anul 1934.

În păduri și în poienile din păduri cresc multe specii de plante. Dintre flori merită a fi amintite câteva specii de tip carpat: „piciorul cocoșului”, „anemona hepatică” etc. Familia orhideelor este reprezentată prin aproximativ 20 specii, din care menționăm „papucul doamnei”, diferite feluri de flori decorative (*Orchis* sp), 3-4 varietăți de crin, mușcata sălbatică, 2-3 varietăți delăcrămioare etc. Lângă Grota Urșilor și pe zidurile de lângă izvorul principal crește o varietate de *Cypripedium calceolus*. În locurile mai joase se întâlnesc 6 varietăți de garioare sălbatice, o mulțime de varietăți cu flori mici și galbene (*Ranunculus* sp.). La Borsec crește „vârtejul pământului” cu frunze răsfricate la bază, cu tulpina înaltă de 50-70 cm și câteva flori mari, roșii, de forma gurii leului. O altă plantă care se găsește numai la Borsec este și „Voinicierul”, un fel de conifere pitic, identificat pe culmea Făgetului.

2.1.4 SUPRAFAȚA ORAȘULUI

Orașul Borsec ocupă o suprafață de 6.143,00 hectare (0,92% din suprafața totală a Județului Harghita), din care cea mai mare suprafață (95 %) o reprezintă terenul extravilan neagricol / alte forme - 5,871,00 Ha.

După forma de proprietate, terenul agricol este deținut în proporție de peste 5,7 % de proprietari privați, în timp ce terenul neagricol este deținut într-o proporție de peste 33,3 % de stat.

Împărțirea suprafeței administrative, după forma de proprietate:

Tabel nr. 1 – Situația proprietăților pe categorii de folosință

Specificație	Teren agricol		Teren neagricol		Total
	ha	%	ha	%	ha
Proprietate publică a UAT	3	0,05	384	6,25	387
Proprietate privată a UAT	664	10,81	1659	27,01	2323
Proprietate privată	355	5,78	3078	50,10	3433
TOTAL	1022	16,64	5121	83,36	6143

Sursa – Serviciul Urbanism, Primăria Orașului Borsec

Situația evoluției terenului se prezintă astfel:

Tabel nr. 2 – Situația terenurilor pe categorii de folosință

Categoria de folosință	Suprafața (ha/km)
Teren agricol, din care:	An 2019
arabil	21 ha
pășuni și fânețe	1001 ha
vii și livezi	0
păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	4984 ha
ape și bălți	15 ha
teren intravilan	68
drumuri (km)	45
neproductiv	9
Suprafața totală	6143 ha

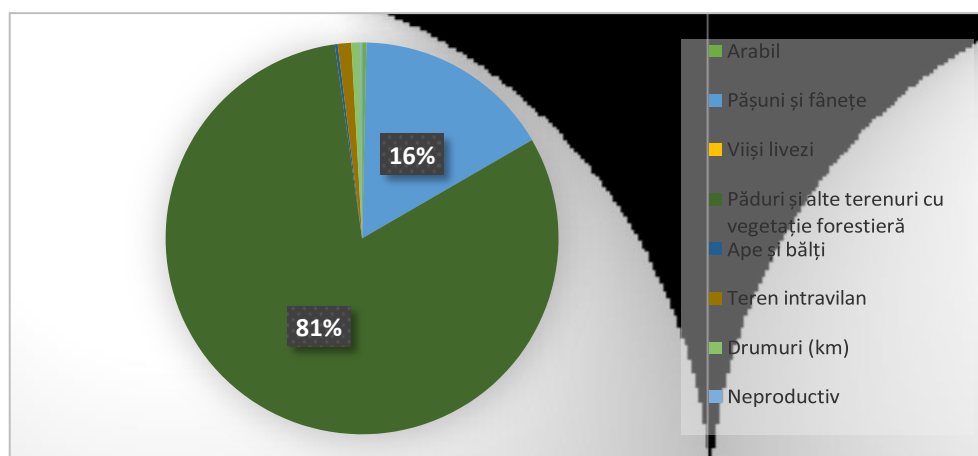
Sursa – Serviciul Urbanism, Primăria Orașului Borsec

Suprafața agricolă totală este alcătuită din pășuni în cea mai mare parte – 766,00 ha, 74,95 %, fânețe 235,00 ha, 22,99 % și arabil 21 ha, 2,05 %.

Fondul forestier acoperă 4984 ha, ocupând locul 1 în structura suprafeței administrative a orașului (81,13 % din totalul suprafeței administrative) și este reprezentată de păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră.

Luciul de apă care se află pe întinderea orașului Borsec este de 4,72 ha, reprezentând 1,19% din suprafața totală a orașului și este alcătuit din bălți.

Grafic nr. 1 – Situația terenurilor pe categorii de folosință

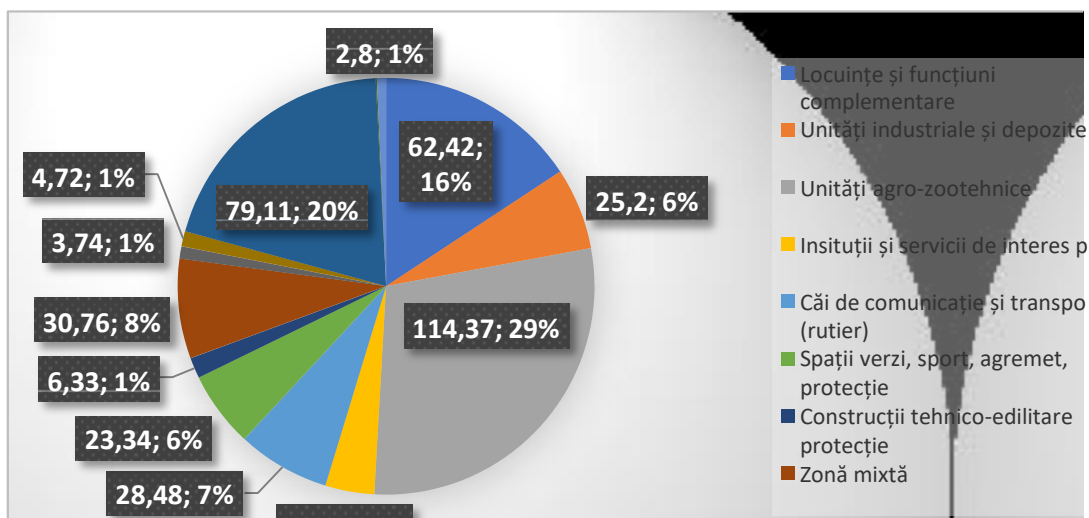
Terenul intravilan al orașului Borsec ocupă în prezent o suprafață de 396,85 ha, 6,46 % din total suprafață administrativă.

Tabel nr. 3 – Bilanțul teritorial intravilan

ZONE FUNCȚIONALE	An 2020	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	62,42	15,73
Unități industriale și depozite	25,2	6,35
Unități agro-zootehnice	114,37	28,82
Instituții și servicii de interes public	15,16	3,82
Căi de comunicație și transport (rutier)	28,48	7,18
Spații verzi, sport, agrement, protecție	23,34	5,88
Construcții tehnico-edilitare și zone protecție	6,33	1,60
Zonă mixtă	30,76	7,75
Zonă gospodărie comunală, cimitire	3,74	0,94
Ape	4,72	1,19
Păduri	79,11	19,93
Zone cu destinație specială	0,42	0,11
Terenuri nefolosite dpdv urbanistic	2,8	0,71
TOTAL	396,85	100

Sursa: Serviciul Urbanism, Primăria Orașului Borsec

Grafic nr. 2 – Bilanțul teritorial intravilan exprimat în ha

2.1.5 REPERE URBANISTICE

Localitatea Borsec are trei componente: așezarea primară, situată pe DN 15 (Toplița-Borsec-Târgu Neamț), la intersecția cu DJ 128 (Borsec-Ditrău), Borsecul de Jos și Borsecul de Sus, stațiunea propriu-zisă, iar legătura dintre cele două se face printr-un culoar, spațial distinct, care

poate fi identificat ca Borsecul de Mijloc.

Orașul stațiune balneo-climaterică Borsec, declarat astfel din anul 1953, este racordat la circuitul căilor rutiere prin Drumul Național DN 15 Toplița – Piatra – Neamț, ce face legătura cu drumul european E 578 Brașov – Miercurea-Ciuc - Târgu-Mureș.

Zonele de locuire din intravilanul Borsecului, cuprind în acest moment (conform PUG) o suprafață de 6,9 ha, reprezentată prin două tipologii principale de locuințe P-P+1 și zona cu regim maxim de P+4 situată în Borsecul de Jos, în arealul cunoscut ca „Centru Civic”, zonele de locuire sunt diferite în oraș după cum urmează:

Viaductul de cale ferată, aparținând industriei apei minerale în zonă, traversează strada Carpați și marchează spațial începutul zonei „Borsec-Stațiune” (Borsecul de Sus). Ansamblul urban integrat în pădure își păstrează șarmul ambivalent de stațiune de agrement. Calitate locuirii în Borsec-Stațiune este foarte mare datorită structurii urbane, pajiștilor amenajate. Tipul de construcții variază între case unifamiliale, vile, pensiuni și construcții noi.

Zona de locuit din Borsecul de Mijloc (identificat ca atare în regulamentele de urbanism ale sec. XIX -lea) și din Borsecul de Jos, se prezintă ca un ansamblu grupat sub formă de fâșie, în lungul DN15, DJ128 și a străzilor de deservire de interes local. Nucleul central al orașului este format de locuințele colective cu regim de înălțime P+4.

Încadrarea locuințelor realizată de PUG, înseamnă o distribuție în cele 3 categorii, funcție de starea lor de întreținere: foarte bună, bună și mediocră. Ponderea dominantă aparține categoriei de clădiri mediocre. Cauzele identificate ale acestei situații sunt următoarele:

- Fondul construit este majoritar vechi
- Clădirile sunt executate cu materiale mixte
- Agresivitatea naturală a terenului
- Adâncimea mică de fundare
- Condițiile nefavorabile de fundare
- Îmbătrânirea populației și lipsa de resurse pentru întreținerea clădirilor în bune condiții

În anul 2019 datele furnizate de INS pentru locuire în Borsec sunt:

Tabel nr. 4 – Statistică locuințe pentru anul 2019

Denumirea	Date 2019
Locuințe existente – total număr	1255
Locuințe în proprietate majoritară de stat – număr	120
Locuințe în proprietate majoritar privată – număr	1135
Suprafața locuibilă – total mp	57485
Suprafața locuibilă proprietate majoritară de stat	3707
Suprafața locuibilă proprietate majoritar privată	53778

Sursa: prelucrare informațiilor furnizate de INS, interogare octombrie 2020

În Orașul Borsec s-a construit un bloc ANL cu 20 de apartamente și două blocuri sociale cu câte 16 apartamente.

2.2. POPULAȚIA

2.2.1 NUMĂR TOTAL AL POPULAȚIEI

Densitatea populației în orașul Borsec este de 42,06 locuitori/kmp.

După etnie, locuitorii din Borsec sunt în proporție de peste 78% maghiari și 22% reprezintă populația de etnie română sau alte etnii.

La recensământul din octombrie 2011, înregistrarea etniei, limbii materne și a religiei s-a făcut pe baza liberei declarații a persoanelor recensate.

Pentru persoanele care nu au vrut să declare aceste trei caracteristici, precum și pentru persoanele pentru care informațiile au fost colectate indirect din surse administrative, informația nu este disponibilă.

Comparativ cu recensământul anterior, se poate observa o tendință de depopulare și îmbătrânire a populației.

Tabel nr. 5 – Populația stabilă din orașul Borsec

Localitatea	Populație stabilă (număr persoane)
	RPL
JUDEȚ Harghita	330753
ORAȘ Borsec	2585
Raportat la nr total al populației, orașul Borsec de află pe locul 4 la nr de locuitori (total orașe - 5)	

Sursa: Recensământul populației 2011

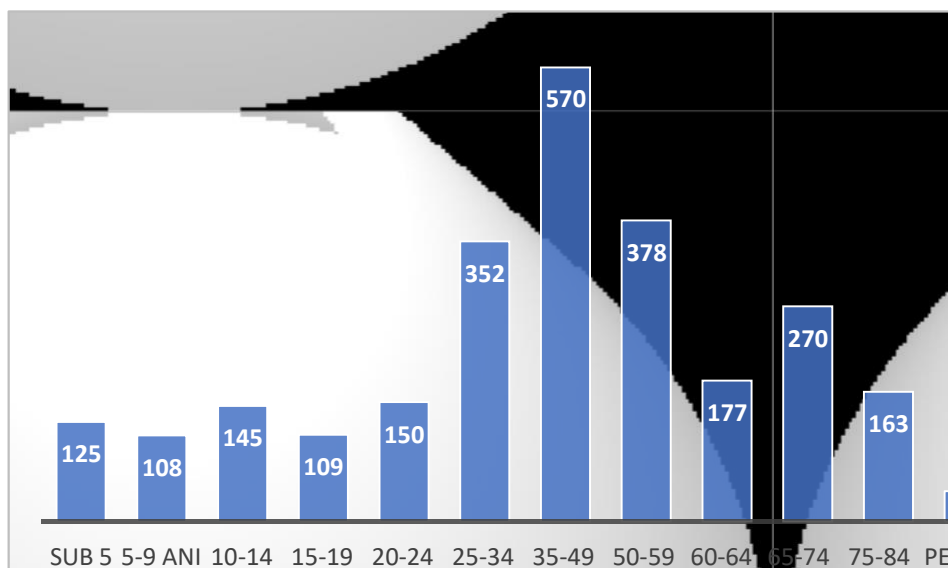
2.2.2 POPULAȚIA ÎN FUNCȚIE DE GRUPE DE VÂRSTĂ, SEX, STAREA CIVILĂ ȘI NIVEL EDUCAȚIE

Tabel nr. 6 – Populația din orașul Borsec, pe grupe de vârstă

Grupa de vârstă	Nr. persoane	Procent %
sub 5 ani	125	4.83
5-9 ani	108	4.17
10-14 ani	145	5.60
15-19 ani	109	4.21
20-24 ani	150	5.80
25-34 ani	352	13.61
35-49 ani	570	22.05
50-59 ani	378	14.68
60-64 ani	177	6.84
65-74 ani	270	10.44
75-84 ani	163	6.30
Peste 85 ani	38	1.47
TOTAL POPULAȚIE	2585	100

Sursa: Recensământul populației 2011

Grafic nr. 3 – Populația din orașul Borsec, pe grupe de vârstă

În reprezentarea grafică se observă o distribuție benefică a populației în funcție de grupa de vârstă, astfel că, cel mai mare procent, cca. 50%, se înregistrează în rândul populației active (25-59

ani), un procentaj de cca. 30% îi revine populației vârstnice (60- peste 85 ani), iar populația tânără ocupă un procentaj de aproximativ 20%.

Această distribuție este benefică atât din punct de vedere al forței de muncă active, cât și al continuității acesteia. În acest context, eventualele investiții majore pot beneficia de forță de muncă.

Tabel nr. 7 – Spor natural a populației din orașul Borsec

Anul	Născuți	Decese	Sporul natural	Căsătorii	Divorțuri
2010	29	37	-8	16	7
2011	28	43	-15	9	9
2012	15	51	-36	13	9
2013	30	30	0	9	4
2014	16	37	-21	10	3
2015	21	36	-15	6	3
2016	12	32	-20	8	6
2017	16	38	-22	8	5
2018	12	42	-30	16	1
2019	7	35	-28	9	4
2020	9	41	-32	7	2

Sursa: prelucrarea informațiilor furnizate de INS, interogare octombrie 2020

Tabel nr. 8 – Starea civilă a populației din orașul Borsec

	Populația stabilă	STAREA CIVILĂ LEGALĂ				Persoane care trăiesc în uniune consensuală
		Necăsătorit(ă)	Căsătorit(ă)	Văduv(ă)	Divorțat(ă)	
Feminin	1338	390	601	255	92	86
Masculin	1247	529	602	41	74	86
TOTAL	2585	919	1203	296	166	172

Sursa: Recensământul populației 2011

Tabel nr. 9 – Nivelul de educație a populației din orașul Borsec

	Populația stabilă de 10 ani și peste	NIVELUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITE					
		Superior		Mediu			Fără școală absolvită
		Universitar	Postliceal și de maiștri	Liceal	Profesional	Gimnazial	
Feminin	1121	104	38	362	124	457	18
Masculin	1022	79	43	332	282	268	18
TOTAL	2125	183	81	694	406	725	36

Sursa: Recensământul populației 2011

În tabelul nr. 9, se poate observa faptul că nivelul de educație superior ocupă o poziție primordială în rândul populației de sex feminin.

Din numărul total al populației stabile de 10 ani, cca. 10% a absolvit o instituție de învățământ superior, cca. 30% au finalizat studiile liceale, (77% absolvind învățământul secundar), astfel se poate afirma că orașul dispune de un potențial uman calificat, ceea ce reprezintă un punct forte în dezvoltarea în perspectivă a localității. Persoanele fără o școală absolvită provin din grupa de seniori, nici o persoană sub 65 de ani neapartținând acestei categorii.

2.2.3 EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Compoziția și evoluția demografică a Borsecului poate fi numită specifică datorită istoriei ei. Acest fapt poate fi atribuit istoriei relativ scurte de câteva secole, mai precis începând de la partea a doua a secolului XVIII., în ciuda faptului că a devenit o așezare permanent locuită numai la începutul secolului XIX.

În 1804 apare fondatorul propriu-zis, Zimmethausen, care a pus bazele băilor din Borsec și a înființat prima fabrică de sticlă, cu ajutorul profesioniștilor din Silezia, Cehia, Bavaria și Polonia.

În urma acestor „imigrări” au apărut și există încă în zilele noastre nume de familii de origine germană și slavă la Borsec, ca Eigel, Fokt, Kamenyitzky, Kolbert, Kramer, Paller, Patka, Schiller, Straff, Thalmayer, Vild etc.

Independența propriu-zisă de comunele Lăzarea și Ditrău a fost cucerită numai în 1896. Până atunci a fost parte a composesoratelor celor două comune, și a fost exploatată de chiriași, care au fost de obicei întreprinzători locali sau străini.

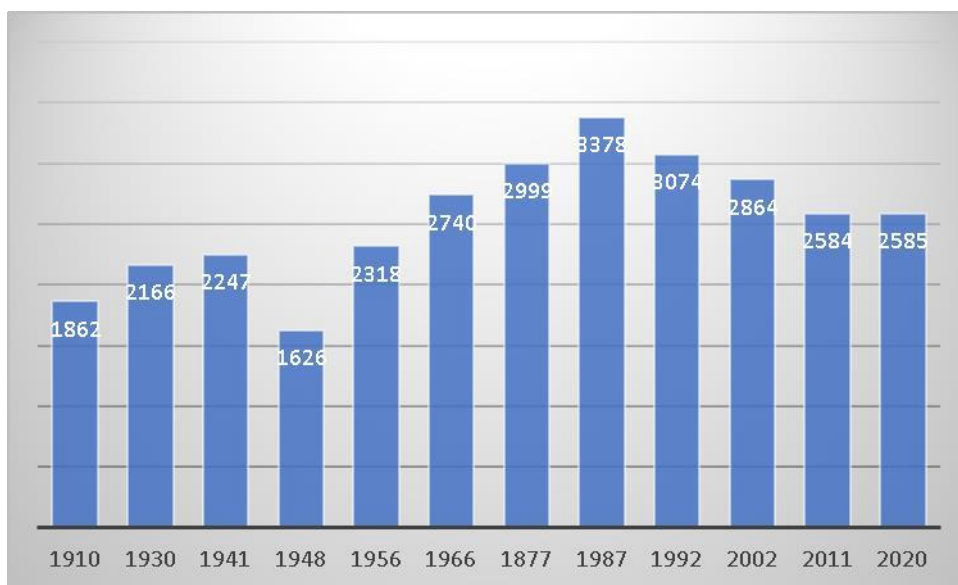
Străinii stabiliți în timpul construirii fabricii de sticlă și cu alte ocazii, la început au trăit separat de autohtoni secui, iar mai târziu s-au asimilat.

Analizând indicatorii demografici ai Borsecului putem aprecia, că cele două secole precedente au adus o creștere foarte rapidă, și din punct de vedere calitativ, și cantitativ, în ciuda faptului că Borsecul câștigă independența ca unitate administrativă numai în 1896, și doar în 1953 rangul de oraș.

Demografia localității în ultimii 150 de ani, a evoluat în felul următor:

Analizând indicatorii demografici ai Borsecului putem aprecia, că cele două secole precedente au adus o creștere foarte rapidă, și din punct de vedere calitativ, și cantitativ, în ciuda faptului că Borsecul câștigă independența ca unitate administrativă numai în 1896, și doar în 1953 rangul de oraș.

Grafic nr. 4 – Demografia localității în ultimii 150 ani

Tabel nr. 10 – Evoluția sporului natural

An	Decese	Nașteri	Spor natural
2010	37	29	-8
2011	43	28	-15
2012	51	15	-36
2013	30	30	0
2014	37	16	-21
2015	36	21	-15
2016	32	12	-20
2017	38	16	-22

2018	42	12	-30
2019	35	7	-28
2020	41	9	-32

Sursa: prelucrarea informațiilor furnizate de INS, interogare octombrie 2020

Din tabelul nr. 10, se poate observa o discrepanță semnificativă între rata mortalității și cea a natalității, cea dintâi având o pondere mai ridicată, în special în ultimii ani. Fluctuațiile sporului natural se datorează creșterii excesive și continue a numărului de decese, în special la vârste înaintate, și datorită emigrării masive a populației tinere.

2.2.4. POPULAȚIA ACTIVĂ

Resursele de muncă reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit individului să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale.

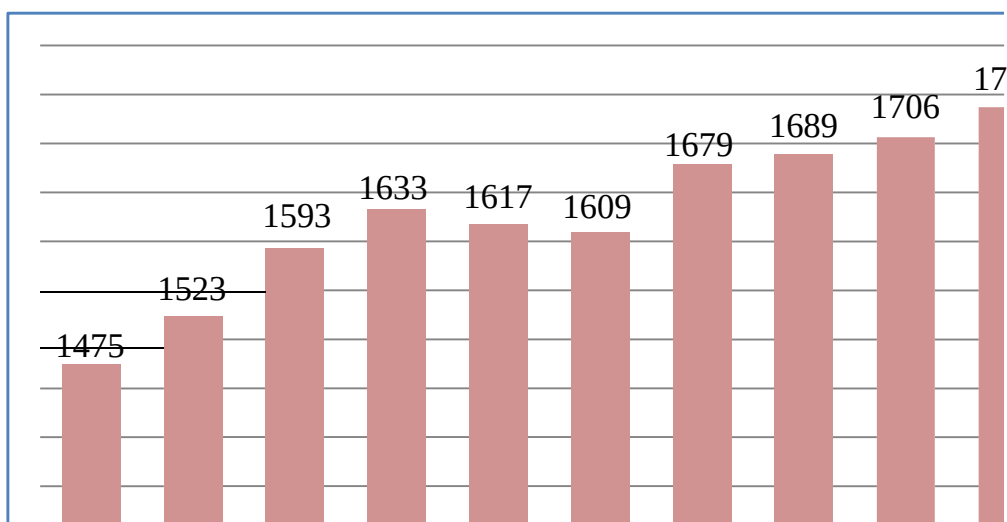
Resursele de muncă includ: populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

Tabel nr. 11 – Numărul mediu al salariaților în orașul Borsec

	Numărul mediu al salariaților
2010	1475
2011	1523
2012	1593
2013	1633
2014	1617
2015	1609
2016	1679
2017	1689
2018	1706
2019	1737

Sursa: prelucrarea informațiilor furnizate de INS, interogare octombrie 2020

Conform tabelului nr. 11, în 2018 se înregistrează o creștere semnificativă a numărului angajaților în localitatea Borsec, dacă în anul 2014 acesta era de 1475, în anul 2018 ajunge la un total de 1706.

La o populație de 2585 de locuitori, cca. 62% sunt salariați, având în vedere că în acest număr sunt incluși și navetiștii din zonele limitrofe.

2.2.5. ȘOMERI ȘI RATA ȘOMAJULUI

Tabel nr. 12 – Evoluția ratei șomajului

	Rata șomajului
2010	22
2011	22
2012	24
2013	33
2014	26
2015	23
2016	20
2017	14
2018	9
2019	77
2020	5

Sursa: prelucrarea informațiilor furnizate de INS, Comerți înregistrați, iunie 2021

În tabelul privind evoluția ratei șomajului, se poate observa faptul că în anul 2019 s-a înregistrat un număr ridicat de șomeri, numărul acestora ajungând la 77, în timp ce, în anul 2020, au fost consemnate doar 5 persoane. Între anii 2010-2017, se înregistrează fluctuații, însă numărul șomerilor nu depășește pragul de 30 de indivizi.

2.3 SOCIAL

2.3.1 GRUPURI VULNERABILE

Potrivit prevederilor Legii nr. 448/2006 republicată, rolul autorității locale este de a monitoriza în condiții optime atribuțiile și obligațiile care le revin asistenților personali în vederea ameliorării situației persoanelor cu handicap grav astfel încât să primească îngrijire specială la nivelul la care starea lor o cere. Îngrijirile ce li se acordă pot permite persoanelor bolnave să-și valorifice potențialul fizic, intelectual, spiritual, emoțional și social, în pofida handicapului de care suferă.

Numărul de cazuri sociale înregistrate în orașul Borsec este relativ scăzut, dată fiind mărimea demografică mică a orașului. Astfel, în cadrul Primăriei Orașului Borsec sunt angajați 4 asistenți personali ai persoanelor cu handicap din care trei persoane sunt asistenți personali pentru adulți, iar unul asistent personal pentru minori.

La nivelul orașului Borsec sunt înregistrate 22 persoane cu handicap gradul grav, care au optat pentru primirea unei indemnizații lunare în locul angajării unui asistent personal.

La adulții cu handicap gradul grav, predomină întârzierea mintală severă, alzheimer.

De asemenea, pe teritoriul orașului funcționează un punct de lucru CARITAS, ce deservește șase unități administrativ teritoriale cu un personal compus din 3 asistenți sociali. CARITAS este un furnizor acreditat de servicii sociale ce oferă în Borsec servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice sau cu dizabilități. Numărul aproximativ de beneficiari pe teritoriul orașului este de 50-60 persoane. Finanțarea pentru aceste servicii este acoperită cu fonduri de la Casa Națională de Asigurări, subvențiile de stat pentru furnizorii acreditați de servicii sociale și primăria.

Cazurile sociale nu par a se corela cu precădere vreunui grup etnic. Populația orașului Borsec este alcătuită în mare majoritate de locuitori de etnie maghiară, populația de etnie română înregistrează o pondere mai mică, iar cea de etnie rromă înregistrează un nivel relativ mai redus decât localitățile învecinate deservite de punctul de lucru CARITAS.

Tabel nr. 13 – Bugetul orașului Borsec pentru asistență socială în perioada 2015-2020

ANUL	BUGETUL (LEI)
2015	205 mii lei
2016	268 mii lei
2017	366 mii lei
2018	408 mii lei
2019	510 mii lei

2020

466 mii lei

Sursa: Biroul Financiar Economic, Primăria Orașului Borsec

Conform Legii nr. 416/2001 (privind venitul minim garantat), familiile sărace și persoanele singure au dreptul la un venit minim garantat ca formă de asistență socială.

Venitul minim garantat se asigură prin acordarea ajutorului social lunar. Tot prin acest compartiment sunt soluționate cererile de acordarea ajutorului de urgență, acordarea alocațiilor pentru copii nou născuți, ajutor pentru încălzirea locuinței, alocații de stat precum și alocații suplimentare.

Tabel nr. 14 – Acordarea ajutoarelor

		2019	2020
ACORDAREA AJUTORULUI SOCIAL	Dosare depuse	8	8
	Dosare aprobate	8	8
	Sume plătite	13.499	15.121
ACORDAREA AJUTORULUI DE URGENȚĂ	Dosare depuse	0	0
	Dosare aprobate	0	0
	Sume plătite	0	0
AJUTOR DE URGENȚĂ Copii Instituționalizați Casa de Copii „Flüei Szent Miklós”, Borsec	Nr copii	11	9
	Sumă aprobată	9.984,78	1.017,40
ACORDAREA AJUTORULUI PENTRU ÎNCĂLZIREA LOCUINȚEI	Cereri depuse	24	23
	Suma plătită	4.705	4.805

ACORDAREA ALOCAȚIILOR PENTRU COPII NOU NĂSCUȚI	Cereri depuse	-	-

Sursa: Compartimentul Asistență Socială Comunitară, Primăria Orașului Borsec

2.3.2 ONG-URI ACTIVE

Tabel nr. 15 – Lista cu O.N.G-uri din orașul Borsec

	O.N.G-uri din orașul Borsec
1	Asociația Socio Culturală Gamara Civic
2	Asociația Salariaților și Membrii Conducerii Regina Apelor Minerale
3	Asociația Școlară Borsec
4	Asociația Pompierilor Voluntari Borsec
5	Asociația Culturală Ecoul Borsec
6	Asociația Pentru Relansarea Borsecului
7	Asociația Agroturistică Montana Borsec
8	Asociația 7 Izvoare Borsec
9	Fundația Pro Borsec – Borszekert Alapítvány
10	Asociația Agroturistică Alpina Borsec
11	Asociația Crescătorilor de Bovine Borsec
12	Asociația Off Road Club Borsec
13	Fundația Zizi Borsec
14	Asociația Turistică Borsec
15	Asociația de Schi Borsec
16	Asociația Sportivă Făgetul Borsec
17	Asociația Sportivă Molnár
18	Asociația Salvatorilor Montani Borsec

Sursa: <https://listainstitutii.ro/ong-uri-din-harghita>

2.3.2.1. FUNDAȚIA PRO BORSEC – BORSZÉKÉRT ALAPÍTVÁNY

Fundația s-a constituit în 16 decembrie 1996. Este nonprofit, apolitic, cu personalitate juridică. Dintre obiectivele fundației amintim:

- sprijinirea activităților culturale;
- sprijinirea publicațiilor și a mijloacelor audio-vizuale locale;
- organizarea de cursuri;
- sprijinirea procesului de instruire prin crearea bazei materiale și prin burse;
- organizarea și sprijinirea manifestărilor sociale, culturale, sportive de masă și de

performanță precum și cele legate de evenimente majore ale orașului Borsec;

- sprijinirea dezvoltării și valorificării potențialului turistic al zonei.

Realizări mai importante:

- Are două ziare locale care apar lunar, „Források” și „Izvoarele”.
- În fiecare an a organizat tabăra de creație, la care participă artiști din județ, din țară și din străinătate.
- Este co-organizatorul Zilelor Borsecului, manifestare majoră în viața culturală a orașului, cu participanți din localitate, localitățile învecinate și localitățile înfrățite din străinătate.
- Pe parcursul anilor a editat mai multe cărți: „Nyüszkölés a feredőn, s a nagy víz martyán”(„Scăldatul la feredeile Borsecului”), „Barangolás a múltban”, albumul „Borszék és Maroshévíz korabeli képeslapok fényében” („Borsec și Toplița în lumina vederilor de odinioară”), „Domus Historia” („Istoria parohiei romano-catolice”), „Trecutul Borsecului în imagini”.
- Sprijinirea financiară a acțiunilor Casei de Cultură din localitate.
- Organizarea zilei Moș Nicolae și Moș Crăciun, unde s-au distribuit cadouri elevilor și copiilor din localitate.

2.3.2.2 ASOCIAȚIA ÇCOALARĂ BORSEC

A fost înființată în anul 2003 și este nonprofit, cu scopul de a organiza activități caritabile, pentru a acorda sprijin material elevilor, sub forma de burse școlare sau prin:

- finanțarea excursiilor, taberelor școlare, olimpiade, acțiuni cultural sportive, artistice, turistice;
- acordarea de premii elevilor cu rezultate deosebite la învățământ, în activitatea extrașcolară;
- îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a școlii.
- veniturile asociației provin din donații, sponsorizări și cotizații.

2.3.2.3 FORUMUL TINERETULUI DIN BORSEC

Este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, constituită pe termen nelimitat, menită să sprijine și să coordoneze activitățile tineretului pe raza orașului.

În vederea atingerii acestui scop, obiectivele prioritare sunt:

- desfășurarea activităților culturale – distractive și sportive prin organizarea de spectacole pentru tineret și nu numai, schimb de experiență cu alte forumuri sau asociații de tineret din țară și din străinătate, de simpozioane pe diverse teme, concursuri și prezentări cu ocazia diferitelor sărbători (Zilele Borsecului, Moș Nicolae, Moș Crăciun, Paști, Ziua

Îndrăgostiților, Halloween, 1 Decembrie, etc.);

- organizarea de activități care vizează protecția mediului înconjurător.

Fondurile bănești ale Forumului provin din: cotizații ale membrilor, chirii pentru baze sportive, dreptul de reclamă, publicații, venituri din contracte de sponsorizare, donații, alte venituri obținute în condițiile legii.

2.3.2.4. ASOCIAȚIA DE SCHI

Înființarea acestei asociații non-profit este ideea schiorilor veterani locali, scopul ei fiind sprijinirea activității de schi, a schiatului de agrement și de turism în zonă, în conformitate cu reglementările și strategiile elaborate de Federația Română de Schi – Biatlon, promovarea bunelor relații cu alte asociații din țară și peste hotare, promovarea în competiții a spiritului fair-play, cinste, corectitudine.

Pentru atingerea scopului său Asociația de Schi Borsec își propune următoarele obiective:

- dotarea asociației cu materiale sportive necesare organizării de concursuri de schi;
- stabilește calendarul sportiv anual împreună cu Asociația Județeană Sportul Pentru Toți;
- organizează desfășurarea concursurilor din calendar;
- organizarea de cursuri de inițiere pentru învățare a schiatului;
- în presezon organizează antrenamente în sala de sport, iar în sezonul de schi antrenamente de schi pentru copii din Borsec atât începători cât și avansați;
- asigură echipamentul sportiv pentru copii din Borsec
- colaborare și servicii cu alte asociații din țară și peste hotare;
- elaborarea, producerea și difuzarea de materiale, pliante, broșuri, audio-video în vederea creșterii gradului de popularitate a activităților sportive de iarnă.

Patrimoniul inițial al asociației este constituit dintr-un capital reprezentat prin aportul în bani al asociaților în cote părți egale. Acesta se completează cu cotizațiile membrilor, dobânzile și dividendele rezultate din plasarea sumelor disponibile în condiții legale, donații, sponsorizări, resurse obținute de la bugetele locale, veniturile obținute din activități proprii, alte venituri în condițiile legii.

2.4 EDUCAȚIE

2.4.1 UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

În orașul Borsec există un liceu tehnologic care are arondată o grădiniță și învățământul primar și gimnazial.

Prin aceste unități de învățământ se asigură o educație adecvată cerințelor actuale, creând

premise de a învăța în continuare în formele superioare.

Tabel nr. 16 – Unități de învățământ din orașul Borsec

Nr. crt.	Unitate de învățământ	Adresa	Personalitate juridică/Arondată	Accreditată/Autorizată	Învățământ public/privat
ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR					
1.	Poiana Zânelor	Str. Carpați, nr. 4	Arondat	acreditat	public
ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI GIMNAZIAL					
1.	Liceul Tehnologic Zimmethausen Anton	Str. Eminescu, nr. 1	Arondat	acreditat	public
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL					
1.	Liceul Tehnologic Zimmethausen Anton	Str. Eminescu, nr. 1	Pers. juridică	acreditat	public

Sursa: Liceul Tehnologic „Zimmethausen” Borsec

2.4.2 NUMĂR CADRE DIDACTICE

Cadrele didactice care asigură buna desfășurare a procesului de învățământ, sunt titularizați 57 %, suplinitorii fiind angrenați în diferite forme de pregătire în vederea obținerii titularizării.

Tabel nr. 17 – Număr cadre didactice din orașul Borsec, anul 2020

Nr. crt.	Specialitatea catedrei	Norme/posturi didactice (număr)	Norme/posturi didactice acoperite cu:	
			Titulari	Suplinitori
1	Educatoare	4	4	0
2	Învățători	7	6	1
3	Profesori	22	10	12
4	Discipline tehnice	2	0	2
TOTAL		35	20	15

Sursa: Liceul Tehnologic „Zimmethausen” Borsec

2.4.3 NUMĂR ELEVİ REPARTIZAȚI PE CICLURI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Tabel nr. 18 – Situația numărului de elevi înscriși

Tip instituție / Nr. înscriși	2016	2017	2018	2019	2020
Grădinițe	68	57	59	49	39

Învățământ primar	102	112	102	99	100
Învățământ gimnazial	75	70	74	68	66
Învățământ liceal	44	34	37	41	31

Sursa: Liceul Tehnologic „Zimmethausen” Borsec

Tabel nr. 19 – Situația promovabilității elevilor în anul școlar 2019-2020

Unitatea de învățământ	Nr. înscriși	Clasa	Nr. promovați	Repetenți	Abandon școlar	Rata promovabilității
Învățământul primar și gimnazial	18	Pregătitoare	18	-	-	100
	26	I	26	-	-	100
	25	II	25	-	-	100
	21	III	21	-	-	100
	14	IV	14	-	-	100
	21	V	21	-	-	100
	23	VI	23	-	-	100
	13	VII	13	-	-	100
	12	VIII	12	-	-	100
Liceul	11	IX	11	-	-	100
	11	X	11	-	-	100
	10	XI	10	-	-	100
	9	XII	9	-	1	99%

Sursa: Liceul Tehnologic „Zimmethausen” Borsec

Burse acordate elevilor

Elevii de la cursurile de zi din învățământul de stat pot beneficia de burse de merit, de studiu și de ajutor social. Acordarea de burse de la bugetul de stat reprezintă o formă de sprijin material vizând atât protecția socială cât și stimularea elevilor care obțin rezultate foarte bune la învățătură și disciplină.

Bursele pe care le pot primi elevii pot fi de tipul:

- Burse de ajutor social
- Burse de merit
- Burse de studiu
- Burse de performanță

Tabel nr. 20 – Situația statistică privind acordarea burselor școlare

Denumire unitate de învățământ	Ani școlari	Burse de performanță	Burse de merit	Burse sociale și medicale
Liceul Tehnologic Zimmethausen Antal	2015-2016	-	-	3000 lei – 22 elevi
	2016-2017	-	-	3000 lei – 24 elevi
	2017-2018	-	-	3000 lei – 26 elevi
	2018-2019	-	-	3000 lei – 23 elevi
	2019-2020	-	-	3000 lei - 26 elevi
	2020-2021	-	-	3000 lei – 27 elevi

Sursa: Biroul Financiar Contabil, Primăria Orașului Borsec

2.5 SĂNĂTATE

2.5.1 UNITĂȚI ȘI SERVICII MEDICALE

În orașul Borsec nu funcționează Spital orășenesc.

Tabel nr. 21 – Indicatori servicii de sănătate

Indicatori	Spitale		Cabinete Medicale Stomatologie Individuale		Cabinete Medici de Familie		Farmacii	
	De stat	Particulare	De stat	Particulare	De stat	Particulare	De stat	Particulare
Numărul unităților	-	-	-	1	-	1	-	1
Numărul de medici specialiști	-	-	-	1	-	1	-	-
Numărul de asistente	-	-	-	1	-	2	-	-

Sursa: Primăria Orașului Borsec

2.5.2 CADRE MEDICALE

Tabel nr. 22 – Indicatori cadre medicale

Nr. crt.	Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Număr medici de familie	1	1	1	1	1	1
2	Număr medici specialiști (stomatolog)	1	1	1	2	2	2

Sursa: Compartimentul Asistență Medicală Comunitară, Primăria Orașului Borsec

În oraș există o stație de ambulanță dotată pentru asigurarea urgențelor și transportul pacienților la Spitalul Municipal Toplița, cea care este cea mai apropiată unitate spitalicească.

Pe teritoriul orașului funcționează punctul de lucru CARITAS. Numărul aproximativ al persoanelor care beneficiază de serviciile sociale este de 50-60 persoane. Finanțarea pentru aceste servicii este acoperită cu fonduri de la Casa Națională de Asigurări, subvențiile de stat pentru furnizorii acreditați de servicii sociale și primăria.

2.6 INFRASTRUCTURA

2.6.1 INFRASTRUCTURA DE DRUMURI

Scheletul de bază al structurii rețelei intraurbane se constituie din segmentele aferente ale drumurilor naționale care traversează orașul:

- Drumul DN 15 prin strada Topliței și strada Gheorghe Doja
- Drumul DJ 128 prin strada Ditrăului

Aceste drumuri publice din extravilan asigură legăturile interzonale și între localități și au un pronunțat caracter turistic.

Alte componente importante ale acestei rețele sunt Aleea Carpați, str. Mihai Eminescu, str. Nouă, str. Jókai Mór, precum și drumul forestier din zona Lunca Mare.

Starea tehnică a drumurilor în localitate este bună, peste 95% din drumuri fiind reabilitată. Practic, cea mai mare parte din drumuri este modernizată, drumurile sunt asfaltate, pavazate cu piatră cubică și se încadrează în categoria de trafic ușor.

Grafic nr. - Structura rețelei de străzi mici, parcuri, trotuare din orașul Borsec

Categorie de drum	Număr	Total km drumuri	Total km trotuare	Total km alei pietonale	Număr locuri de parcare
Străzi	41				
TOTAL	41	26,721	3,20	3	61

Sursa – Biroul Urbanism, Primăria Orașului Borsec

2.6.2 INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

Prin analiza rețelei de transport s-a urmărit evidențierea accesibilității orașului Borsec la rețeaua majoră de transport național și internațional.

Orașul Borsec se situează pe axa est-vest pe drumul județean DN15, legătura majoră între provincii istorice, ca Transilvania și Moldova, având traseul Turda-Târgu Mureș-Reghin-Toplița-Borsec-Călugăreni-Bicaz-Piatra Neamț.

Drumurile publice DN 15 și DJ 128 sunt, conform Legii 43, din categoria III cu două benzi carosabile. Traseele de tranzit al acestor drumuri, intersecțiile și accesele laterale sunt deficitare ca fluentă, capacitate și siguranța circulației actuale și de perspectivă.

Prima e axa nord-sud al orașului, cu un volum de trafic auto semnificativ deoarece este singura legătură rutieră asfaltată între orașul de sus și cel de jos. Celelalte constituie scheletul rețelei rutiere din Borsecul de Sus. În partea inferioară a orașului rețeaua rutieră are următoarele

componente principale: str. Topliței – str. Gheorghe Doja, str. Ditrăului și str. Mesteacănului, str. Cimitirului, respectiv legătura spre partea superioară a orașului, Aleea Carpați.

Valorile de trafic corespunzătoare încărcării străzilor diferă pe segmente, se pot observa valori pe segmentele intraurbane ale drumurilor naționale: str. Topliței și str. Gheorghe Doja și străzile pe care se pot accesa instituțiile din centrul administrativ, fabrica de îmbuteliere a apei minerale și parțial stațiunea istorică, partea inferioară a Aleii Carpați.

În partea superioară a orașului se observă suprasolicitarea Aleii Carpați pe segmentul cuprins între intersecția cu drumul național DN 15 și baza fabricii de îmbuteliere a apelor minerale SC Romaqua Group SA. Traficul greu, generat de transportul apei minerale, reprezintă nu doar un factor de supraîncărcare a unor segmente de străzi din rețeaua intraurbană ci și un factor de poluare chimică-fizică a aerului. În partea inferioară a orașului segmentele de stradă afectate de traficul greul/de la fabrica de îmbuteliere sunt următoarele: str. Topliței și str. Gheorghe Doja, integral.

Orașul Borsec se află la distanțe aproximativ egale față de orașele de reședință de județ Miercurea Ciuc, Târgu Mureș și Piatra Neamț și la distanța aproximativ egală față de Cluj Napoca, Sfântu Gheorghe, Brașov, Bacău, Iași.

Tabel nr. 23 – Distanțele față de orașele principale cu potențial de facilitare a accesibilității

Localitatea	Distanța în km față de Borsec	Accesibilitate spre
Toplița	26 km	Gara cale ferată, Reghin, Gheorgheni
Gheorgheni	64 km	Sovata, Lacu Roșu, Bicăz
Miercurea Ciuc	123 km	Odorheiul Secuiesc, Bacău
Brașov	224 km	Pitești, Valea Prahovei, Breaza, Ploiești
București	401 km	Constanța, Giurgiu
Piatra Neamț	103 km	Zona turistică a Mănăstirilor Moldovei
Suceava	164 km	Zona turistică a Mănăstirilor Moldovei
Iași	214 km	Republica Moldova
Târgu Mureș	122 km	Aeroport – transport aerian
Cluj Napoca	222 km	Aeroport – transport aerian
Oradea	375 km	Vama – Ungaria

Sursa: Cf. Planului Urbanistic General, Primăria Orașului Borsec

Există și alte alternative de accesibilitate în curs de generare prin lucrări de modernizare realizate în ultimii ani:

Accesibilitatea Feroviară

Rețeaua de căi ferate a județului Harghita însumează 209 km, din care 174 km este electrificată. Densitatea de artere feroviare a județului Harghita este de 32,1 km/ 1000 km², sub media pe țară care este de 47,7 km/1000 km². Căile ferate deși sunt reduse ca număr, realizează totuși legături între centrele mai importante în județ cu cel din Toplița.

Orașul Borsec nu dispune de conexiuni directe pe cale ferată pe nici o direcție de mers. Legătura feroviară cea mai apropiată se face prin stația CFR Toplița, care este situat la 26 km de Borsec, aflată pe magistrala feroviară Brașov – Ciceu – Deda – Baia Mare.

O disfuncționalitate importantă este lipsa unui mijloc de transport între Gara Toplița și Borsec. În acest moment, nu există forme de transport directe, organizate, destinate unor legături permanente, imediate de conexiune spre și dinspre Borsec ale căror să fie conectate sosirii/plecării trenurilor din gară.

Accesibilitatea Aeriană

Județul Harghita nu are în prezent un aeroport, din această cauză, nu există alternativă de aeroport situat în imediata vecinătate a Borsecului. Însă există două aeroporturi internaționale din zona centru și de vest, dar și două aeroporturi naționale din zona de est a României. Conexiunile aeriene către cele de transfer rutier se pot face utilizând cele mai apropiate aeroporturi:

Internaționale din:

- Târgu Mureș – 122 km
- Cluj Napoca – 222 km

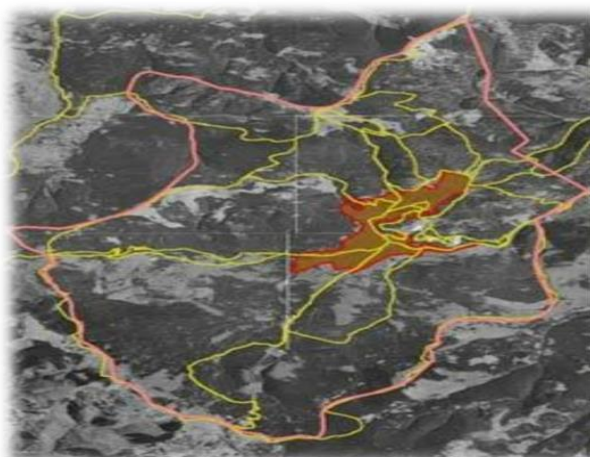
Naționale din:

- Iași – 214 km
- Suceava – 164 km

Rețeaua de spații pietonale – cicliste

Traficul pietonal se desfășoară pe trotuare, trasee pietonale speciale, piețe publice sau prin rețeaua acestora. Spații pietonale și axe s-au format în principal în centrul istoric al orașului, dar deocamdată nu formează o rețea coerentă. Printre acestea se numără ansamblul bulevardul 7Izvoare. În ultimii ani s-au amenajat mai multe trasee pentru biciclete, trasee cicloturistice, fiind marcate prin indicatoare 14 astfel de trasee cicloturistice pe întreg teritoriul administrativ al orașului.

Rețeaua de trasee cicloturistice în UATB (verde)   Traseu turistic în Poiana Zânelor

Imagini din tabăra de bicicletă în depresiunea Borsec

Acestea formează o rețea cicloturistică ce continuă în teritoriul județean în comunele Bilbor, Corbu etc, cu posibilități de conectare la zone turistice importante ca Gheorgheni - Lacu Roșu, Parcul Național Hășmașu Mare – Bicăz, Parcul Național Munții Călimani sau zona stațiunii Vatra Dornei.

Traficul de staționare

În prezent, în oraș se regăsesc parări colective la suprafață în zona centrului administrativ, și în ansamblul de locuire colectivă învecinată, impropriu amenajate, insuficient ca și capacitate și parțial ca și poziționare, respectiv în zona de intrare a stațiunii istorice. În prezent, în Borsec există 4 parări amenajate:

1. La intrarea în localitate, lângă stația PETROM, cu o suprafață de cca 500 mp, destinată autovehiculelor grele de mare tonaj;

2. La biroul INFO-TURSIM, cu o suprafață de cca 200 mp, destinată mijloacelor de transport în comun și autoturismelor, și o parcare mai mică în imediata vecinătate;
3. În apropierea centrului stațiunii, cu o suprafață de cca 300 mp;
4. Langă CAMPING, cu o suprafață de cca 50 mp.

Parcărilor care oferă 150-180 de locuri, sunt suprafețe asfaltate fără alte amenajări.

Numărul autovehiculelor parcate în zona centrului administrativ este relativ ridicat, ceea ce rezultă din densitatea de instituții locale precum și numărul mare de clădiri de locuit/locuire colectivă. Proximitatea zonelor funcționale de locuire colectivă și zonelor cu instituții sau chiar suprapunerea lor în anumite locuri a cauzat și folosirea comună, nediferențiată a locurilor de parcare.

2.6.3 DOTĂRI TEHNICO-EDILITARE (APĂ, CANALIZARE)

2.6.3.1 Alimentare cu apă

Deținătorul lucrărilor hidrotehnice respectiv administratorul cursurilor de apă este Sistemul de Gospodărie a Apelor Neamț. Pârâurile care ar implica integritatea construcțiilor sunt: Malnaș, Hanzker, Vinului, Mestecăniș. Pentru asigurarea unei ape brute de calitate este necesară instituirea legală, împrejmuirea și marcarea zonei de protecție sanitară, cu regim sever, pentru toate sursele de apă care deserveșc orașul Borsec.

În prezent, se utilizează două surse independente de alimentare cu apă a localității: 7Izvoare, care deservește Borsecul de Sus și Hanzker, care deservește Borsecul de Jos. Rețeaua de distribuție a apei potabile de la cele două rezervoare de înmagazinare (rezervor 7 Izvoare – 500 m³ și rezervor Hanzker – 200 m³) are o lungime totală de cca. 18,6 km și este realizată din tuburi de azbociment, oțel carbon și fontă de diferite dimensiuni.

Prestările de servicii privind alimentarea cu apă potabilă a localității, transportul apelor uzate evacuate prin rețeaua de canalizare centralizată și epurarea acestora prin stația de epurare orășenească sunt executate în prezent de către S.C. ROMAQUA PREST S.A.

Tabel nr. 24 – Tipuri de utilizatori ai serviciilor de alimentare cu apă 2019-2020

TIPURI DE UTILIZATORI		Nr. racordate la rețea alimentare cu apă
POPULAȚIE	CASE PARTICULARE (nr. contracte, contracte individuale la blocuri)	1009
	AGENTI ECONOMICI	72
UNITĂȚI	UNITĂȚI SOCIALE (școli, grădinițe, dispensar, etc.)	9
TOTAL		1090

Sursa: S.C. ROMAQUA PREST S.A.

2.6.3.2 Canalizarea și epurarea apelor uzate

Orașul Borsec dispune în prezent de un sistem separativ de canalizare și epurare pentru ape uzate menajere, apele pluviale fiind dirijate prin rigole în emisarii cei mai apropiați. Apele uzate menajere ajung în prezent într-o stație de epurare cu treaptă mecanică alcătuită din grătar, deznisipator și decantor. Lungimea totală a colectorului principal și a colectoarelor stradale existente este de 24,12 km.

2.6.3.3 Gestiunea deșeurilor

Rampa de deșeuri de la ieșirea spre Toplița a fost închisă conform HG 349/2005, fiind catalogată ca neconformă, iar pe terenul eliberat s-au propus măsuri de ecologizare, în prezent, există contracte individuale cu RDE HURON SRL, Miercurea Ciuc, o societate autorizată în prestarea serviciului public de salubritate.

2.6.4 INFRASTRUCTURA DE COMUNICARE

Pe teritoriul orașului Borsec funcționează 1 oficiu poștal. Orașul este conectat la serviciile de telefonie fixă TELEKOM, serviciile de telefonie mobilă cu acoperire corespunzătoare pentru toate zonele din localitate – Vodafone, Orange, Telekom, servicii de televiziune prin satelit, RCS, RDS-DIGI, televiziune prin cablu S.C AKTA S.R.L.

Rețeaua de internet este asigurată de TELEKOM și de operatorii mobili.

2.7 ACTIVITATE ECONOMICĂ

Factorii economici pentru Borsec sunt:

- Industrie
- Servicii
- Comerț
- Turism (balnear)
- Educație
- Sport și agrement

Tabel nr. 25 – Evoluția numărului de salariați

Număr salariați/an	2015	2016	2017	2018	2019
	1609	1679	1689	1706	1737

Sursa: prelucrarea informațiilor furnizate de INS, Numărul mediu al salariaților, interogare decembrie 2020

2.7.1 AGRICULTURA

Agricultura, datorită climei subalpine și condițiilor geografice neprielnice, nu asigură un potențial de dezvoltare a economiei locale. Expansiunea activității agrare este limitată și nu poate asigura suficiente locuri de muncă. Printre activitățile din domeniul agriculturii regăsim creșterea animalelor, silvicultura, recoltarea fructelor de pădure, a ciupercilor, a plantelor medicinale.

Orașul Borsec ocupă o suprafață de 6.143,00 hectare (0,92% din suprafața totală a Județului Harghita), din care cea mai mare suprafață (95 %) o reprezintă terenul extravilan neagricol / alte forme - 5.121,00 Ha.

După forma de proprietate, terenul agricol în suprafață totală de 1022,00 ha reprezintă 16,64 % din suprafața administrativă al orașului Borsec și este deținut în proporție de peste 5,78 % de proprietari privați.

Tabel nr. 26 - Împărțirea suprafeței administrative, după forma de proprietate

Specificație	Teren agricol		Teren neagricol		Total
	ha	%	ha	%	ha
Proprietate publică a UAT	3	0,05	384	6,25	387
Proprietate privată a UAT	664	10,81	1659	27,01	2323
Proprietate private	355	5,78	3078	50,10	3433

TOTAL	1022	16,64	5121	83,36	6143

Sursa: Compartimentul Registru Agricol, Primăria Orașului Borsec

Tabel nr. 27 - Situația terenurilor pe categorii de folosință

Categorie de folosință	Suprafața (ha / km)
	An 2018
Teren agricol, din care:	1022
- arabil	21
- pășuni și fânețe	1001 din care : 932,65 situat în extravilanul UAT 68,53 situat în intravilanul UAT
- vii și livezi	0
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	4984
Ape și bălți	15
Teren intravilan	272
Drumuri (km)	45
Neproductiv	9
Suprafața totală	6143

Sursa: Compartimentul Registru Agricol, Primăria Orașului Borsec

Suprafața agricolă totală de 1022 Ha este alcătuită din pășuni în cea mai mare parte – 765,95 ha (74,95 %), fânețe 235 ha (22,99 %) și arabil 21 ha (2,05 %).

Din suprafața totală agricolă, pajistile permanente ocupă o suprafață de 1001 Ha din care 932,65 ha se situează în extravilan, iar 68,53 Ha se situează în intravilanul localității Borsec.

Suprafața de 315,29 Ha -trup Tinoave- parcelele 1,2,3 și 4 și suprafața de 223,198 Ha -trup Arkoza – parcelele 5,6 și 7 se suprapun cu aria protejată de Situl Natura 2000.

Din totalul de 21 ha teren arabil doar 1 ha este teren arabil propriu zis 20 ha fiind grădini familiale.

Tabel nr. 28 - Exploatații agricole după modul de deținere a suprafeței agricole utilizate

Modul de deținere a suprafeței	Oraș Borsec
În proprietate	650

În arendă	2
Total	652

Sursa: Recensământul agricol 2010

Tabel nr. 29 - Exploatații agricole (număr), pe clase de mărime a terenului arabil

Clase de mărimi	Oraș Borsec
Sub 0,1 ha	10
0,1 – 0,3 ha	270
0,3 – 0,5 ha	210
0,5 – 1 ha	150
1 – 2 ha	5
2 – 5 ha	3
5 – 10 ha	2
10 – 20 ha	1
20 – 30 ha	
30 – 50 ha	1
50 – 100 ha	
Peste 100 ha	
Total	652

Sursa: Recensământul agricol 2010

Tabel nr. 30 - Suprafețele cultivate în Borsec

Culturi	Suprafața cultivată (ha)	Pondere din teren arabil
Grâu comun și grâu	-	
Porumb	-	
Plante tehnice (floarea soarelui, rapiță și soia)	-	
Legume, pepeni (în câmp și în sere)	10	48.00%
Plante de nutreț (fân și masă verde, leguminoase pentru nutreț-lucernă, trifoil)	-	
Cartofi	11	52.00%
Alte culturi	-	
TOTAL ARABIL (din suprafața agricolă utilizată)	21	

Sursa: Recensământului agricol 2010

Cele 10 hectare de suprafață cultivată cu legume, trebuie înțeleasă ca suprafața de grădini din jurul gospodăriilor unde se cultivă legume pentru uz propriu.

De fapt, și creșterea animalelor are aceleași trăsături ca și culturile – sunt realizate în gospodării individuale, creând o sursă de venit complementar, fără a avea un impact financiar major.

Tabel nr. 31 - Efectivele de animale din orașul Borsec

Efective de animale (capete)	Borsec
Bovine	118
Ovine	29
Caprine	35
Porcine	49
Păsări	1126

Cabaline	51
Familii de albine	37
Total	1445

Sursa: Recensământului agricol 2010

2.7.2 INDUSTRIA

Până în anii 2000, în economia locală a fost prezentă atât industria ușoară cât și cea grea, fiecare dintre cele două având actori economici din segmentul cu caracter extractiv cât și cel prelucrător.

Industria ușoară – Industria alimentară

Existența orașului Borsec, ca așezare umană permanentă se datorează resurselor naturale din zonă, în special resurselor de apă minerală. La începutul secolului al XIX-le (anul 1804), începerea producției, îmbutelierii și transportării apei minerale din Borsec se datorează antreprenorului austriac Zimmethausen Antal. Din acel moment istoria și dezvoltarea economică a Borsecului este strâns legată de apa minerală. Aceasta va ajunge să fie cunoscută și distribuită pe piețele interne și de peste hotare. În prezent, fabrica de îmbuteliere a apei minerale rămâne unitatea economică cu cea mai mare cifră de afaceri cât și cel mai mare număr de angajați. Pe lângă fabrica de îmbuteliere a apei minerale, sunt prezente și alte unități mai mici cu activitate în domeniul industriei alimentare.

Industria grea

Industria extractivă, a mineritului a jucat un rol însemnat în dezvoltarea economică a orașului. În secolul al XIX-lea revoluția industrială din Imperiul Habsburgic a fost susținută de resursele minerale bogate, în zona Borsecului, în 1819, s-a descoperit travertinul, și în 1857 lignitul.

Travertinul a fost una dintre cele mai importante zăcăminte de acest gen, a fost utilizat ca placaj decorativ la numeroase clădiri reprezentative, printre care cea mai recentă și faimoasă este Casa Poporului din București.

În 1879 a început și exploatarea lignitului, valorificarea căreia a fost continuă în perioadele 1879-1943, 1950-1962 și 1986-2005.

2.7.3 PROFIL TERȚIAR

Exploatarea forestieră, prelucrarea lemnului

O parte semnificativă a întreprinderilor din domeniul industriei prelucrătoare se ocupă cu exploatarea forestieră. În acest domeniu, din punct de vedere al structurii organizatorice și juridice se împart în două categorii: societăți cu răspundere limitată și asociații familiale. În general,

exploatarea forestieră și prelucrarea lemnului nu mai este o ramură în creștere robustă, în principal datorită exploatării exhaustive din anii precedenți (suprafețele împădurite au scăzut semnificativ), cadrul legislativ mai restrictiv (norme europene de mediu mai severe), complexității proprietății (majoritatea pădurilor au venit composesoratelor). În consecință asigură un profit mai mic și mai puține locuri de muncă pe plan local.

Servicii

Serviciile sunt componente importante ale economiei locale. Serviciile includ activități din numeroase domenii diferite: servicii în domeniul construcțiilor, de transport, IT și telecomunicații, servicii hoteliere și alimentație publică, intermediari financiare, tranzacții imobiliare etc.

Comerțul

Mai mult de un sfert din unitățile economice din oraș provin din domeniul comerțului. Deși dețin o cifră de afaceri ce reprezintă mai mult de jumătate din totalul cifrei de afaceri realizate pe toate domeniile de activitate, profitul net este sub 20% din totalul profitului net înregistrat.

Construcții

Regresul din domeniul construcțiilor s-au generalizat pe plan național. Firmele de construcții din Borsec au înregistrat pierderi mari, cifră de afaceri în scădere, rată de profitabilitate negativă pe întregul domeniu, astfel ponderea acestora reducându-se în cadrul economiei locale. Totodată, a fost domeniul cu disponibilizări de forță de muncă însemnate.

2.7.4 TURISM

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, stațiunea Borsec începe să se dezvolte. Începând cu 1850, în imediata apropiere a izvoarelor, se construiesc vile particulare. Vilele, în majoritatea lor, nu erau amenajate pentru lunile de iarnă, stațiunea funcționând numai în timpul sezonului de vară. Numărul de vizitatori era peste 400 între anii 1856-1863, 275-330 între 1864-1866, iar între anii 1868-1874 depășea 500.

În ultimii ani, numărul turiștilor a crescut semnificativ, în anii 2016-2020 ajungând la un număr total de 52.844.

În contextul pandemiei de COVID-19, turismul este unul dintre sectoarele cele mai lovite de criză, totuși, în anul 2020, numărul de vizitatori a atins 17.200 persoane.

Zona Depresiunii Borsec permite practicarea mai multor forme de turism:

- Turism balnear și de tratament, utilizând apele minerale, mofetele și calitățile aerului
- Turism de odihnă și recreere
- Turism pentru practicarea sporturilor de iarnă
- Drumeție

- Ecoturism
- Cicloturism
- Turism de aventură (săniile trase de câini, raliuri pe teren accidentat, off-road, etc)
- Turism pentru pescuit sportiv în ape de munte
- Turism pentru vânătoare
- Turism științific bazat pe observarea și studierea florei, faunei și energiei pământului.

În prezent, în bazinul Borsec se găsesc trasee turistice corespunzătoare standardului național în lungime de 116 km. O parte dintre trasee se leagă de rețeaua din afara bazinului, pe jumătate dintre crestele munților care înconjoară bazinul sunt amenajate trasee turistice. Acestea sunt marcate profesional, dar sunt câteva porțiuni unde este necesară revopsirea acestora. Este nevoie de reabilitarea unora dintre secțiunile traseelor turistice, precum și de amplasarea indicatoarelor, amplasarea panourilor cu informații despre flora și fauna zonei, amenajarea izvoarelor și a unor refugii montane.

În ultimii ani, în industria turismului se manifestă o orientare a turiștilor către forme alternative ale turismului de masă, bazate pe întoarcerea către natură și valorile culturale autentice.

Mobilitatea accentuată a turiștilor, care preferă să circule dintr-un loc în altul cercetând și descoperind noi atracții turistice, contribuie la necesitatea creării de produse turistice competitive pe piața locală și națională.

Tabel nr. 32 - Obiective turistice din localitate și din zonă

Nr. crt.	Obiectiv turistic	Detalii
OBIECTIVE TURISTICE LOCALE		
1	ZONA CARSTICĂ A DEALULUI SCAUNUL ROTUND	Se găsește la o altitudine de 982 m înălțime și reprezintă cea mai importantă depunere de travertin din țară, unde sub acțiunea hidrogeologică s-au format mai multe formațiuni carstice: „Peștera cu Stalactite”, „Grota Urșilor” și „Peștera de Gheață”. Zona ocupă circa 70 ha. Travertinul de aici a fost exploatat și folosit la ornamentarea a numeroase instituții din România, inclusiv la Palatul Parlamentului și unele stații de metrou din București. Întreaga zonă carstică are statut de zonă naturală protejată în perimetrul

		administrativ al orașului Borsec. Plimbările prin pădure în zona Rezervației Naturale Scaunul Rotund, oferă o adevărată farmacie a naturii: plante medicinale, fructe de pădure, ciuperci, aer curat.
2	REZERVAȚIA BOTANICĂ HÁRMASLIGET	Reprezintă o poiană mlăștinoasă de cca 2 ha în arealul stațiunii și în care se găsesc specii rare, cu ar fi mestecănuș pitic (<i>Betula humilis</i>) - relict glaciatic. Aceasta este o zonă naturală protejată în perimetrul administrativ al orașului Borsec.
3	PERIMETRELE DE PROTECȚIE	Perimetrele de protecție hidrogeologică referitoare la zăcămintul hidromineral, sursele de apă dulce și de nămol terapeutic din Borsec și Perimetrul de protecție sanitară al stațiunii balneoclimaterice. Sunt zone naturale protejate în perimetrul administrativ al orașului Borsec.
4	PEȘTERA DE GHEAȚĂ	S-a format într-o grotă a masivului de travertin și este denumită astfel deoarece infiltrațiile de apă îngheață sub forma unor stalactite și stalagmite care se îngroașă pe timp de iarnă și se topesc primăvara târziu sau vara. Are o lungime de 60 m dar numai porțiunea inițială de la intrare este accesibilă turistic.
5	GROTA URȘILOR	Reprezintă un ansamblu de coridoare adânci formate prin fenomenul de eroziune naturală a rocilor calcaroase sub acțiunea apelor de infiltrație. Se poate ajunge la Grota Urșilor din stațiune, pe lângă izvoarele 10 (Kossuth), 11 (Petőfi), Poiana Zânelor și coborând puțin pe o cărare marcată cu triunghi roșu. În Poiana Zânelor sunt mai multe panouri indicatoare. De asemenea, se poate ajunge din oraș, urcând pe lângă cimitir spre zona împădurită dintre cele două cariere. Grota este accesibilă tot anul și este recomandat să aveți echipament potrivit. Este situată la doar 800 m de la poarta ornamentală care reprezintă intrarea în Rezervația Geologică.
6	CERDACUL	Este o altă cavitate/grotă aflată în Borsec, lângă Grota

	IADULUI	Urșilor.
7	PEȘTERA CU STALACTITE	Se mai numește și Peștera Scaunului Rotund. Este situată spre vârful Dealului Scaunul Rotund și reprezintă cea mai lungă cavitate formată în tuf calcaros din România. Deși are o dezvoltare totală de 235 m, numai porțiunea inițială de 15 m (luminată parțial natural prin deschideri ale tavanului) se poate vizita. În galeriile și sălile de prăbușire ale peșterii găsim stalactite, depuneri de montmilch și coralite. Intrarea în peșteră se face printr-o dolină adâncă de circa 4-5 m.
8	POIANA ZÂNELOR	Poiana Zânelor constituie un singur peisaj de mare atracție turistică. Este un ansamblu de izvoare minerale amenajate sub formă de bazine în aer liber cu garderobă și puncte de repaus, folosite în principal în cură externă. Tot în poiana Zânelor sunt puncte de belvedere și locații de picnic sau plajă.
9	CARIERELE DE TRAVERTIN	Carierile, în prezent abandonate, în număr de 2, au deschidere spre Valea Vinului, și s-au transformat în obiective turistice, cu puncte de belvedere.
9	CETATEA BUFNIȚELOR	Reprezintă o zonă aflată pe o pantă abruptă și înaltă unde pot fi vizitate ruinele unor construcții militare din primul război mondial. Reprezintă o zonă aflată pe o pantă abruptă și înaltă unde pot fi vizitate ruinele unor construcții militare din primul război mondial, unde se mai văd și astăzi urmele gloanțelor, cuiburile de mitraliere și cazematele. Traseul, frumos, presărat cu istorie și peisaje frumoase, continuă de la Mofetă spre Izvorul Pierre Curie. Se coboară aproximativ 200 de trepte din lemn, urmează o porțiune de urcare pe o potecă, aproximativ 800 m, după care se ajunge într-un luminiș iar în partea dreaptă, se mai fac câțiva pași și se poate observa stânca cu punctul de belvedere deasupra coniferelor.
10	PĂRTIA DE SCHI BORSEC	Este formată din trei piste: – pista principală cu nocturnă – numită Speranța - de dificultate medie, amenajată complet,

		deservită de un teleschi monopost, o mașină de bătut zăpada și tunuri de zăpadă; – pista secundară pentru începători – numită Prichindel - de dificultate mică, aflată încă în amenajare, deservită de același teleschi; – pista secundară pentru avansați – numită Raza Soarelui - de dificultate medie, aflată încă în amenajare, deservită de același teleschi.
11	PISTA DE BOB DE VARĂ	Pista de bob este cea mai nouă atracție turistică a stațiunii Borsec. Pista are o lungime de aproape 1,5 kilometri (pistă coborâre 906 m și pistă urcare 574 m, diferență de nivel 125 m), durata de parcurgere este de 6-9 minute. Accesul către vârful pistei, a celor aproximativ 32 de săniuțe se face cu teleschiul existent prevăzut deja pentru pârtia de schi funcțională pe timpul sezonului rece (Complexul de schi "Speranța", stațiunea Borsec). Pista este funcțională de primăvara până toamna, până începe sezonul de schi. Prețul unui bilet costă 10 lei/cursă pentru adulți și 5 lei/cursă pentru copii. Pista de bob de vară funcționează în cadrul Complexului de Schi „Speranța” din Borsec.
12	DRUMUL DE CENTURĂ AL BORSECULUI	Este asfaltat, înconjoară depresiunea mică a Borsecului și are numeroase puncte de belvedere. În mare parte este un drum cu sens unic.
13	BAIA DE SOARE	Baia de Soare oferă o priveliște minunată spre depresiunea Borsec. Se află pe drumul de Centură al Borsecului, pedrumul de 3,5 km lungime, având marcajul turistic cruce albastră. A fost reconstruit după vechile vederi, podeaua și balustrada este din lemn lăcuit. Este frumos amenajat cu șezlonguri și măsuțe de lemn, fiind locul ideal pentru a servi o gustare și pentru a sta la soare.
14	MUZEUL APELOR MINERALE	Se află situat în centrul stațiunii Borsec. Muzeul Apei Minerale de la Borsec a fost înființată în comun de către primărie și fabrica de îmbuteliere a apelor minerale din localitate. Într-un spațiu special este prezentată istoria zonei, care se întrepătrunde cu cea a exploatării apei minerale.

		Turiștii, dar și localnicii au posibilitatea să vadă peste 100 de obiecte și fotografii, de la etichete de pe sticlele de apă minerală până la recipientele în care se transporta apa în urmă cu 211 de ani. Cel mai vechi exponat din Muzeul apelor minerale de la Borsec este o sticlă care a fost folosită pentru păstrarea apei minerale, la sfârșitul anilor 1800. Premiile obținute la diverse târguri internaționale sunt expuse la Muzeul Apelor Minerale, unde se regăsesc și alte documente, obiecte despre istoria acestor ape. Zeci de mii de turiști din țară și din străinătate i-au călcat pragul, bucurându-se de apele minerale tămăduitoare, de aerul curat și de liniștea atât de căutată de cei din marile orașe.
15	TRASEELE TURISTICE MARCATE	Traseele turistice marcate, pornesc din centrul stațiunii Borsec către munții dinprejur. Se evidențiază: Traseul Centrul stațiunii - Muntele Făget (1305m). Distanța de parcurs cca 3200m din centrul stațiunii. La acest punct se poate ajunge pe mai multe poteci. Traseul Centrul stațiunii - Piciorul Făgetului (900m). Distanța de parcurs este de cca 2850m. Traseul Centrul stațiunii - Muntele Arcoza (1224m). Distanța de cca 3000 m de centrul stațiunii poate fi parcursă în cca 2 ore, pe traseul care începe din valea Hanzkel.
16	BULEVARDUL 7 IZVOARE	Se găsește în Borsec și reprezintă aleea centrală a stațiunii, denumirea acesteia venind de la ansamblul de izvoare captate în cadrul stațiunii (al cărei denumire generică provine de la cele 7 căpetenii).
17	IZVOARELE CU APE MINERALE CARBOGAZOASE	Se evidențiază izvoarele nr.3 (Boldizsár), nr.5 (László), nr.6 (Lázár), nr.10 (Kossuth), nr.11 (Petőfi) Izvorul străvechi (Ósforrás). Izvoarele sunt captate și amenajate cu foișoare încă de la începutul sec. XX. Fiecare izvor având mineralele și sărurile în altă concentrație, astfel se recomandă pentru tratarea diferitelor afecțiuni atât intern cât și extern. Apele izvoarelor sunt foarte bune în afecțiuni ale sistemului

		circulator, afecțiuni ginecologice, afecțiuni neuritice, diferite boli ale rinichilor, afecțiuni ale sistemului endocrin, diabet și altele. Se pot face cure interne prin consumul direct a apei minerale, cură externă prin îmbăiere și mofete.
18	IZVORUL STRĂVECHI (ŐSFORRÁS) MOFETĂ	Este o locație unde în prezent se află o mofetă. Acum 150 de ani a fost aici un mic lac și a fost construit primul ștrand, "Tündérkert". Mofeta este indicată pentru boli cardiovasculare, sechele după accidente vasculare cerebrale, hipertensiune arterială stadiul I și II, reumatisme cronice degenerative articulare sau subarticulare, scop profilactic la persoanele cu risc cardiovascular, efecte benefice în impotența sexuală. Cei interesați sunt primiți și îndrumați de un specialist.
19	BISERICA ORTODOXĂ	Este monument cultural și arhitectural. A fost construită în 1847 (fostă inițial catolică, devenită greco-catolică și la final ortodoxă).
20	VILELE DIN BORSEC	Câteva din vilele din Borsec au căpătat statut de monumente arhitecturale. Se evidențiază – Vila nr. 51 (Emil) 1936, Vila nr. 53 (Doru) 1936, Vila nr. 60 (Vasalopol) 1880, Vila nr. 56 (Barbu) 1896, Vechea uzină electrică de la sfârșitul secolului XIX, Vila nr. 14 (Szentkovits) 1933.
21		
OBIECTIVE TURISTICE DE VECINĂTATE		
1	DEPRESIUNEA BILBOR	Aici se găsesc obiectivele turistice: Mlaștina cu borvív (Pârâul Dobreanu), Rezervația de mesteacăn pitic (Betula humilis) de pe Pârâul Rușilor, Biserica de lemn din Bilbor "Sf. Nicolae" (1790), Drumul Rușilor .
2	TOPLIȚA	Aici se găsesc obiectivele turistice: Pârția de schi , Biserica de lemn din 1847 , Ștrandurile Bánffy și Urmánczy , Castelul Urmánczy , Cascada cu apă termală , Altar cu belvedere Tarnița , Mănăstirea Doamnei , Mănăstirea

		Sfântul Ilie.
3	DITRĂU	Obiectiv turistic: Catedrala romano-catolică
4	LĂZAREA	Obiectiv turistic: Castelul nobiliar renascentist
5	GHEORGHENI	Obiectiv turistic: Parcul dendrologic Csíky
6	RÂUL MURES	Obiectiv: Valea superioară cu Defileul Toplița - Deda
7	DJ 127 TULGHEȘ - DITRĂU	Obiectiv turistic: Pasul Țengheler accesibil cu mașina precum și pe jos pe traseele marcate
8	TULGHEȘ	Obiective turistice: Biserica de lemn (1790) – unde se afla și „ Cimitirul eroilor din primul război mondial ”; Rezervația Pietrele Roșii (1215 m) - delatoplanorism, ascensiuni, belvedere; Piatra Runcului (1425 m); Platoul Comarnicului ; Rezervația de stejar
9	DURĂU	Obiective turistice: Cascada Duruitoarea și a Masivul Ceahlău
10	REZERVAȚIA MUNȚII CĂLIMANI	Obiectiv turistic: Masivul vulcanic Călimani , cu o suprafață de aproximativ 2000 km ² , revărsat pe aproape 60 km de la vest la est, constituie o uriașă barieră andezitică situată între Moldova și Transilvania, de unde drumurile duc spre crestele înalte ale „fornalului” adormit de veacuri. Călimanii reprezintă cel mai mare crater vulcanic (stins în prezent), cu un diametru de circa 10 km. Până la atingerea înălțimilor de peste 2000 de metri (Vf. Pietrosu, Vf. Retitis, Vf. Călimani Izvor) se întâlnește vegetație bogată, reprezentată în principal de zâmbru, jneapăn, molid și bujor de munte.
11	CHEILE BICAZULUI	Sunt situate pe valea râului Bicăz, făcând legătura între Transilvania și Moldova, au o lungime de 8 km (de la Lacu Roșu până la satul Bicazu Ardelean). Cheile Bicazului sunt străbătute de o șosea în serpentină și oferă un peisaj de o rară frumusețe. Pereții de calcar ai Cheilor Bicazului dau impresia unor ziduri de cetate medievală. Pe parcurs se pot admira " Piatra Altarului " - un masiv stâncos de 1120 m altitudine, impresionant prin verticalitatea sa; masivele

		stâncoase „ Piatra Pintestilor ” (847 m) și " Piatra Arșiței " (835 m).
12	LACUL ROȘU	Lac de baraj natural, situat la altitudinea de 980 m, în apropierea Cheilor Bicazului, la o distanță de cca 26 km de orașul Gheorgheni (județul Harghita), pe DN 12/C, în stațiunea cu același nume. Adânc de 10 m (adâncimea maximă de 10,5 m), având o suprafață de 12,7 ha și o circumferință de 2830 m, lacul s-a format relativ recent, în vara anului 1837, când, în urma ploilor abundente, o mare cantitate de moloz stâncos de pe versantul nordic al Stâncii Ucigașului a alunecat, blocând drumul Pârâului Bicăjel.
13	LACUL BICAZ	Lac de acumulare pe râul Bistrița.
14	MĂNĂSTIRILE DIN ZONA BORSECULUI	Mănăstirea Secu – Se găsește la aproximativ 22 km de orașul Târgu Neamț, pe valea pârâului Secu (DC 160), într-opoiană la poalele Muntelui Vasan. Mănăstirea Secu are aspectul unei impresionante fortărețe, fiind înconjurată de ziduri impunătoare ce se îmbină la colțurile incintei cu puternice turnuri de apărare. Mănăstirea Agapia – Este unul dintre cele mai cunoscute și mai apreciate monumente din această parte a țării, un neprețuit tezaur de artă, unic prin capacitatea sa de a dezvălui specificul și originalitatea spiritualității românești. Mănăstirea Văratec – La 12 km de Târgu Neamț, amplasată într-un cadru natural deosebit, Mănăstirea Văratec este, fără îndoială, unul dintre cele mai cunoscute și mai vizitate monumente ale județului Neamț. Mănăstirea Sihăstria – Aceasta biserică se ruinează în jurul anului 1730, ceea ce-l determină pe episcopul Ghedeon să ridice un nou lăcaș cu hramul "Nașterea Maicii Domnului". Lucrările au început, după cât se pare, în anul 1730, când acest Ghedeon era episcop de Huși, terminându-se în 1734, când ctitorul a trecut în scaunul episcopal de la Roman. În 1741, la 28 septembrie, voievodul Grigore Ghica emite o

		Carte Domnească ce stabilește - o serie de privilegii și scutiri. Mănăstirea Neamț – Situată pe șoseaua spre rezervația "Dragoș Vodă" (DJ 155 C) și este cea mai veche și cea mai importantă așezare monastică a Moldovei. Mănăstirea Sf. Ilie din Toplița – Este un așezământ construit de Ujica (Pop) Gheorghe împreună cu fiii săi Ion și Ștefan în localitatea Stânceni, între anii 1845-1847 și mutat de mitropolitul Miron Cristea în orașul Toplița în jurul anului 1910. Biserica astfel mutată a fost dezvoltată între anii 1924-1927. Icoanele de aici datează din 1928 și au fost pictate de D. Belizarie și Gh. Rusu. În clădirea de la intrare s-a înființat un muzeu.

Scaunul Rotund

Peștera de gheață

Grota Urșilor

Poiana Zânelor

Cariera de travertin

Cetatea Bufnițelor

Pârția de schi

Baia de Soare

Muntele Făget

Muntele Arcoza

Bulevardul 7 Izvoare

Fântâna Arteziană din centrul stațiunii

Baia Ó - Sáros

Baia Tradițională din Poiana Zânelor

Muzeul Apelor Minerale Borsec

Biserica Ortodoxă din lemn

Viaductul

Centrul Wellness

Izvoarele de apă minerală din Borsec

În Borsec există peste 15 izvoare de apă minerală carbogazoasă naturală, având compoziție chimică apropiată, stabilă în timp și debite variabile.

„Șapte Izvoare”, izvor aflat la circa 1500 m de centrul stațiunii. Denumirea vine de la numărul izvoarelor care alimentează stațiunea cu apă potabilă. Distanța până la acest obiectiv se parcurge în circa o jumătate de oră. Drumul nu este marcat, fiind larg, clar orientat, înscriindu-se într-o poiană deschisă mărginită în partea de vest de o pădure.

Izvorul Stăvechi (Mofeta), unul dintre cele mai vechi izvoare de cură din stațiune, situat pe drumul spre Peștera de Gheață. Acum funcționează ca și mofetă.

Izvorul Pierre Curie, aflat la o distanță de circa 1800 m de centrul stațiunii, este izvorul cu cea mai radioactivă apă minerală din stațiune.

Izvoarele cele mai importante ale stațiunii sunt Izvoarele 1 și 2. Ambele apar pe fisuri, din calcare dolomitice și sunt captate în clopote de cupru și aduse la distribuitoare pe conducte de ascensiune. Apa lor carbogazoasă - bicarbonată este întrebuințată la îmbuteliere.

Principalele izvoare folosite în cure cu apă minerale sunt:

Izvorul Boldizsár (Izvorul 3) – debit de 6.600 l/zi, apă carbogazoasă, bicarbonată, mixtă,
Conține: Calciu, Magneziu, Sodiu.

Indicații: gastrită hiperacidă, constipații ușoare, piatră la rinichi și ficat, albuminuri, neferite cornice.

Izvorul László (Izvorul 5) – debit de 5.100 l/zi, apă carbogazoasă, carbonată, mixtă.

Conține: Calciu, Magneziu, Sodiu.

Indicații: gastrită hipoacidă, colite cronice, litoză cronică urică și oxală, obezitate, artrism(boală hipertensivă).

Izvorul Lázár (Izvorul 6) – apă bicarbonată, carbogazoasă, hipotonă.

Conține: Calciu, Magneziu, Sodiu, Sulf.

Indicații: ameliorează gastritele hiperacide.

Izvorul Kossuth (Izvorul 10) – debitul este în scădere.

Indicații: gastrită hipoacidă, boală ulceroasă, hipocalcemii.

Izvorul Petőfi (Izvorul 11) – debit de 900 l/zi, apă carbogazoasă, bicarbonată, mixtă.

Conține: Calciu, Magneziu, Litiu, Sodiu.

Indicații: gastrită hiperacidă, hipocalcemie, insuficiență paratiroidiană.

Pensiuni și vile turistice (cu titlu exemplificativ)

Vila Montana

Pensiunea Favorit Ferice

Pensiunea Nostalgia

Vila Bella

Pensiunea Borostyánkő

Pensiunea Korona

Vila Borsec

Pensiunea Juliu`s

Vila Riki

Pensiunea Muskátli

Vila Sport

2.7.4.1 ACTIVITĂȚI DE TIMP LIBER ȘI RECREERE

Odată cu inaugurarea Casei de cultură în anul 2011, au fost organizate multe activități de timp liber spre beneficiul turiștilor și al localnicilor.

Pârțiile de schi

În cadrul programului național „Schi în România” a fost realizat Complexul de schi „Speranța”. În cadrul acestuia au fost realizate trei pârtii de schi alăturate: Pârția Speranța, cu o

lungime de 680 m, care dispune și de o instalație nocturnă, Pârția Verőfény cu o lungime de 726 m și Pârția Prichindel cu o lungime de 814 m. Transportul pe cablu este asigurat de o instalație teleschi Doppelmayr, care are capacitatea de 720 persoane/ oră. Necesarul de zăpadă artificială este asigurat dintr-un lac de acumulare de 4000 mc, cu trei tunuri de zăpadă, iar accesul pe pârtii se realizează printr-un sistem de ticketing.

La baza pârtiilor există un centru turistic, unde funcționează un restaurant, centrul de salvamont, un centru de închiriere schiuri și o parcare de cca. 100 locuri.

Interesul turiștilor față de acest complex de schi crește de la an la an, astfel ocupând locurile 5-6 la nivel de țară.

Pista de Bob de vară

Pista de bob are o lungime de aproape 1,5 kilometri (pistă coborâre 906 m și pistă urcare 574 m, diferența de nivel 125 m), durata de parcurgere este de 6-9 minute.

Accesul către vârful pistei, a celor aproximativ 32 de săniuțe se face cu teleschiul existent prevăzut deja pentru pârtia de schi funcțională pe timpul sezonului rece (Complexul de schi „Speranța”, stațiunea Borsec). Pista este funcțională de primăvara până toamna, până începe sezonul de schi.

Baia Ó-Sáros

Baia Ó-Sáros s-a reconstruit exact după vechea arhitectură de prin sec. XIX. dat în folosință la 27 octombrie 2012. Dispune de bazin cu apă minerală caldă 28-34 grade, bazin cu apă minerală rece 11- 18 grade, saună, cameră de sare, masaj, bazin în exterior cu apă dulce.. Tratamentul de 10 zile este recomandat în tratarea afecțiunilor: reumatice, cardiovasculare, neuropsihice, metabolice, endocrine, ginecologice și în dereglări a glandei tiroide.

Contraindicații: stări febrile, boli contagioase, răni deschise, hipertensiune arterială - peste 180, dilatație pulmonară, tulburări menstruale, sarcină, accidente vasculare, infarct miocardic, tromboză.

Saună - Pentru a obține rezultate, o ședință de saună ar trebui să dureze aproximativ 15 minute. Sauna se pornește pentru minim două persoane.

Cameră de sare - Timp de 30 de minute se poate beneficia de efectele pozitive ale sării.

Masaj general - Masajul de relaxare este cea mai bună metodă prin care se poate scăpa de stres și se poate dobândi o stare de bine dar beneficiile lui nu se opresc aici.

Masaj parțial - Cervical, dorsal sau lombar. Masajul a devenit una dintre cele mai utilizate metode de relaxare, o cale de acțiune pentru ameliorarea unor afecțiuni sau pur și simplu un refugiu din stresul cotidian.

Baie + Saună - Pe lângă faptul că induce o stare de relaxare profundă, sauna are efecte terapeutice dovedite. S-a demonstrat că reduce inflamația mucoasei respiratorii și atenuează durerile de articulații.

Baie în apă minerală - Un efect pozitiv al acestor băi îl constituie modificarea echilibrului neurovegetativ la pacienții hipertiroidieni și reduce funcția secreției exagerate a glandei tiroide.

Traseul de Aventură de la Grota Urșilor - MORE THAN EXPLORE

Echipa MORE THAN EXPLORE invită oaspeții să cunoască și să experimenteze frumusețea montană a zonei de nord a județului Harghita, iar activitățile outdoor propuse au scopul de a oferi o experiență autentică și totodată de a pune în valoare patrimoniul natural deosebit al zonei.

Programe sunt adaptate nevoilor proprii de turism activ, sunt potrivite pentru începători dar și pentru persoane cu o anumită experiență montană.

O locație vizitată de sute de turiști poate fi explorată acum într-un mod inedit, fiind vorba de un circuit de tip via ferrata, prevăzut cu poduri și scări suspendate, o tiroliană și culoare subterane de stâncă oferind vizitatorilor o perspectivă cu totul nouă despre mediul natural al Grotei Urșilor. Tot aici turiștii vor putea să învețe tehnica coborârii în rapel sau pot experimenta escalada sportivă.

Curtea cu cai

Turiștii care doresc să viziteze stațiunea și împrejurimile sale pot opta pentru o plimbare cu iz tradițional în trăsură trasă de cai.

Traseul pe aleile Borsecului și drumurile șerpuitoare de sub brazi, zgomotul de tropot al cailor oferă un aer de romantism oricărei plimbări. Copertina impermeabilă de tip western asigură protecție în caz de ploaie sau de soare puternic.

Alte servicii:

Călărie pentru tineri și adulți începători/avansați,

Excursii călare pe trasee montane pe distanțe între 25-30 km,

Călărie pentru copii începători și avansați,

Călărie terapeutică cu ajutorul calului

2.7.5 EVOLUȚIA SECTORULUI PRIVAT

Tabel nr. 33 – Lista firme orașul Borsec

Nr. crt.	Denumire firmă	Domeniu de activitate	Salariați (nr. pers.)	Cifra de afaceri (mil.lei)	Profit net (lei)

1	ROMAQUA GROUP SA	CAEN 1107- Producția și îmbutelierea apei minerale	2.143	843,9	86,9 milioane
2	ROMAQUA SERV	CAEN 4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate	122	22,4	1,5 milioane
3	PAN FERANTO SRL	CAEN 4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate	13	3,3	78.754
4	MAROPLAST SRL	CAEN 4711-Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate	11	3,1	118.557
5	BEMAS GROUP SRL	CAEN 4669- Comerț cu ridicată al altor mașini și echipamente	1	2,8	296.768
6	BEER DISTRIBUTION KOLOZS SRL	CAEN 4634- Comerț cu ridicată a băuturilor	5	2,6	226.781
7	ROMAQUA PREST SA	CAEN 3600- Captarea, tratarea și distribuția apei minerale	30	1,9	0
8	GIM PREST SERV SRL	CAEN 5610- Restaurante	13	1,6	130.327
9	COM FOR-NET SRL	CAEN 4941- Transporturi rutiere de mărfuri	7	1,4	42.497
10	TAC-PAC SRL	CAEN 1610- Tăierea și rindeluirea lemnului	10	1,4	62.193
11	IZVORUL SRL	CAEN 4711- Comerț cu amănuntul și magazine nespecializate	9	1,4	1.945
12	ROUA TURISM SRL	CAEN 4120- Lucrări de construcții a clădirilor	16	1,1	216.599

		rezidențiale și nerezidențiale			
13	ISBOR INVESTMENT&TOU RISM SRL	CAEN 5510- Hoteluri și alte facilități de cazare similare	11	1,1	159.184
14	DEZVOLTARE URBANĂ	CAEN 9329- Alte activități recreative și distractive	23	1	0

Sursa: www.listefirme.ro

Persoanele care realizează venituri din activități autorizate (asociații familiale, independenți) au următoarea structură:

- Comerț
- Servicii în turism
- Liber profesioniști

Consiliul local sprijină parteneriatul public-privat prin încheierea unor contracte de concesiune, asociere, închirieri spații și terenuri aparținând domeniului public al localității.

2.8 MEDIU

2.8.1 FACTORI DE MEDIU (AER, APĂ, SOL)

Calitatea aerului

În zona orașului Borsec nu există puncte permanente de monitorizare a calității aerului de către Agenția de Protecție a Mediului Harghita, deoarece zona nu este considerată un risc de poluare a aerului atmosferic.

Pentru zona orașului Borsec se poate considera ca principala sursă de poluare a aerului poate fi considerată doar traficul rutier, depășirea limitelor maxime admisibile poate fi doar izolată și ocazională.

Absența activităților industriale producătoare de poluări însemnate dispensează în totalitate aerul Borsecului de încărcarea substanțelor chimice, de aceea curățenia într-o astfel de măsură a aerului orașului constituie pilonul de bază obligatoriu al turismului de odihnă și de tratament.

Apa de suprafață

Apa de suprafață în urma măsurilor luate, curățarea albiilor, conștientizarea populației asupra necesității conservării mediului natural, în ultima perioadă a prezentat indicatori calitativi net superiori față de perioadele anterioare.

În urma măsurilor luate nu se mai depozitează gunoaiele pe malul pâraurilor, iar extinderea rețelei de canalizare a orașului a avut un impact semnificativ asupra deversărilor din gospodării a apei menajere.

Calitatea solurilor

Probele de sol colectate din zonele verzi preorășenești și din Rezervația Botanică Hármasliget prezintă unele depășiri ale valorilor pentru soluri sensibile la elementele: plumb, cupru, zinc, cadmiu, crom, nichel. Sursa de poluare cea mai semnificativă în acest sens este tot traficul rutier.

2.8.2 FACTORI DE RISC (INUNDAȚII, CUTREMURE)

În zona orașului risc de inundații există în zonele adiacente pâraurilor majore, zona fiind deluroasă, deversările se rezumă doar la acestea,

În istoria Borsecului nu s-au înregistrat evenimente referitoare la cutremure majore, zona fiind sigură din punct de vedere seismic fiind încadrată conform P 100-1/2013 în zona seismică Tc 07 s.

2.8.3 RESURSE NATURALE

Orașul Borsec cuprinde două etaje peisagere total diferite, Borsecul de Jos și Borsecul de Sus, și în care etaje activitățile specifice sunt total diferite – industrie în Borsecul de Jos și turism balnear în Borsecul de Sus.

Borsecul de Sus reprezintă o imagine tipică pentru o stațiune balneoclimaterică montană cu renume dobândit în sute de ani de existență. Condițiile naturale de relief, climă, materialele de construcții folosite la clădiri, caracterul unic al peisajului și izvoarele de apă minerală au influențat poziția orașului, structura și înfățișarea acestuia.

Bulevardul „7 Izvoare” reprezintă centrul vital al orașului, care leagă spațiile construite și cele libere. De-a lungul acestei axe privirea este concentrată spre clădirile ce o mărginesc sau spre elementele deosebite ale cadrului natural și izvoarele de apă minerală, indicând direcția de urmat către parcul central cu izvoarele principale din stațiune.

Monumentele istorice și arhitectonice din această zonă reprezintă elementele ce atrag vizitatorii și concentrează mișcarea spre zonele de interes, scoțând în evidență valorile construite și naturale ale orașului.

În ceea ce privește resursele naturale, au fost luate în considerare materialele și componentele ce apar în mod natural în mediu, atât resursele minerale/neregenerabile (în special:

zăcămintele de minerale și minereuri), cât și resursele regenerabile (în special: solul, apele, flora și fauna).

Resursele minerale naturale ale zonei se evidențiază în special prin:

- resursele de apă minerală
- turba
- lignit
- talc
- lemnul

Apa minerală

Apele minerale reprezintă cea mai importantă resursă minerală din depresiunea Borsecului. Conținutul ridicat de dioxid de carbon și debitele mari fac posibilă verificarea acestor izvoare atât în cura balneară, cât și în industria alimentară.

Balneoterapia cu ape minerale

Tratamentul intern cu ape minerale se folosește în boli ale tubului digestiv și ale glandelor anexe: gastrite cronice hipo sau normoacide, enterite ușoare, enterocolite, colite de fermentație; în hepatite cronice posthepatice, afecțiuni ale căilor biliare, sechele după intervenții pe căile biliare; în boli de nutriție: diabet zaharat tip II, gută și dializă urică, în boli endocrinice în special în hipertiroidii ușoare; și în boli ale rinichilor și ale căilor urinare: nefrite cronice fără insuficiență renală, pielonefrite, cistite cronice

Tratamentul extern se folosește în tratarea unor boli ale aparatului cardio-vascular: miocardite cronice, fără fenomene de insuficiență cardiacă; valvulopatii compensate, insuficiență coronariană cu accese ușoare, hipertensiune arterială esențială, arteriopatii obliterante în stadii incipiente, sechele după tromboflebite.

Turba

Zăcămintele de turbă se găsesc în Borsecul de Sus, în zonele umede formate pe strat argilos, situate pe partea dreaptă a pârâului Usturoi. În unele părți grosimea turbei depășește 10 m, iar compoziția chimică, după analizele efectuate de Ministerul Sănătății, se prezintă astfel: apă – 869,46 g/dmc; substanțe volatile prin calcinare – 109,72 g/dmc; substanțe minerale - 20,82 g/dmc; nămol vegeto-mineral. Calitățile terapeutice ale turbei de Borsec fac posibilă utilizarea acesteia în boli reumatice.

Lignitul

Lignitul a fost exploatat cu intermitențe din secolul trecut, în primul rând pentru satisfacerea nevoilor locale. Lignitul de Borsec este de calitate superioară, cu putere calorică între 4000-5000 kcal/kg și cu un conținut de cenușă de 15-17%.

Talcul

În depresiunea Borsecului, în valea pârauului Hanczkel se găsesc rezerve de șisturi talcoase, care au fost exploatate până în anul 1954. Talcul de bună calitate se găsește în cantități mici, în cuiburi aflate la contactul dintre șisturile cristaline și calcarele dolomitice metamorfozate.

Lemnul

Deși o bună parte a pădurilor din zonă sunt considerate păduri de protecție, totuși, lemnul de rășinoase constituie o materie primă importantă pentru economia din bazinul Borsec. Pășunile și fânețele naturale au contribuit la dezvoltarea activității de creștere a animalelor, mai ales în rândul locuitorilor din Borsecul de Jos, unde terenurile arabile au suprafețe reduse și condițiile climaterice sunt favorabile numai cultivării cartofului și a plantelor furajere.

2.8.4 ZONE VERZI

Proporția zonelor verzi orășene este de 23,34 ha, iar suprafața pădurilor aflate în zona intravilană este de 79,11 ha, ceea ce pe plan național ridică orașul pe o poziție frunțasă.

Spații și zone verzi din Borsec

Plantele lemnoase au un rol important în schimbul natural al gazelor. Măsura rolului de reînnoire a aerului depinde mult de specia copacului, de starea de sănătate a copacului și de vârsta acestuia. Copacii au capacitatea de a asimila și a filtra o parte din materiile poluate ale aerului. Pe lângă gaze, copacii reduc numărul particulelor solide din aer.

Circulația naturală a apelor în parcuri, capacitatea de umbrire a copacilor are un efect climatic favorabil. Datorită parcurilor mai mari temperatura este mai echilibrată, gradul de umiditate mai

2.8.5 ARII PROTEJATE

Borsecul se înscrie în caracterizarea de complexitate a valorilor culturale, ceea ce conduce la o abordare a patrimoniului construit în întreg contextul său natural și antropic, în vederea păstrării acestui cadru.

Cadrul natural – ca și context major al dezvoltării cadrului antropic – este prezent în proporție foarte mare în cadrul suprafeței localității, din suprafața totală de 6143 ha suprafața ocupată cu construcții fiind de 62,42 ha (15,73% din suprafața totală), iar suprafața rezervațiilor naturale prezente în PATN – Secțiunea III – Zone naturale Județul Harghita.

- 2479 – Scaunul Rotund 40,00 ha
- 2481 – Rezervația botanică Borsec 2,00 ha

Axa specifică de intervenție în domeniul patrimoniului material și imaterial este identitatea istorică și arhitecturală a patrimoniului balnear. Cunoașterea globală a elementelor de identitate ale patrimoniului balnear va permite afirmarea caracterului unic al orașului, prin patrimoniu balnear înțelegând toate elementele care au legătură cu activitatea balneară:

- Elemente materiale - monumente, arhitectură, elemente decorative sau de peisaj;
- Elemente imateriale - istoria locului, persoane/personalități care au marcat istoria stațiunii, evenimente, tradiții, practici sociale, etc.

Elementele caracteristice acestor domenii ce compun patrimoniul balnear se pot clasa astfel:

- elemente reper (ce se regăsesc în toate localitățile balneare: clădire/așezământ balnear, vile, hotel, parc, cazinou)
- elemente generale (prezente în majoritatea localităților balneare: pavilioane pentru izvoare, magazine, cafenele – restaurante, locuri de cult, etc)
- elemente rare (prezente ocazional în aceste localități: teatru, centru balnear, spital balnear, viaduct).

Orașul Borsec cuprinde toate aceste categorii de patrimoniu, unele elemente fiind incluse în LMI2010, altele făcând parte din categoria elementelor cu valoare arhitecturală, ambientală sau de peisaj cultural.

LMI – Județul Harghita 2010, cuprinde mai multe categorii de patrimoniu, având denumirile în funcție de natura patrimoniului cuprins:

1. Situri arheologice
2. Ansambluri și monumente de arhitectură
3. Monumente de public
4. Monumente memoriale

În aceste categorii orașul Borsec este înscris cu un număr de 13 obiective, toate făcând parte din Categoria 2 - Ansambluri și monumente de arhitectură și fiind încadrate în grupa valorică B – valori de importanță locală, ce conturează numai parțial imaginea și valoarea existentă a localității balneare Borsec:

Ansambluri:

- ansamblu balnear 1 obiectiv

Monumente de arhitectură:

- clădiri (vile) 6 obiective
- pavilioane de protecție izvoare 4 obiective
- cult (biserică lemn) 1 obiectiv
- industrial (uzina electrică) 1 obiectiv

Conform Legii nr.5/2000 și a Hotărârii Consiliului Județean nr.13/1995, pe teritoriul administrativ al orașului Borsec se evidențiază mai multe zone protejate, după cum urmează:

Zona carstică „Scaunul Rotund” – care este cea mai importantă depunere de travertin din țară cu formațiuni carstice și doline: „Peștera cu Stalactite”, „Peștera Urșilor” și „Peștera de Gheață”. Întreaga zona carstică protejată ocupă o suprafață de 70 ha.

Rezervația botanică „Hármasliget” – care este o poiană mlăștinoasă cu

suprafața de cca 2 ha, situată în zona stațiunii Borsec, în care se găsesc specii vegetale rare, cum este mesteacănul pitic (*Betula humilis*), care reprezintă un relict glaciatic.

Perimetre de protecție hidro-geologice stabilite pe baza H.G. nr. 101/1997, referitoare la zăcămintul hidromineral de la Borsec, sursele de apă dulce și nămol terapeutic. Însă există materializate pe teren zonele cu regim sever ale perimetrului de protecție sanitară doar pentru izvoarele 1, 2, și forajul F4.

Perimetrul de protecție sanitară a stațiunii balneoclimaterice stabilit de Ministerul Sănătății prin Institutul Național de Recuperare, Medicină fizică și Balneoclimatologie conform Ordonanței Guvernului României nr.109/2000.

Situl Natura 2000 ROSCI0252 – „Toplița - Scaunul Rotund Borsec”, cu o suprafață de 5.436 ha, în care este inclusă zona carstică amintită mai sus cu Peștera Urșilor, Peștera de Gheață, Peștera Scaunul Rotund, Cetatea Bufnițelor, precum și numeroase doline, și care protejează habitate de pășuni, păduri de conifere, păduri de amestec și păduri în tranziție.

2.9 CULTURA

2.9.1 INFRASTRUCTURA

Viața culturală, în renaștere, dispune de o infrastructură refăcută, conformă cu noile cerințe iar atmosfera stațiunii este recreată prin evenimente și acțiuni culturale care stau, mai ales, la baza turismului cultural și balnear.

O condiție indispensabilă pentru un turism balnear de calitate este și existența unor spații destinate atât instituțiilor cu programe culturale cât și desfășurării funcțiilor de cultură și agrement.

Casa de cultură, refăcută și reamenajată oferă spațiul necesar desfășurării evenimentelor culturale. Tot aici se află și biblioteca orășenească, care oferă condiții prielnice pentru studiu, dispunând de cele necesare.

Muzeul apei minerale oferă o retrospectivă a istoriei locale prin prisma îmbutelierii apei minerale. Arhitectural s-a urmărit păstrarea stilului construcțiilor din stațiune, a cărei caracteristici principale sunt dantelările din lemn.

Evenimente tradiționale

- Zilele Orașului Borsec
- Festivalul Nostalgic
- Festivalul de gastronomie „Ceaun Borsec Festival”
- Concurs de Atelaje Canine

- Aprinderea lumânărilor de Crăciun

Asocieri regionale

Orașul Borsec este înfrățit cu alte 8 localități, cu care derulează o serie de proiecte: Bonyhád, Aba, Bácsalmás, Fonyód, Pilisvörösvár, Rudabánya, Zákányszék, Tallós (Slovacia), toate aceste localități se regăsesc în Ungaria, iar printre proiectele derulate în comun amintim: schimburile culturale, taberele școlare, schimburile de experiență în domeniul educațional, participări la manifestări culturale, manifestări comune cu caracter economic, festivaluri folclorice, expoziții de artă, etc.

Emblemă Bonyhád

Emblemă Aba

Emblemă Bácsalmás

Emblemă Fonyód

Emblemă Pilisvörösvár

Emblemă Rudabánya

Emblemă Zákányszék

Emblemă Tallós

3. OPINIILE LOCUITORILOR ORAȘULUI

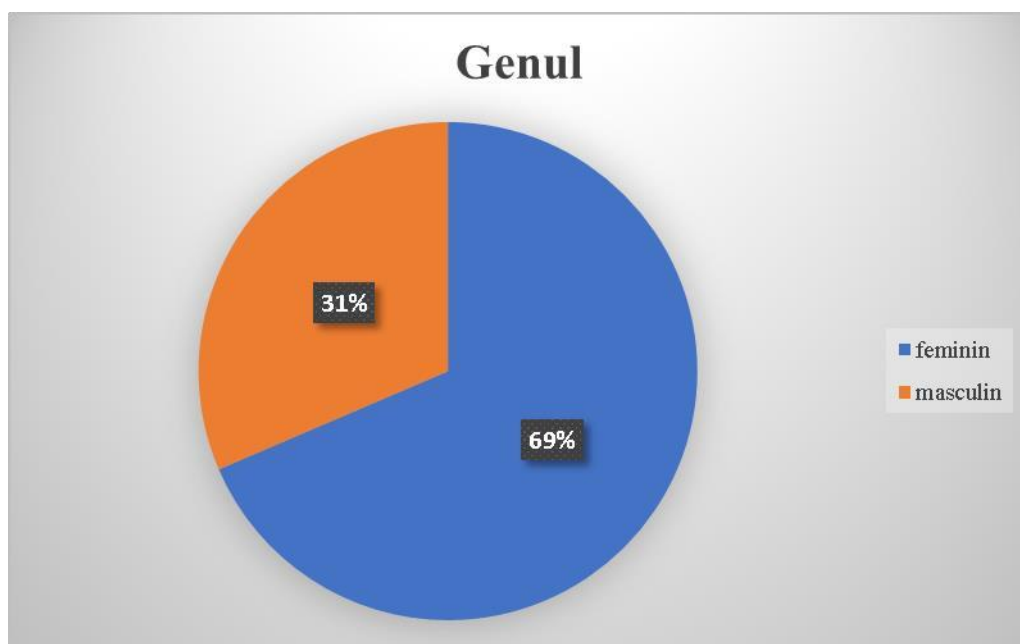
În cazul orașului Borsec se observă o satisfacție a locuitorilor pe numeroase criterii, iar această abordare este importantă din punctul de vedere al planificării și al elaborării programelor de dezvoltare.

În continuare, sunt prezentate rezultatele sondajului de opinie aplicat locuitorilor orașului Borsec, accentul fiind pus în special pe tematicile care s-au dovedit a fi importante în privința analizei situației actuale, respectiv în elaborarea programelor de dezvoltare.

În graficul nr. 6 este prezentată distribuția respondenților după gen, 69% dintre aceștia sunt de genul feminin, iar 31% de genul masculin.

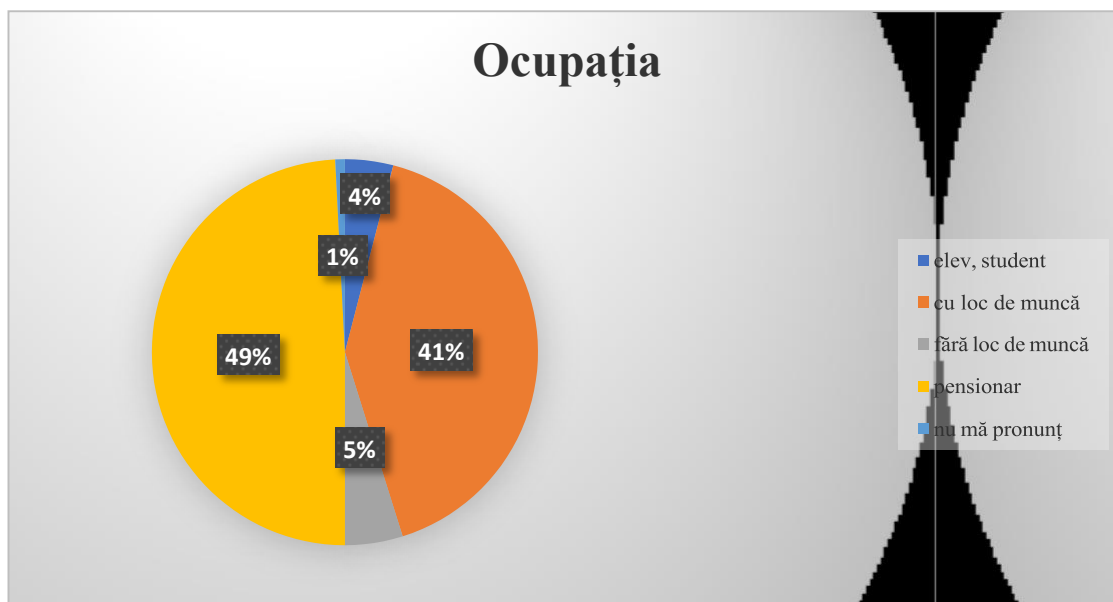
Grafic nr. 6 – Distribuția persoanelor după gen

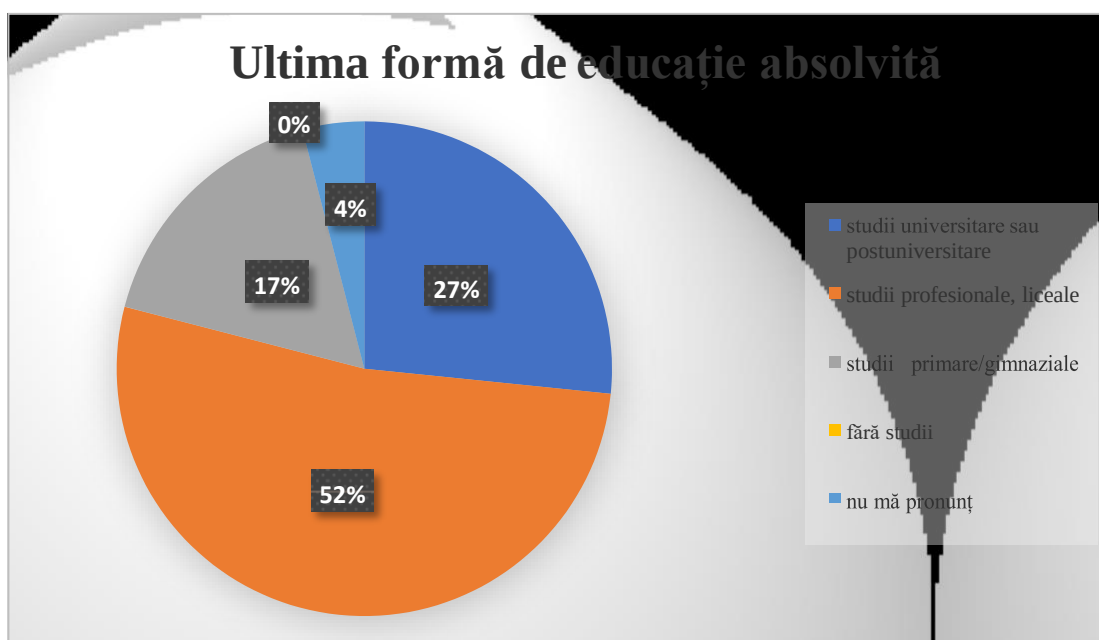
În graficul nr. 7 se poate observa situația ocupației respondenților, cei mai mulți se înscriu în categoria pensionarilor, o proporție de 49%, urmată de cei angajați, 41%, iar elevii și cei fără loc de muncă sunt într-un procent scăzut.

Grafic nr. 7 – Distribuția persoanelor după ocupație

În graficul nr. 8, se detaliază situația localnicilor în funcție de educația absolvită, de aici reiese faptul că, 52% au absolvit studii profesionale, liceale, urmați de categoria celor cu studii universitare sau postuniversitare, în proporție de 27%, cu studii primare 17%, iar 4% au ales opțiunea „nu mă pronunț”.

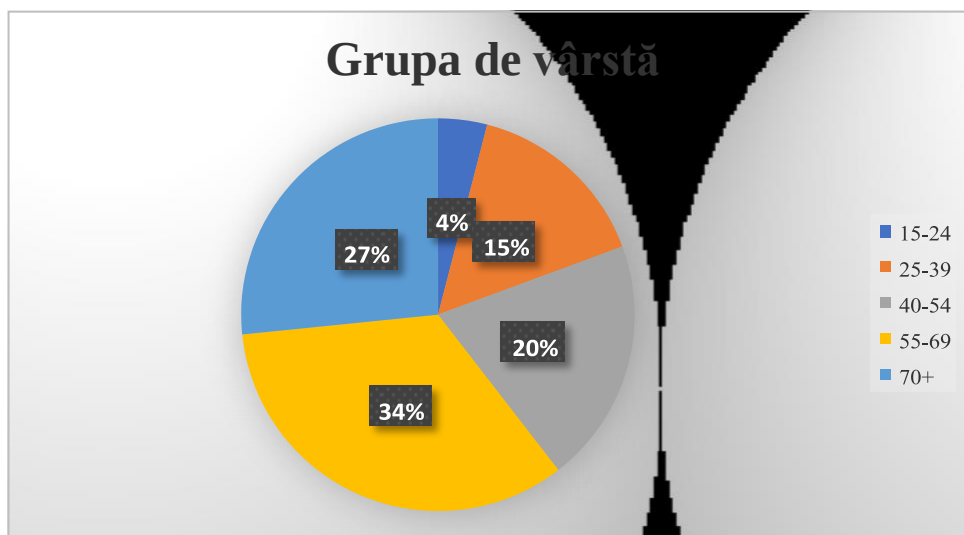
Grafic nr. 8 – Distribuția persoanelor în funcție de educație

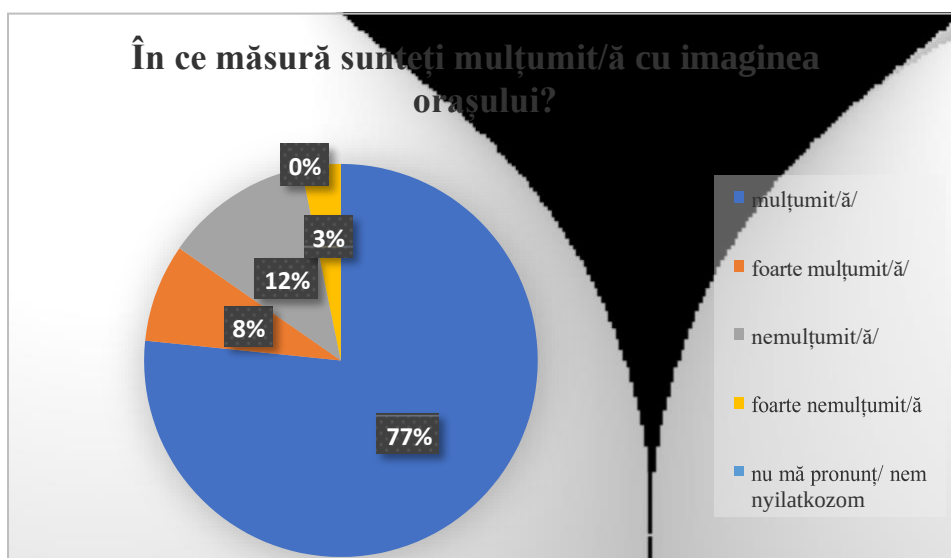
În graficul nr. 9 se prezintă situația persoanelor în funcție de grupa de vârstă, marea majoritate se încadrează în grupa 55-69 ani, 34%, cei cu vârsta de 70+ sunt în proporție de 27%, din grupa 40-54 au răspuns în proporție de 20%, tinerii cu vârsta cuprinsă între 25-39 ani în proporție de 15%, iar 4% fac parte din grupa 15-24 ani.

Grafic nr. 9 – Distribuția persoanelor după grupa de vârstă

În graficul nr. 10 se prezintă nivelul de mulțumire a persoanelor privind imaginea orașului, din care se poate observa un raport de mulțumire ridicat, în proporție de 77%, ceea ce înseamnă că imaginea orașului este una satisfăcătoare, 8% foarte mulțumită, și 12% dintre respondenți se declară nemulțumiți. Printre nemulțumiri se numără starea degradată a mobilierului stradal, imaginea vilelor/clădirilor în paragină, gunoiul aruncat în spațiile publice, spațiile neîngrijite între blocurile de locuințe, lipsa și starea degradată a trotuarelor, blocuri de locuințe nereabilitate, insuficiente coșuri de gunoi, lipsa parcarilor, lipsa și starea degradată a stațiilor de autobuz, parcurile de joacă necesită reparații și rampa de gunoi formată de la capătul Bulevardului 7 Izvoare.

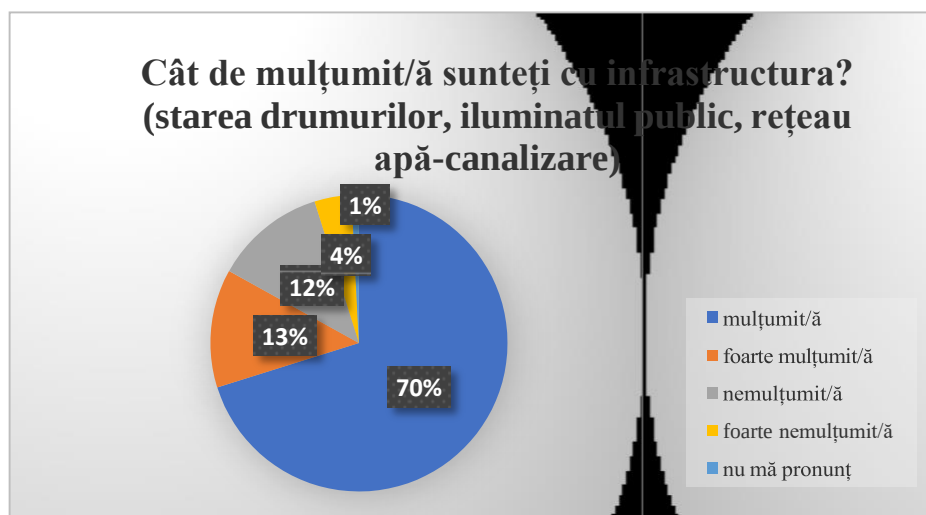
Grafic nr. 10 – Nivelul de mulțumire a persoanelor privind imaginea orașului

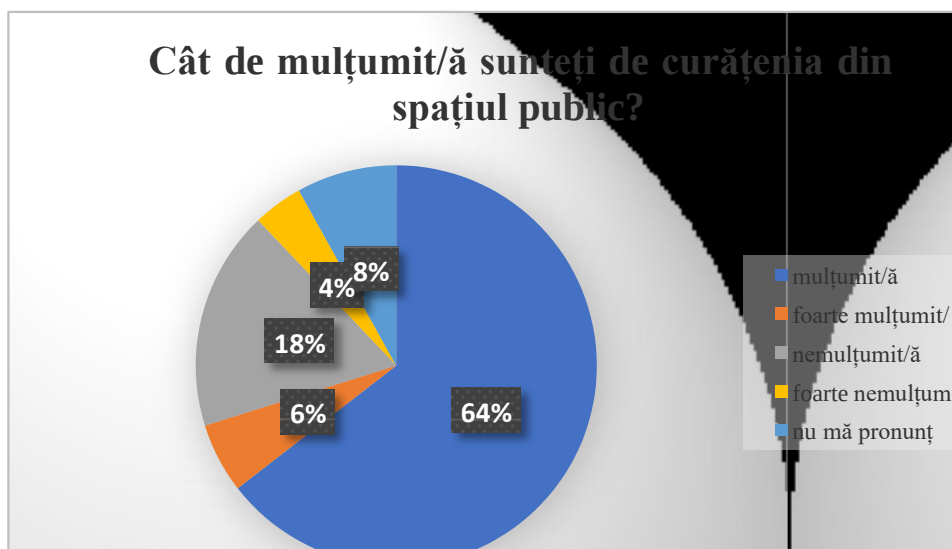
În graficul nr. 11 se prezintă gradul de mulțumire în ceea ce privește infrastructura orașului, de unde reiese faptul că 70% dintre respondenți se declară mulțumiți, 13% sunt foarte mulțumiți, iar 12% sunt nemulțumiți, deoarece unele străzi nu sunt asfaltate, nu există suficiente locuri de parcare și trotuare, există probleme legate de infrastructura de apă potabilă și menajeră, deszăpezirea necorespunzătoare a drumurilor, starea critică a trotuarului de pe strada Topliței, curățarea pâraielor și neîntreținerea podurilor, neasfaltarea parării la pârtia de schi și lipsa limitatoarelor de viteză pe drumul pavat dinspre pârtie, starea degradată a izvoarelor de apă minerală.

Grafic nr. 11 – Nivelul de mulțumire privind infrastructura orașului

În graficul nr. 12 se prezintă nivelul de mulțumire privind curățenia din spațiul public, de aici se poate observa mulțumirea localnicilor în proporție de 64%, 18% sunt nemulțumiți datorită existenței mizeriei în perimetrul izvoarelor de apă minerală, a parcurilor, aleilor, traseelor, parcărilor, punctelor de belvedere, a obiectivelor turistice, lipsa coșurilor de gunoi, gunoiul aruncat la marginea pădurilor și a pâraielor, lipsa bunului simț din partea proprietarilor de animale de companie. Se propune conștientizarea populației asupra protecției mediului înconjurător.

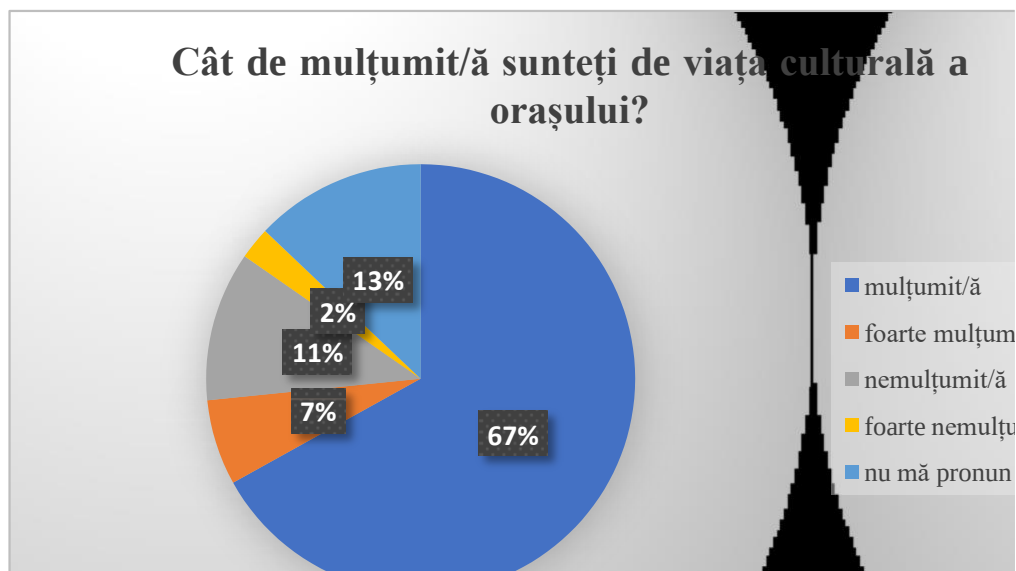
Grafic nr. 12 – Nivelul de mulțumire privind curățenia din spațiul public

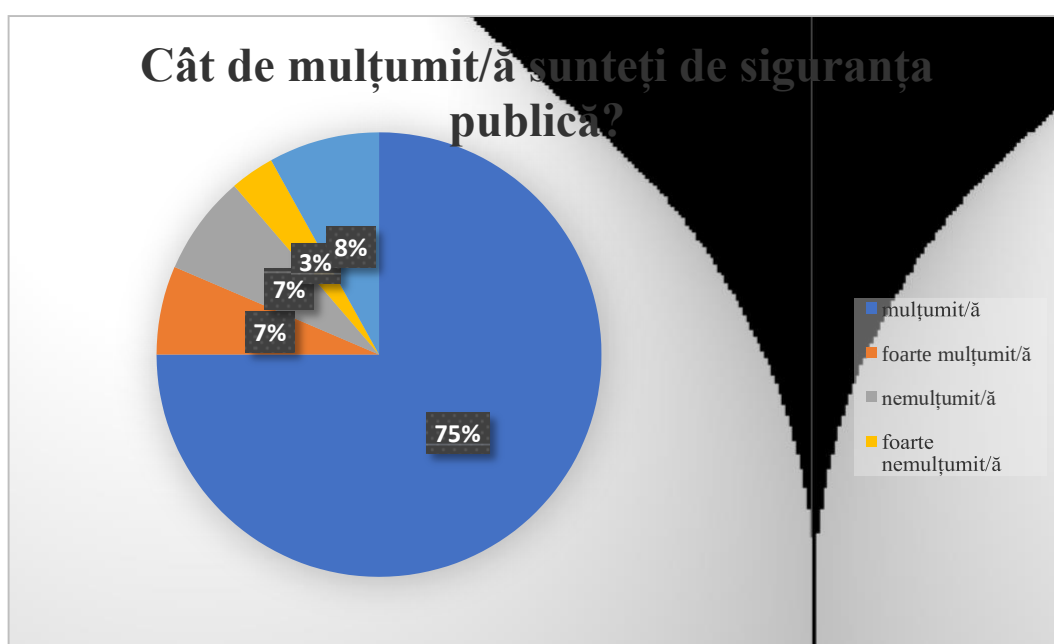
În graficul nr. 13 privind situația vieții culturale, se poate observa un grad ridicat de nemulțumire, 67%, 13% nu s-au pronunțat, iar 11% sunt mulțumiți de aceasta, deoarece consideră că lipsesc locurile de distracție, atât pentru tineri, cât și pentru pensionari, lipsesc teatrele, cinematografele, concertele și sunt puține evenimente culturale dedicate populației române.

Grafic nr. 13 – Nivelul de mulțumire privind viața culturală a orașului

În graficul nr. 14, se poate vedea nivelul de mulțumire a populației orașului privind siguranța publică. 75% se declară mulțumiți de aceasta, nemulțumirile sunt puține, doar 7%, iar acestea au legătură cu spargerile de locuințe nerezolvate, precum și de neacordarea priorității în trafic.

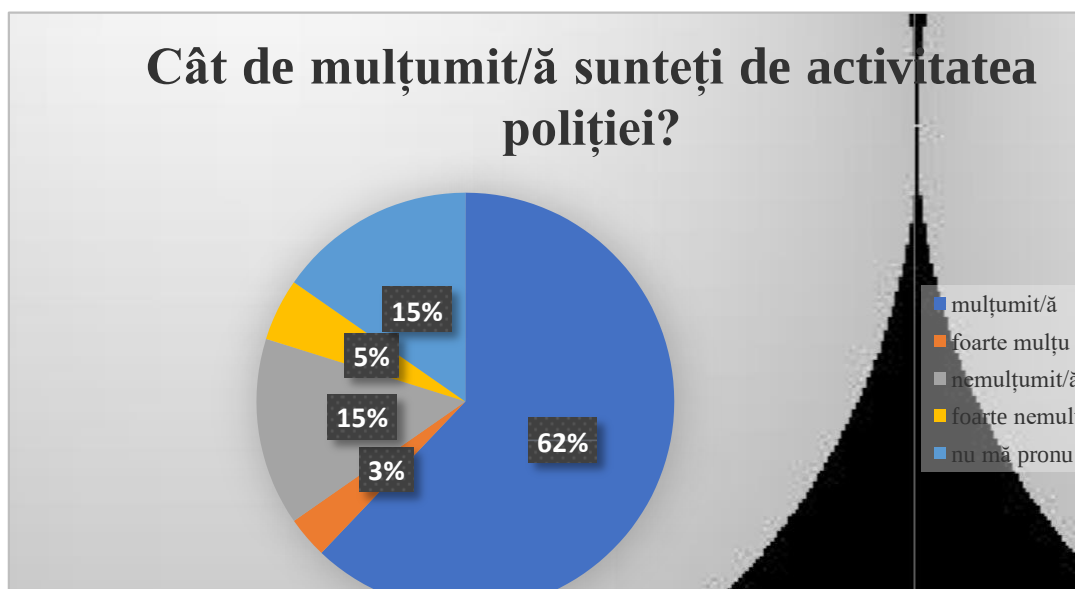
Grafic nr. 14 – Nivelul de mulțumire privind siguranța publică

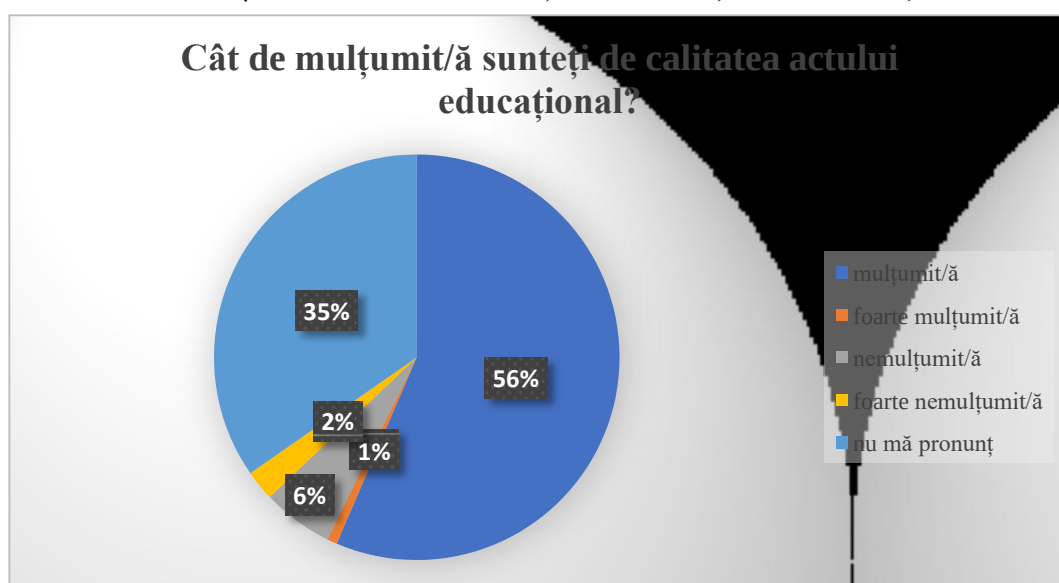
Din graficul nr. 15 reiese mulțumirea populației în proporție de 62%, 15% nu s-au pronunțat, și în procent similar sunt și cei nemulțumiți, deoarece aceștia nu monitorizează suficient respectarea regulilor de circulație (parcarea necorespunzătoare a autovehiculelor, viteza de circulație excesivă și șoferii cu permisul suspendat și indicatoarele rutiere), nu se iau măsuri pentru păstrarea liniștii și ordinii publice (oameni în stare de ebrietate deranjează localnicii/turiștii), nu oferă informații legate de activitatea lor, utile populației.

Grafic nr. 15 – Nivelul de mulțumire a populației privind activitatea poliției

Din graficul nr. 16 se poate observa mulțumirea respondenților în proporție de 56%, o mare majoritate, 35% mai exact, nu s-au pronunțat, iar 6% sunt nemulțumiți. Nemulțumirile sunt legate de: rata de promovabilitate 0 a Examenului de Bacalaureat, comunicare insuficientă între cadre didactice-părinți-elevi, metodologia este depășită.

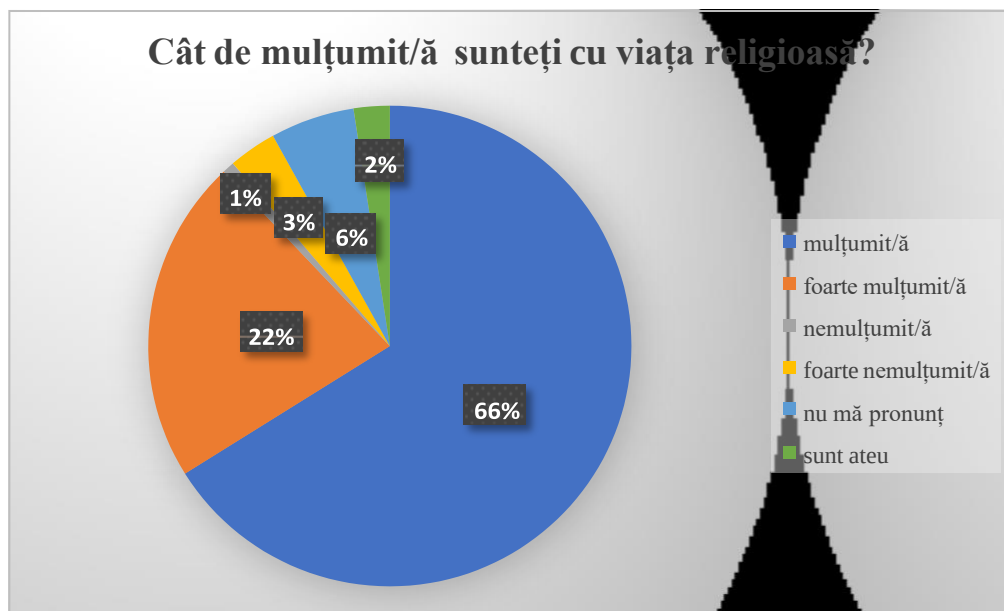
Grafic nr. 16 – Nivelul de mulțumire a calității actului educațional

În graficul nr. 17 se poate observa nivelul ridicat de mulțumire în rândul populației față de viața religioasă, procentul minim de 1% se referă la taxele bisericești mari și la regulamentul cimitirului Catolic.

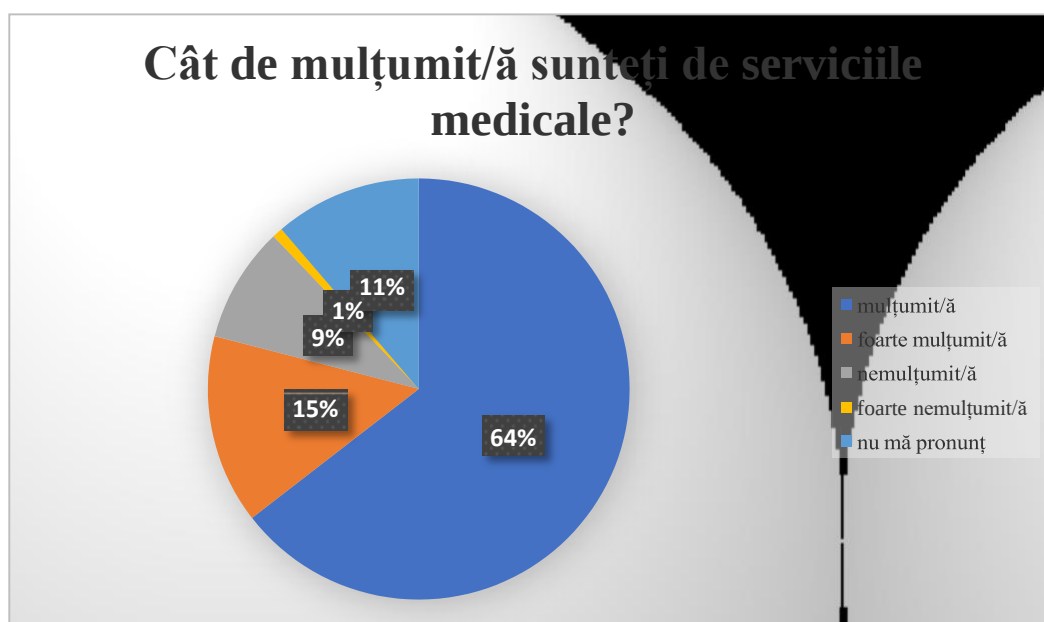
Grafic nr. 17 – Nivelul de mulțumire privind viața religioasă

În graficul nr. 18, 64% dintre respondenți se declară mulțumiți de serviciile medicale, 15% sunt foarte mulțumiți, nu s-au pronunțat respondenți în proporție de 11%, nemulțumirile fiind într-un procent de 9% datorită lipsei medicilor de specialitate, inclusiv la Serviciul de Ambulanță, a unui

laborator, punerea în funcțiune a cabinetelor medicale din cadrul Dispensarului Uman, absența unui psihoterapeut, psiholog, terapeut naturist, logoped.

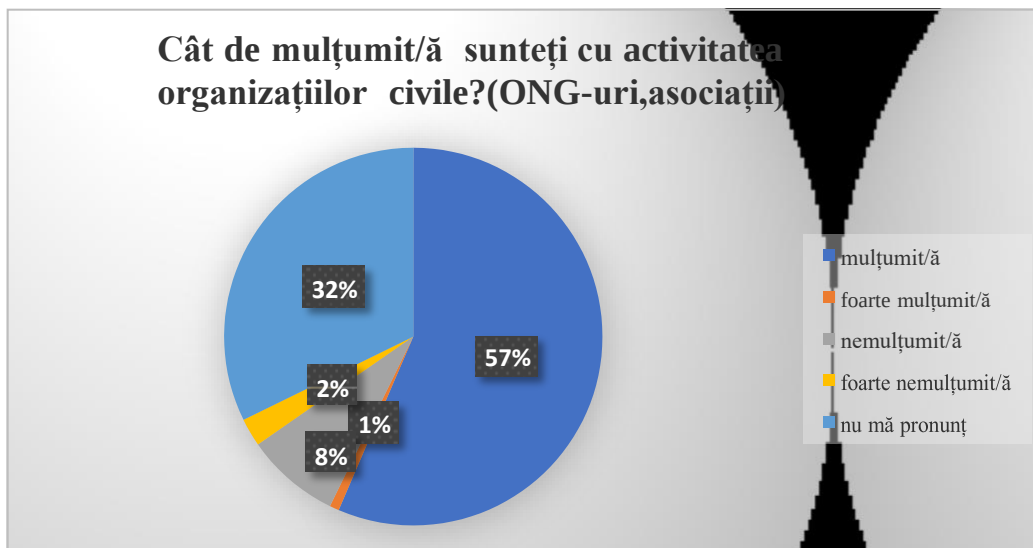
Grafic nr. 18 – Nivelul de mulțumire privind serviciile medicale

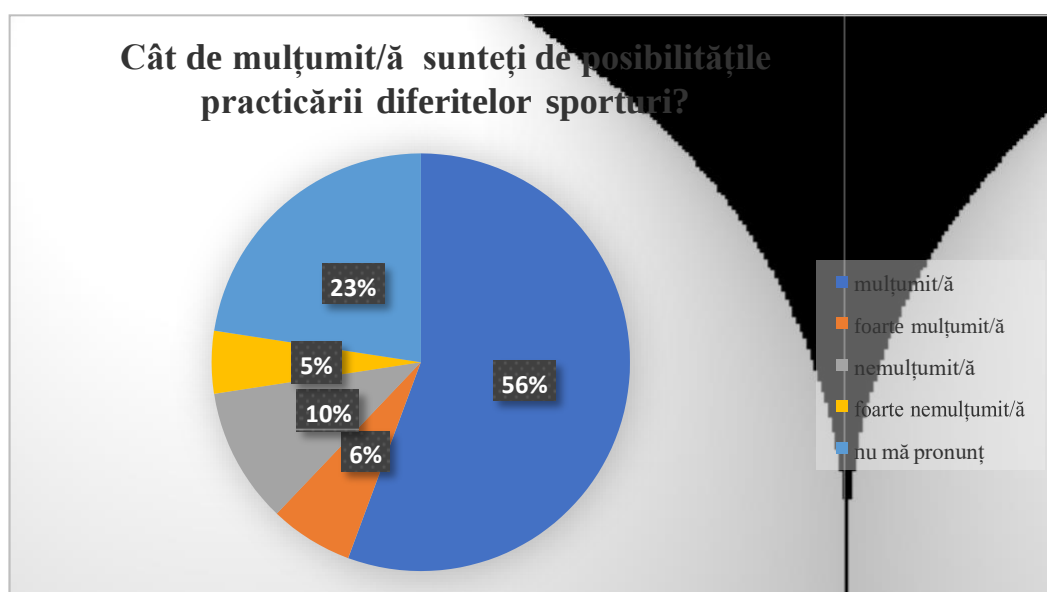
În graficul nr. 19 privind activitatea O.N.G-urilor, respondenții se declară mulțumiți într-un procent de 57%, 32% nu s-au pronunțat, deoarece populația nu cunoaște ONG-urile, iar 8% sunt nemulțumiți, un respondent exprimându-și opinia față de activitatea Asociației Turistice, care nu reprezintă interesele, nevoile operatorilor turistici.

Grafic nr. 19 – Nivelul de mulțumire privind organizațiile civile

În graficul nr. 20, localnicii sunt mulțumiți de posibilitățile practicării diferitelor sporturi într-un procent de 56%, 23% nu și-au expus părerea, iar cei nemulțumiți sunt în proporție de 10%, precizând că posibilitatea de practicare a sporturilor este limitată la schi, dorind să se diversifice cu următoarele activități și spații adecvate desfășurării acestora (cursuri de dans, karate, înot, amenajare pistă de alergare/bicicletă/role, tenis, popice, patinoar, înființarea unui teren de fitness în aer liber, înființarea unei echipe de football), de asemenea, doresc repararea și modernizarea sălii desport și posibilității de închiriere a acesteia.

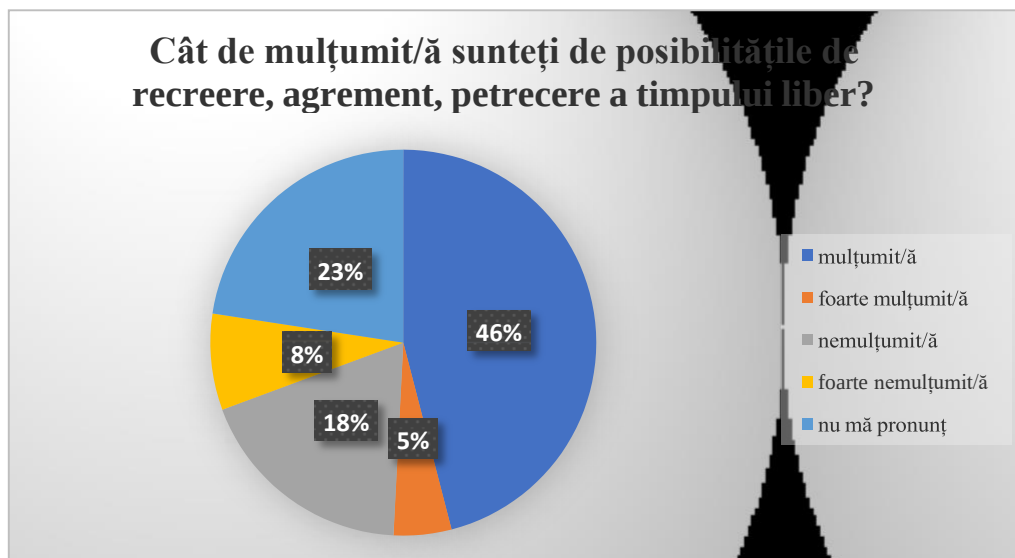
Grafic nr. 20 – Nivelul de mulțumire privind posibilitățile practicării diferitelor sporturi

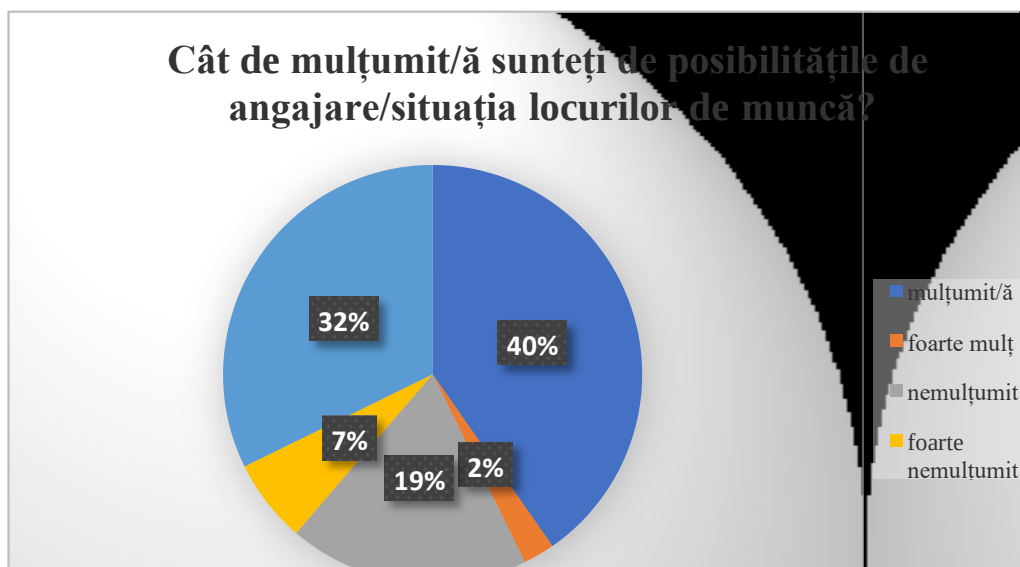
În graficul nr. 21 se prezintă situația posibilităților de recreere, agrement, petrecere a timpului liber, 46% declarându-se mulțumiți, 23% nu s-au pronunțat, 18% sunt nemulțumiți, iar 8% foarte nemulțumiți. Populația, în special tinerii și cei de vârstă a treia, au precizat că nu există posibilități de petrecere a timpului liber. Tinerii și-ar dori localuri de divertisment și distracție, utile și pentru turiști.

Grafic nr. 21 – Nivelul de mulțumire privind posibilităților de recreere, agrement etc

În graficul nr. 22 este prezentată situația posibilităților de angajare în orașul Borsec. Populația este mulțumită de acest aspect în proporție de 40%, cei care nu s-au pronunțat sunt într-un procent de 32%, nemulțumiți sunt 19%. O mare majoritate a respondenților a ridicat problema emigrării populației tinere din localitate din cauza lipsei locurilor de muncă. Principalul angajator este Fabrica de îmbuteliere a apei minerale, Romaqua. Prin urmare, se propune crearea unor locuri de muncă în domenii precum: turism, horticultură, prelucrarea fructelor de pădure.

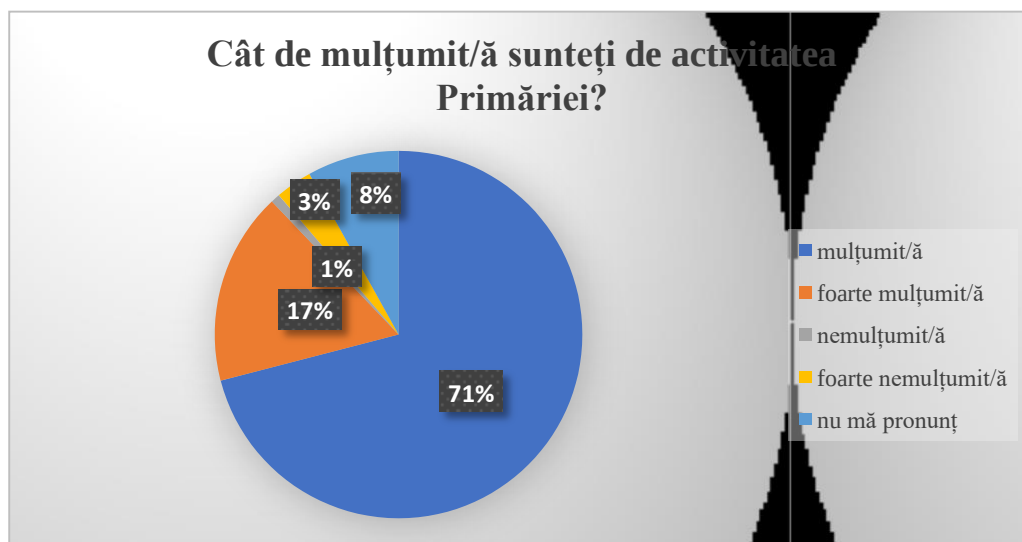
Grafic nr. 22 – Nivelul de mulțumire privind posibilitățile de angajare/situația locurilor de muncă

În graficul nr. 23 este detaliat nivelul de mulțumire a populației în ceea ce privește activitatea Primăriei. Aceștia sunt mulțumiți într-o mare măsură, adică 71%, foarte mulțumiți sunt 17%, un nivel infim de nemulțumiri se referă la taxele și impozitele mari, comunicarea insuficientă cu locuitorii orașului și se propune inițierea campaniilor de informare a cetățenților despre lucruri care le privesc (colectare selectivă, PUG).

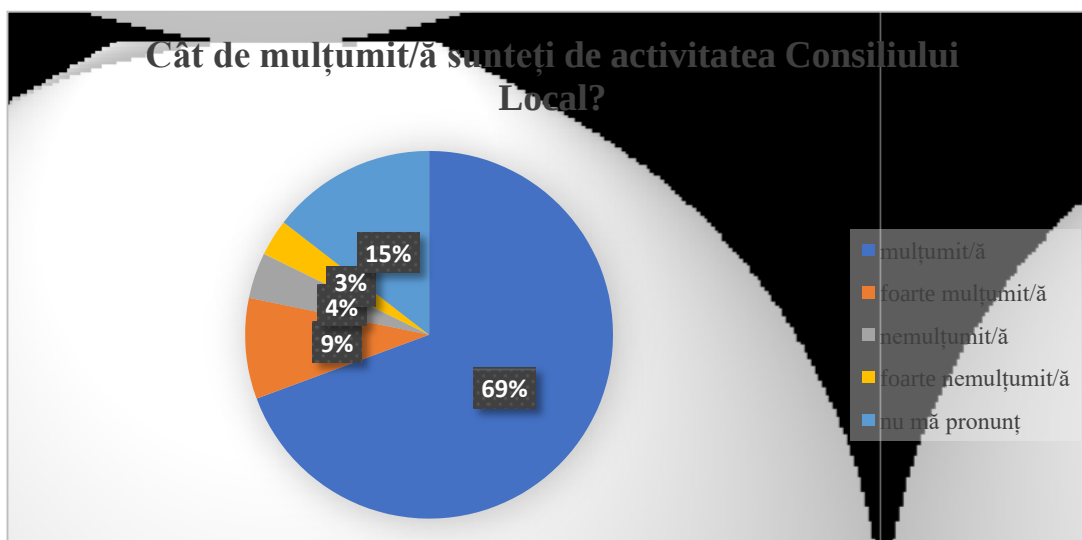
Grafic nr. 23 – Nivelul de mulțumire privind activitatea Primăriei

Din graficul nr. 24 reiese mulțumirea respondenților în proporție de 69%, 9% sunt foarte mulțumiți de activitatea acestuia, 15% nu și-au expus părerea, doar 4% se declară nemulțumiți.

Cei nemulțumiți consideră că membrii Consiliului Local nu își cunosc și îndeplinesc atribuțiile, se propune o comunicare mai eficientă cu localnicii.

Grafic nr. 24 – Nivelul de mulțumire privind activitatea Consiliului Local

Care sunt punctele tari ale orașului nostru?

(Ordinul după numărul de mențiuni)

Numărul mențiunilor: 301)

TEME	NUMĂRUL MENȚIUNILOR
Izvoare de apă minerală	59
Pârția de schi și de bob	55
Așezarea, peisajul	46
Turism	35
Aer curat	31
Obiective turistice din cadrul Rezervației Scaunul Rotund	12
Infrastructura orașului	9
Trasee turistice	9
Centrul Balnear în construcții	8
Liniștea	8
Ospitalitatea	7
Baia Ó-Sáros	5
Primăria și activitatea acesteia	4
Parcuri	4
CNIPT și stațiune turistică de interes național	3
Brandul Borsec	2
Viaductul	2
Evenimente	2
Altele: economia locală, curățenia, reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, prețul rezonabil al serviciilor turistice, free wi-fi	

Care sunt punctele slabe ale orașului nostru?

(Ordinul după numărul de mențiuni)

Numărul mențiunilor: 156)

TEME	NUMĂRUL MENȚIUNILOR
Clădiri în paragină	34
Mizeria	21
Lipsa restaurantelor/hotelurilor/pensiunilor	20
Lipsa activităților de petrecere a timpului liber și sportive	16
Lipsa trotuarelor	9
Centru Balnear nefinalizat	7
Lipsa mijlocului de transport în comun	7
Izvoare de apă minerală neîngrijite	6
Problema câinilor vagabonzi și ai celor cu stăpâni	6
Lipsa supermarketurilor	6
Programul de funcționare a Mofetei și a Băii Ó-Sáros	5

Lipsa parcărilor	5
Lipsa locurilor de muncă	5
Aprovizionarea cu lemne	4
Problema pâraielor	3
Apă și canalizare	2
Altele: blocuri de locuințe nereabilitate, lipsa medicilor de specialitate, lipsa camerelor de supraveghere, lipsa iluminatului public în unele zone, îmbătrânirea populației, nesiguranța rutieră, economia locală, lipsa serviciilor medicale balneare, lipsa educației ecologice în școală, lipsa voluntariatului.	

Care considerați că sunt realizările cele mai importante în localitate? (realizări recente)

(Ordinul după numărul de mențiuni.
Numărul mențiunilor: 229)

Pârția bob	44
Infrastructura	38
Pârția de schi	35
Centrul Balnear	28
Reabilitarea instituțiilor publice (Primărie, Casa de Cultură, Școala, Grădinița)	17
Reabilitarea Dispensarului Uman	14
Amenajarea parcurilor/terenurilor de joacă	14
Amenajare zone/obiective turistice/trasee turistice	13
Restaurarea unor clădiri	9
Dezvoltarea generală a orașului	9
Reabilitarea termică a blocurilor	4
Iluminat festiv cu ocazia sărbătorilor	4
Altele: evenimente culturale, curățenia, colectarea selectivă a deșeurilor, ziarul local „Források”, construirea blocurilor ANL	

Care sunt problemele care necesită o rezolvare urgentă?

(Ordinul după numărul de mențiuni.
Numărul mențiunilor: 139)

TEME	NUMĂRUL MENȚIUNILOR
Finalizarea Centrului Balnear	39
Trotuare	15
Reabilitarea clădirilor în paragină (publice și private)	15
Amenajare spații publice (parcuri, alei, zonă blocuri)	14
Infrastructură	12
Salubritatea orașului	11
Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe	6
Parcări	5

Dezvoltarea de servicii turistice și de recreere	5
Construirea unor hoteluri/restaurante	5
Crearea de locuri de muncă	4
Construirea unor supermarketuri, farmacii	4
Întreținerea izvoarelor de apă minerală	2
Rezolvarea problemei lemnului de foc	2
Altele: locuințe și terenuri pentru tineri, cursuri de perfecționare, întreținerea pâraielor și șanțurilor, contruirea de ziduri de sprijin, asigurarea transportului în comun.	

Ce propuneri aveți pentru dezvoltarea localității în perspectivă?

(Ordinul după numărul de mențiuni.

Numărul mențiunilor:)

PROPUNERI
Deschiderea Centrului Balnear
Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe
Construirea unui traseu pe Vârful Făget cu telegondola/telecabina
Realizarea rețelei de distribuție a gazelor naturale
Înființarea transportului local cu destinație la obiectivele turistice din zonă
Asfaltarea drumului de legătură între strada Topliței și strada Mesteacănului, inclusiv iluminat public
Îmbunătățirea sistemului de sănătate
Construirea unui bazin de înot, terenuri de sport și de joacă, bowling, parc agrement, patinoar, sală de popice
Construirea de parcări
Construirea unei săli de evenimente de capacitate mare
Construirea de hoteluri/pensiuni
Construirea unui cămin de bătrâni și a unei creșe de copii
Deschiderea unui supermarket și a unei farmacii
Consolidarea, amenajarea pâraului Hanzker
Deschiderea unei cofetării/bistro, restaurant
Reabilitarea viaductului
Îmbunătățirea accesului persoanelor cu dizabilități
Depunerea și implementare proiectelor cu finanțare
Restaurarea clădirilor pe Bulevardul 7 Izvoare
Amenajarea zonei serei de flori
Angajarea unui city manager
Găsirea unei soluții pentru vechea centrală termică
Încheierea de contracte cu Casa de Pensii și agenții de turism, cu sindicate
Diversificarea serviciilor de petrecere a timpului liber pentru tineri și pensionari (jocuri de societate și sportive)

Creșterea vizibilității în mediul online
Monitorizarea orașului cu camere video
Diversificarea posibilității de petrecere a timpului liber, atât pentru turiști, cât și pentru locuitori
Amenajarea de locuri de campare și pentru rulote
Construirea unui traseu terapeutic (desculț)
Acordarea de sprijin antreprenorilor locali prin reducerea impozitelor, taxelor și sprijin în depunerea de proiecte cu finanțare
Amplasarea de indicatoare de informare pentru turiști
Prospectarea, cartarea și punerea în circuitul turistic a peșterilor
Organizarea de prezentări, evenimente informative pentru dezvoltarea personală și profesională a locuitorilor
Amenajarea de spații pentru workshopuri, activități diverse
Înființarea unui atelier de joacă/activități pentru copii
Înființarea unei echipe de football
Amplasarea mai multor containere pentru colectarea selectivă
Amplasarea de bănci și coșuri de gunoi pe drumul de centură și Alea Jókai Mór
Amplasarea unei cutii poștale la intrarea primăriei pentru depunerea observațiilor
Reactualizarea bazei de date Google Maps și evidențierea corectă a traseelor
Realizarea de hărți cu obiectivele turistice, în format offline și online

Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (riscuri sau amenințări). Această analiză permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona își poate îndeplini planul și în ce condiții. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Diversitatea resurselor naturale (apa minerală, mofetele, aerul, peisajul, pădurea)	Distanța mare față aglomerările de populații
Existența unui număr mare de arii protejate (parcuri naționale, rezervații incluse în rețeaua europeană Natura 2000)	Aspectul nefavorabil al clădirilor istorice deteriorate
Amplasament și mediul natural atractiv	Insuficienta punere în valoare a monumentelor istorice
Clasificarea oficială ca stațiune turistică de interes național	Lipsa unei strategii de marketing
Reputația orașului, beneficiile vindecătoare ale	Lipsa activităților de marketing turistic și

apei minerale	management al destinației
Funcționarea Centrului Național de Informare și Promovare Turistică	Lipsa utilizării tehnologiei IT în marketing
Identitate locală puternică	Lipsa sistemului de management al calității în sectorul turistic
Imaginea companiei Apei Minerale Borsec	Lipsa locurilor de muncă
Prezența a numeroase monumente istorice (de importanță locală și națională)	Insuficienta dezvoltare/valorificare a infrastructurii de agrement
Poluarea aerului redusă	Caracter sezonier al activităților turistice
Atracțiile din împrejurimi	Lipsa programelor de formare în turism
Existența Master Planului de Dezvoltare a Turismului în România	Transportul public către obiectivele turistice slab organizat
Munții, Pârțiile de schi, Pista de bob de vară	Lipsa personalului calificat în domeniul balnear
Număr semnificativ de vizitatori	Lipsa cadrelor medicale
Industrie locală puternică a apei minerale	Lipsa unui sistem de parcare
Noi investiții (facilități de tratament)	Lipsa unui sistem organizat de indicatoare
Diversitatea de tratamente naturale	Lipsa activităților/divertismentului de seară
Valorile culturale și istorice	Lipsa unui ștrand
Flora și fauna	Deficiențele din domeniul managementului deșeurilor
Administrație activă	Lipsa trotuarelor adiacente drumurilor naționale
Proiecte de dezvoltare implementate cu succes	Lipsa supermarketurilor
Infrastructura de drumuri reabilitată (cca 90%)	Problema câinilor vagabonzi
	Problema pâraielor
	Probleme cu sistemul de apă și canalizare
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Creșterea accesibilității și mobilității prin reabilitări și refaceri de drumuri, facilitând legături auto în teritoriu	Prelungirea/nefinalizarea programelor de reabilitare și de dezvoltare limitează diversificarea serviciilor turistice
Restaurarea/renovarea/reabilitarea obiectivelor turistice aferente patrimoniului cultural-istoric și	Prelungirea și caracterul birocratic al programelor naționale de sprijin din domeniul

valorificarea turistică a acestora	turismului și al dezvoltării infrastructurii
Utilizarea energiilor regenerabile (alternative) – pentru iluminat public, încălzire	Competiția cu alte destinații turistice din țară , dependența de voucherele de business
Fond construit ce poate fi reabilitat – permite locații pentru funcțiuni comerciale, de agrement	Noi destinații competitive
Dezvoltarea activităților turistice bazate pe potențialul natural și construit existent	Investiții minime în marketing
Diversificarea spațiilor de cazare (hoteluri de 2-4 stele, pensiuni de 2-4 margarete, cabane, campinguri) și a serviciilor turistice	Continuarea procesului de migrare a forței de muncă
Creșterea capacității de cazare în pensiunile și vilele turistice	Ignorarea oportunităților de digitalizare
Noi produse turistice	Lipsa personalului calificat în domeniul balnear
Valorificarea cadrului natural	
Bune perspective pentru exploatarea zonelor montane pe tot cursul anului prin drumeție, echitație, alpinism, sporturi extreme	
Furnizarea de produse sportive pe timp de iarnă	
Dezvoltarea unei unități de formare profesională în turism	
Sistem de licențe în turism	
Utilizarea potențialului de digitalizare și modelul inteligent	
Oportunități pentru dezvoltarea economiei locale (programele start-up)	
Creșterea standardelor de servicii/utilități	
Dezvoltarea ofertei culturale diversificată: festivaluri, spectacole, concerte, concursuri sportive, obiceiuri și tradiții	
Asistență UE	

PARTEA A II-A - STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

1. Analiza de impact a măsurilor întreprinse în perioada de referință a Strategiei de dezvoltare a Orașului Borsec 2021- 2027

O evaluare a strategiei integrate de dezvoltare urbană aplicată de Orașul Borsec în perioada 2015-2020 este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate. Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada 2021-2027.

Astfel, pe orizontul de timp 2015-2020 au fost identificate 6 obiective strategice, corelarea cu domeniile de intervenție fiind redată mai jos:

Schimb de experiențe

Infrastructură	Creșterea acceibilității orașului în context regional și internațional
Economie	Dezvoltarea orașului productiv bazat pe produse și servicii turistice directe și conexe
Mediu	Dezvoltarea orașului productiv bazat pe produse și servicii turistice directe și conexe
Social	Creșterea atractivității orașului prin punerea în valoare a patirmoniului cultural și natural
Cultură	Creșterea capacității operaționale în maganement public și turistic
Schimb de experiențe	Realizarea unei cooperări cu orașele stațiuni din zonă

Legătura dintre nevoile inițiale la momentul elaborării SIDU și măsurile propuse, menite să răspundă acelor nevoi, este evidentă, astfel încât se poate aprecia că logica de intervenție a strategiei la nivelul orașului Borsec a fost foarte relevantă. Pentru analiza eficacității, respectiv a progresului

înregistrat în realizarea obiectivelor propuse este necesară o evaluare a modului în care măsurile de acțiune propuse în cadrul strategiei și-au atins țintele stabilite. Analiza progresului s-a realizat în funcție de gradul de implementare a măsurilor stabilite pentru fiecare obiectiv în parte:

Obiectiv	Grad de implementare %	Măsuri de implementare
OS. 1: Creșterea accesibilității orașului în context regional și internațional	30 %	• Program de creștere a accesibilității și mobilității pentru dezvoltarea socio-economică • Program de Transport integrat • Program de dezvoltarea infrastructurii IT
OS. 2: Dezvoltarea orașului productiv bazat pe produse și servicii turistice directe și conexe	50 %	• Program de susținere și stimulare a întreprinderilor mici și mijlocii • Program de dezvoltare a produselor turistice și a serviciilor conexe • Program de dezvoltare a produselor de turism cultural-științific
OS. 3: Dezvoltarea orașului productiv bazat pe produse și servicii turistice directe și conexe	50 %	• Program de energie regenerabilă • Program de management al deșeurilor • Program de amenajare și reabilitare a domeniului public • Program de asigurare a serviciilor de sănătate și educație

		• Program de locuire
OS. 4: Creșterea atractivității orașului prin punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural	40 %	• Program de reabilitare a fondului construit cu valoare de patrimoniu • Program de evenimente culturale • Program de protecția mediului
OS. 5: Creșterea capacității operaționale în management public și turistic	30 %	• Program de întărire a capacității administrației publice locale • Program de îmbunătățire a managementului turistic
OS. 6: Realizarea unei cooperări cu orașele stațiuni din zonă	40 %	

Impactul Strategiei de dezvoltare durabilă 2016-2020 este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse de strategie asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Se remarcă faptul că marea parte a măsurilor implementate au vizat domeniul infrastructurii turistice. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează crearea unor atracții turistice și implicit atragerea unui număr mai mare de turiști, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.

În privința sustenabilității, respectiv a șanselor ca rezultatele atinse să fie păstrate sau dezvoltate în viitor, este necesară o implicare pro-activă atât a municipalității, cât și a și a locuitorilor, pentru utilizarea în bune condiții a investițiilor realizate și pentru valorificare acestora după principiile unui management durabil.

2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL

Obiectivul **Strategiei Europa 2020** a fost acela de a asigura că redresarea economică a Uniunii Europene (UE) în urma crizei economice și financiare este susținută de o serie de reforme în vederea punerii unor baze solide pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă până în 2020.

Pentru realizarea acestei ambiții, UE și-a stabilit 5 mari obiective de atins până în 2020 cel târziu, obiective susținute de 7 inițiative emblematice la nivel european și în alte țări UE: *Uniunea inovării, Tineretul în mișcare, agenda digitală pentru Europa, o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, o politică industrială adaptată erei globalizării, strategia pentru noi competențe și noi locuri de muncă și Platforma europeană de combatere a sărăciei.*

La nivel european, piața unică, bugetul UE și politica externă europeană constituie instrumente suplimentare pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020.

Strategia Europa 2020 este pusă în aplicare prin orientări generale pentru politicile economice ale țărilor UE și ale UE în ansamblu. Țările UE au fost invitate să transpună obiectivele Europa 2020 în obiective naționale, iar Comisia Europeană este responsabilă cu monitorizarea progreselor.

Obiectivele 20/20/20 au fost stabilite și preluate în ultimii ani de toate țările membre UE și reeșalonate spre obiective mai noi și mai ambițioase către un orizont de timp mai mare 2030 și se referă, mai ales, la noua strategie de eficientizare energetică.

Cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030

	EMISII DE GAZE EFFECT SERĂ	ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE	EFICIENȚĂ DIN ENERGETICĂ	INTERCONECTAREA	CLIMA ÎN CADRUL PROGRAMELOR FINANȚATE DE UE	CO2 DIN:
2020	-20%	20%	20%	10%	2014-2020 20%	

Sursa: Comunicare a Comisiei Europene COM (2019) 285 final

În iulie 2019, Institutul European de Inovare și Tehnologie, organism independent al UE, care consolidează capacitatea de inovare a Europei, a propus obiectivele pentru Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027, a căror implementare va fi urmărită prin următorul program al UE de cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027):

- ✓ Obiectiv 1: Creșterea impactului regional al comunităților de cunoaștere și inovare
- ✓ Obiectiv 2: Stimularea capacității de inovare a învățământului superior

✓ Obiectiv 3: Lansarea noilor CCI-uri (Comunități de cunoaștere și inovare).

Strategia europeană pentru tineret 2019-2027¹ recunoaște că tinerii sunt dornici să își ia în mâini propriile destine, să stabilească relații cu ceilalți și să le acorde sprijin și că ar trebui acordată o atenție deosebită tinerilor care riscă să fie marginalizați pe baza potențialelor surse de discriminare, cum ar fi originea etnică, genul, orientarea sexuală, handicapul, religia, convingerile sau opinia politică ale acestora.

Au fost identificate 11 obiective europene pentru tineret care prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul și identifică domenii intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate:

- #1 – O Uniune Europeană mai conectată cu tinerii/Connecting EU with Youth
- #2 – Egalitate pentru toate genurile/Equality of All Genders
- #3 – Societăți incluzive/ Inclusive Societies
- #4 – Informare și dialog constructiv/ Information and Constructive Dialogue
- #5 – Sănătate mintală și bunăstare / Mental Health and Wellbeing
- #6 – Dezvoltarea tinerilor în mediul rural / Moving Rural Youth Forward
- #7 – Locuri de muncă de calitate pentru toți / Quality Employment for All
- #8 – Învățământ de calitate/ Quality Learning
- #9 – Spații ale tinerilor și participare pentru toți/ Space and Participation for All
- #10 – O Europă verde și durabilă/ Sustainable Green Europe
- #11 – Organizații de/ pentru tineret și programe europene/Youth Organisations and European Programmes

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, [Politica de Coeziune a Uniunii Europene](#) propune **5 priorități investiționale**:

1. **O Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
2. **O Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
3. **O Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
4. **O Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;

¹ Sursa: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C456 din 18 decembrie 2018

5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza [Raportului de Țară 2019](#) – Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027, pe marginea cărora au fost trasate și prioritățile naționale pentru finanțarea din Fondurile Europene post 2020.

[Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030](#) include **17 obiective de dezvoltare durabilă**, cu ținte clare pentru 2030:

Obiectivele de dezvoltare durabilă

Sursa: Strategie națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

La nivel regional, ADR CENTRU a demarat procesul de elaborare a Planului pentru Dezvoltare Regională (PDR) 2021-2027, în prezent fiind elaborată prima versiune a acesteia (septembrie 2020).

Principalele provocări ale Regiunii Centru din punct de vedere economic, social și de mediu:

- **COMPETITIVITATEA CDI A IMM**

Regiunea Centru rămâne un inovator modest (Calificativ Modest²) iar performanțele regionale în inovare au scăzut de-a lungul timpului (scădere cu 10,8% față de 2011), ceea ce ne indică faptul că potențialul inovativ al industriei este sub-utilizat, în condițiile unui profil industrial accentuat.

IMM-urile regionale nu inovează intern, inovarea de produs/proces/organizațională și de marketing este mult rămas în urmă, inclusiv față de nivelul național, cheltuielile de CDI ale sectorului de

² European Innovation Scoreboard

business abia se apropie de 50% din media UE, iar cele de inovare fără CDI sunt la 20% din media UE.

Conform celor mai recente date statistice, ponderea la nivel regional a firmelor inovatoare a scăzut în 2016 la 9,6% din total, sub valoarea indicatorului înregistrată la nivel național (13,7%).

Majoritatea infrastructurilor publice de CDI sunt concentrate în regiunea București, Ilfov, ca o consecință a centralizării administrative, la care se mai adaugă zone de concentrare mai scăzută în Cluj Napoca, Iași, Constanța, Timișoara, ceea ce generează o concentrare a centrelor de cercetare private în aceleași zone, precum și o migrație a talentelor și a start-up-urilor³. Concentrarea teritorială continuă să orienteze atât investițiile publice cât și investițiile private ceea ce va contribui la accentuarea diferențelor.

Integrarea ecosistemului de inovare regional în spațiul de cercetare și inovare european este deficitară, în special la nivelul IMM dar nu numai. Doar 48 de entități din Regiunea Centru se regăsesc în consorții care au câștigat proiecte în cadrul Horizon 2020 și doar 12 din aceste entități sunt IMM.

Investițiile României în cercetare și dezvoltare sunt cele mai scăzute din UE (0,5% din PIB), iar cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare au scăzut și mai mult, de la 0,32% din PIB în 2011, la 0,21% din PIB 2017, ceea ce împiedică orice consolidare a capacităților.

Una din nevoile majore ale IMM-urile din Regiunea Centru este creșterea gradului de modernizare și extinderea inovării. Deși există un interes real pentru inovarea și modernizarea proceselor de producție, precum și a produselor și serviciilor oferite, capacitățile financiare și organizatorice ale acestor companii sunt insuficiente pentru a le asigura accesul dorit la cele mai performante tehnologii. Valoarea foarte scăzută a cheltuielilor de inovare fără CDI a IMM în Regiunea Centru arată necesitatea de susținere a investițiilor în IMM, iar în lipsa susținerii difuzarea inovării în companii va fi mult încetinită.

● DIGITIZAREA ÎN ADMINISTRAȚIE ȘI AFACERI

România se află pe ultimul loc în UE⁴ în ceea ce privește serviciile publice digitale, este mult sub media UE în ceea ce privește nivelul competențelor digitale și are cel mai scăzut nivel de utilizare a serviciilor de internet, deși se situează pe primul loc în UE în ceea ce privește utilizarea rețelilor

³ <http://documents1.worldbank.org/curated/en/448771499322731333/pdf/116400-ROMANIAN-REVISED-PUBLIC-Magnet-Cities-Migration-and-Commuting-in-Romania-RO.pdf>

⁴ <https://www.bursa.ro/romania-ultimul-loc-in-ue-in- ceea-ce-priveste-serviciile-publice-digitale-00253730>

sociale, indică Raportul privind Indicele economiei și societății digitale publicat de Comisia Europeană.

Din totalul populației din Regiunea Centru doar 13% folosesc internetul pentru interacțiunea cu autoritățile publice, spre deosebire de nivelul UE unde ponderea acestui indicator este de patru ori mai mare. Deși interacțiunea cu cetățeanul se desfășoară și în mediul online, procesele de lucru în interiorul administrațiilor publice locale nu sunt digitalizate.

Din cele 57 de orașe din Regiune, au fost identificate doar 7 care au implementat soluții de smart-city, conform Asociației Române de Smart-city. Utilizarea instrumentelor digitale de către administrațiile publice aduce îmbunătățiri consistente fluxurilor de lucru, reduce timpul de procesare a solicitărilor și crește satisfacția contribuabililor în relație cu instituțiile și autoritățile publice.

Susținerea investițiilor în digitalizarea IMM va fi dublată prin măsuri de facilitare a accesului la cunoaștere prin intermediul Hub-urilor Inovative Digitale.

Datele Eurostat arată că 42% din firmele din România au website (cel mai mic procent din UE), față de media UE care este de 77% și că 33% dintre angajații firmelor din România folosesc computerul, ceea ce ne plasează pe penultimul loc în UE.

● EFICIENȚĂ ENERGETICĂ, RES

Deși la nivel regional în ultimii ani s-au făcut progrese pentru reabilitarea energetică a locuințelor, consumul final de energie a scăzut foarte puțin, cu 8,4% de la 8,10 Mtep la 7,42 Mtep, în timp ce necesitățile și posibilitatea de economisire sunt foarte mari.

În domeniul serviciilor din sectorul public și sectorul comercial, consumul final de energie a scăzut cu doar 3,7%, de la 1,88 Mtep la 1,81 Mtep.

Datele statistice arată că sectorul construcțiilor este responsabil de 45% din consumul final de energie, sectorul rezidențial având o pondere mai ridicată a consumului (circa 81%), în timp ce toate celelalte clădiri la un loc (birouri, școli, spitale, spații comerciale și alte clădiri nerezidențiale) reprezintă restul de 19% din consumul total de energie finală. Deși există un potențial energetic ridicat, mai ales biomasă, la nivel regional există un număr limitat de proiecte ce vizează valorificare E-SRE și numai un sfert din energia produsă provine din surse regenerabile (cca 23% (Eurostat, Energie din surse regenerabile: tabele și figuri 2018)).

Extinderea și modernizarea infrastructurii de iluminat rămâne o prioritate pentru multe comunități locale din mediul urban și rural din Regiunea Centru, iar interesul crescut pentru îmbunătățirea infrastructurii existente și dezvoltarea unor sisteme energetice inteligente, care să răspundă nevoilor populației, este demonstrat și de portofoliul regional ce include peste 20 de proiecte

înființarea/modernizarea/extinderea sistemelor de iluminat. În ciuda potențialului mare de economisire, ritmul de reabilitare/consolidare și modernizare a fondului construit regional este lent, iar gradul de acoperire cu serviciul de iluminat public la nivelul municipalităților din regiune, este relativ scăzut, inclusiv în municipiile reședințe de județ. Acest lucru se datorează în principal costurilor mari necesare realizării proiectelor de eficiență energetică.

● DEZVOLTARE URBANĂ

Lipsa de întreținere și modernizare a spațiilor publice din interiorul orașelor a indus probleme de mediu în orașe și au afectat într-o mare măsură comunitatea locală. Deși în perioada 2010-2018 s-a observat și o creștere a suprafeței de spații verzi din mediul urban regional, totuși aceasta este sub minimul stabilit de regulamentele CE (19 mp/locuitor față de minimul cerut de CE 26 mp/locuitor). Provocările regionale în materie de EE, mobilitate și regenerare urbană corespund provocărilor prezentate în Raportul de Țară al Comisiei Europene pentru anul 2019⁵ ce evidențiază faptul că în România, intensitatea energetică se menține peste media UE, iar sărăcia energetică afectează o gospodărie din patru. Documentul arată că renovarea clădirilor și îmbunătățirea serviciilor de încălzire centralizată pot contribui în mod semnificativ la creșterea eficienței energetice și pot sripijini tranzacția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, iar calitatea scăzută a infrastructurii de transport afectează timpul de transport și limitează mobilitatea forței de muncă, generând costuri suplimentar pentru întreprinderi, subminând , de asemenea, deciziile de investiții ale întreprinderilor. Aceste provocări sunt semnalate și în Raportul de Țară al Comisiei Europene pentru anul 2020⁶, care indică progrese mici în ceea ce privește reducerea consumului de energie în clădirile publice și rezidențiale. De asemenea, s-a constatat că investițiile în infrastructuri durabile de transport, de energie și de mediu (pentru deșeuri, ape reziduale și poluarea aerului) sunt insuficiente, iar cele în domeniul eficienței energetice se mențin ș a un nivel scăzut. Documentul mai arată că în pofida ponderii ridicate a surselor regenerabile de energie (mai ales biomasă), aprovizionarea cu energie rămâne sursa cea mai importantă de emisii de GES.

● CONECTIVITATEA

Conectarea regiunii Centru la TEN-T este inegal repartizată. În rețeaua regională de drumuri un rol important au drumurile județene care asigură conectivitatea cu drumurile naționale, europene și rețeaua TEN-T. Ele asigură accesibilitatea pentru un număr important de orașe care nu sunt

⁵ Raportul de țară din 2019 privind România, SWD (2019) 1022 final, se poate consulta la adresa: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-romania_ro.pdf

⁶ Raportul de țară din 2020 privind România, SWD (2020) 522 final, se poate consulta aici <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0522&from=EN>

conectate la rețeaua de drumuri naționale și europene, la unele zone turistice sau economice importante din Regiune.

Infrastructura de drumuri județene alături de cea de drumuri comunale reprezintă aproape 80% din lungimea rețelei rutiere a Regiunii, având o importanță majoră pentru dezvoltarea locală și regională. 47% din suprafața regiunii este acoperită de zone montane, accesibilitatea spre aceste zone realizându-se în principal prin intermediul drumurilor județene. Deși suficient de extinsă și acoperind întreaga rețea de comune și orașe, infrastructura de drumuri județene este deficitară în ce privește calitatea și starea tehnică. Din totalul drumurilor județene existente la nivel regional doar 55,72% dintre acestea sunt modernizate.

● EDUCAȚIE, OCUPARE, INCLUZIUNE SOCIALĂ

Șansele inegale de acces la o educație de calitate pentru toți elevii și incluzivă afectează în continuare, în special, copiii din comunitățile și grupurile vulnerabile. Părăsirea timpurie a școlii în Regiunea Centru era de 18,8% în 2008, față de o medie națională de 16,4%, aceste valori fiind aproape duble față de cele de la nivelul UE (10,5% în anu 2018).

Grupa de vârstă 0-17 ani este segmentul cel mai afectat de fenomenul sărăciei și excluziunii sociale (38,1%). În același timp, există un decalaj în ceea ce privește accesul la educație între mediile de rezidență și între categorii sociale.

Rezultatele testelor PISA pentru anul 2018 relevă o relaționare scăzută între oferta educațională și nevoile de competențe pentru piața muncii. Aceste rezultate slabe împiedică formarea competențelor de bază pentru piața muncii.

Capacitatea de integrare a absolvenților/tinerilor pe piața muncii este redusă, ponderea NEET în grupa de vârstă 18-24 de ani era 27,6% în anul 2019, cea mai mare pondere a tinerilor NEET din România. Ponderea persoanelor cu studii superioare în totalul populației din grupa de vârstă 30-34 de ani era în 2017 de 26,6% la nivel regional, mult sub media Uniunii Europene, de 39,9%. IPT și universitar trebuie să facă față nevoilor de competențe actuale în timp ce sistemul de învățământ nu poate ține pasul cu adaptarea echipamentelor didactice la evoluția tehnologică.

Cheltuielile cu educația în România sunt cele mai mici din Uniunea Europeană, doar 3,2% din PIB față de o medie a UE 28 de 4,6%, în 2018⁷, această subfinanțare afectând atât investițiile majore în sistemul de educație, disponibilitatea personalului didactic cât și modernizarea infrastructurii școlare.

⁷ EUROSTAT https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/b/bb/Total_general_government_expenditure_on_education%2C_2018_%28%25_of_GDP%29.png

Provocările pe care România nu a reușit să le depășească: participarea redusă la educație și îngrijirea timpurie, calitatea și caracterul inclusiv al sistemului de educație; relevanța redusă pentru piața forței de muncă a educației și formării profesionale afectează perspectivele de angajare ale absolvenților; participarea la învățământul superior este redusă și rămâne insuficient aliniată la nevoile pieței forței de muncă; dobândirea de competențe digitale rămâne limitată.

● TURISM, PATRIMONIU ȘI CULTURĂ

În ultimii ani, Regiunea Centru s-a situat pe primul loc la nivel național în ceea ce privește numărul de sosiri în structurile cu funcțiuni turistice, având peste 3,14 milioane sosiri în 2019. Formele de turism cu cel mai ridicat potențial de dezvoltare din regiune sunt turismul balnear, turismul montan și turismul cultural. Cu toate că există un potențial imens în privința resurselor, atractivitatea turistică este compromisă de modul defectuos de exploatare și promovare a acestor resurse.

Cu toate că Regiunea Centru ocupă primul loc pe țară ca număr de turiști și capacitate de cazare în funcțiune, indicele de utilizare a capacității de cazare în funcțiune este la un nivel scăzut: 30,5% față de cca 34% la nivel național.

Turismul montan beneficiază de condiții naturale excepționale: aproape jumătate din suprafață este ocupată de arealele montane. În acest context, portofoliul de proiecte al Regiunii cuprinde investiții în centre de vizitare pentru situri Natural 2000 sau în baze și adăposturi Salvamont.

Regiunea Centru dispune de un patrimoniu cultural material și imaterial extrem de diversificat și valoros (5.243 de monumente istorice din cele 30.000 de la nivel național sunt localizate aici, din care 9 se află în patrimoniul UNESCO). Multe din monumentele istorice de importanță națională se află într-o stare avansată de degradare, necesitând investiții în conservarea, restaurarea și protecția acestuia.

Unul din domeniile care sprijină dezvoltare locală este cultura. Cele mai multe muzee și colecții publice (163) se află în Regiunea Centru, iar numărul de vizitatori a crescut în intervalul 2014- 2018, de la 3.054.385 la 4.926.577 vizitatori, Regiunea fiind pe primul loc la nivel național.

Pe lângă reabilitarea/modernizarea/dotarea spațiilor actuale cu destinație culturală, se impune crearea și dotarea de noi spații/clădiri multifuncționale.

VIZIUNEA STRATEGICĂ

Programul Operațional Regional al Regiunii Centru va finanța proiectele de dezvoltare și modernizare din mediul urban, depuse de autoritățile publice locale din orașe și municipii, precum și de mediul privat sau unitățile prestatoare de servicii pentru populație. Pentru mediul rural se vor

finanța proiecte pentru dezvoltarea turismului balnear și balneoclimatic, dar și investițiile pentru acces egal la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație.

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României, Agenția de Dezvoltare Regională Centru va asigura funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional pentru Regiunea Centru 2021-2027, aspecte reflectate și în cadrul *Acordului de Parteneriat* în curs de negociere cu Comisia Europeană. Programul Operațional Regional pentru Regiunea Centru 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural.

Programul Operațional Regional al Regiunii Centru își propune continuarea viziunii strategice privind dezvoltarea regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile din PDR 2014- 2020 și implementate prin POR 2014-2020 și alte programe naționale. Viziunea strategică a POR Regiunea Centru 2021-2027, în concordanță cu viziunea strategică din PDR Centru 2021-2027 și Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru este ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie scopul fiecărui cetățean.

Astfel strategia POR își propune următoarele priorități:

P 1 – O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă

Prin investițiile propuse a se finanța prin această prioritate se dorește valorificarea potențialului inovativ existent în domeniile de specializare inteligentă, potențial încă insuficient asimilat de firme. Astfel se dorește sprijinirea structurilor de cercetare dezvoltare și transfer tehnologic care să permită inovarea și transferul de tehnologie către firme, dar și susținerea întregului ciclu de inovare la nivel de întreprindere, precum și a modernizării industriale la nivelul firmelor coroborat cu susținerea structurilor de sprijinire a afacerilor.

P 2 – O regiune digitală

Prin investițiile propuse se prevede dezvoltarea serviciilor publice digitale și interoperabilitatea acestora în vederea îmbunătățirii interacțiunii cu cetățenii și mediul economic, dar în același timp și pentru îmbunătățirea activității administrațiilor prin eficientizarea luării deciziilor. De asemenea se propun investiții care să determine creșterea gradului de digitalizare în întreprinderile din regiune – adoptare soluții digitale avansate pentru producție și administrarea afacerii.

P 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul

Aceasta vizează creșterea calității vieții locuitorilor din localitățile Regiunii Centru pe de o parte prin îmbunătățirea performanței energetice a fondului existent de clădiri publice și rezidențiale, iar pe de alta parte prin investiții în infrastructura verde și albastră și în valorificarea spațiilor degradate de la nivelul orașelor.

P 4 – O regiune cu orașe dezvoltând mobilitatea urbană durabilă

Aceasta vizează creșterea calității vieții locuitorilor din localitățile Regiunii Centru prin dezvoltarea unei mobilități urbane durabile, bazate pe PMUD. Modernizarea și decarbonizarea transportului public, stimularea transportului nemotorizat și electric și digitalizarea sistemelor de trafic reprezintă pilonii strategici ai acestei priorități.

P 5 – O regiune accesibilă

Prioritatea urmărește creșterea conectivității zonelor mai puțin dezvoltate și a zonelor izolate la rețeaua TEN-T, ținând seama de investițiile realizate prin programele anterioare și cele propuse pe celelalte priorități ale POR, dar și cele realizate sau preconizate la nivel național în domeniul conectivității. Concentrarea sprijinului către un număr limitat de proiecte prioritate va fi definitorie pentru această prioritate. De asemenea se urmărește și decongestionarea traficului din marile aglomerări urbane pentru a putea contribui la implementarea PMUD-urilor.

P 6 – O regiune educată

Prin intermediul acestei priorități se prevede susținerea comunităților locale pentru asigurarea accesului egal al copiilor și elevilor la infrastructura și serviciile de îngrijire și educație oferite în unitățile de învățământ de la toate nivelurile din Regiunea Centru, inclusiv prin accesibilizarea infrastructurii.

P 7 – O regiune cu turism sustenabil

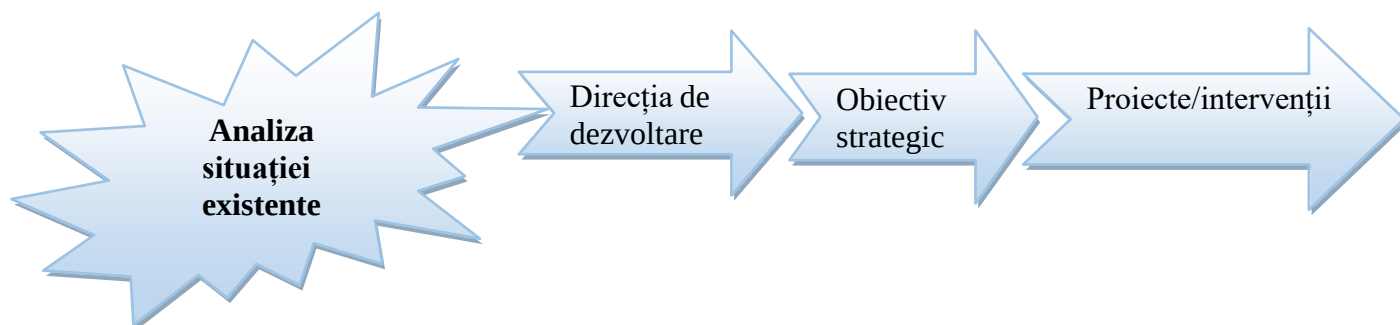
Este vizată dezvoltarea comunităților de la nivel regional, în special a celor din mediul rural prin punerea în valoare a potențialului cultural, turistic și balnear, dar și creșterea calității infrastructurii și programelor de educație formală și non-formală derulate prin centrele de agrement pentru copii și tineret (tabere școlare) din Regiunea Centru.

P 8 – O regiune atractivă

Prin această prioritate se urmărește dezvoltarea urbană integrată în funcție de nevoile fiecărei categorii de orașe și municipii și regenerarea spațiilor urbane ținând seama de prioritățile stabilite prin SIDU. De asemenea, intervențiile au în vedere valorificarea potențialului economic al turismului și al patrimoniului cultural din zonele urbane.

Astfel, *viziunea de dezvoltare durabilă* a orașului Borsec pentru următoarea perioadă poate fi sintetizată astfel:

Dezvoltarea Orașului Borsec pentru perioada următoare este centrată pe valorificarea resurselor locale de relief, cele bioclimatice și apele minerale, creșterea economică bazată pe dezvoltarea sectorului turistic, care servește la îmbunătățirea nivelului de trai al comunității locale, luând în considerare protecția stării mediului înconjurător.

Astfel, ca răspuns la oportunitățile de dezvoltare, viziunea pentru dezvoltare a Borsecului este concentrată pe regenerarea urbană a orașului, regenerare care trebuie să aibă ca rezultat creșterea calității vieții, înțelegând prin aceasta un mediu de viață curat și civilizat, ofertant pentru petrecerea timpului liber, susținut de o infrastructură modernă și de accesul la servicii publice de bună calitate și pe creșterea economică ca rezultat al susținerii mediului de afaceri existent și dezvoltarea unui sector al IMM-urilor locale puternic și dinamic.

Pentru atingerea acestei viziuni propunem o strategie de dezvoltare centrată pe trei „direcții strategice de dezvoltare”, pentru implementarea cărora au fost identificate o serie de obiective strategice generale, care grupează fiecare măsuri concrete de acțiune/proiecte care vor contribui în mod direct la atingerea viziunii de dezvoltare a orașului.

Astfel, dezvoltarea orașului are în vedere următoarele **direcții strategice de dezvoltare:**

DSD I. REGENERARE URBANĂ

- **OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane**
- **OS 2. Investiții pentru un oraș eficient energetic**
- **OS 3. Creșterea calității locuirii**
- **OS 4. Dezvoltarea administrației publice locale**
- **OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde**

DSD II. DEZVOLTAREA DURABILĂ A TURISMULUI

- **OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice**
- **OS 2. Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber**

- OS 3. Turismul activ, ca o direcție modernă de turism
- OS 4. Promovare turistică

DSD III. DEZVOLTAREA ECONOMIEI LOCALE

- OS 1. Dezvoltarea de infrastructuri noi pentru afaceri
- OS 2. Atragerea de investiții noi

Obiectivele strategice de dezvoltare

Direcția strategică I: Regenerare urbană

Această direcție presupune planificarea unui set de demersuri de modernizare și dezvoltare prin proiecte noi, lucrări, intervenții, etc. ale căror finalitate trebuie să fie restructurarea, înnoirea și modernizarea orașului. Este important ca pe lângă înnoire și modernizare, principiul de inițiere și implementare a tuturor acțiunilor să fie ca toate acestea să sprijine direct „crearea orașului inteligent”. Conceptul de ”Orașul inteligent” / ”Smart city” trebuie înțeles ca un ansamblu de infrastructuri urbane modernizate și eficientizate energetic, conectate funcțional și tehnologic cu zonele de petrecere a timpului liber și servicii conexe, cu soluții informatice noi pentru comunicare și accesul la serviciile publice curente.

OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane

- a structurilor existente, a infrastructurii de drumuri, parcuri, a clădirilor și a infrastructurilor de utilități

1.1.1 Reabilitarea a două drumuri forestiere

Descriere: Cele două drumuri forestiere, Câmpu Mare – Groapa Rotundă cu lungime de 3,049 km și Nadășa - Făget cu lungime de 3,545 km care se desprind din șoseaua de centură a orașului Borsec și ar urma să fie integrate în traseele de cicloturism, schi fond.

1.1.2 Reabilitarea (asfaltarea) străzilor neincluse în proiectele implementate

Descriere: Proiectul are în vedere dezvoltarea infrastructurii stradale prin reabilitarea și asfaltarea tuturor străzilor din orașul Borsec.

1.1.3 Realizarea Studiului de Fezabilitate în vederea înființării transportului public local

Descriere: Studiul este menit să asigure înființarea companiei de transport local Borsec, care ar urma să opereze atât în interiorul stațiunii, pentru localnici și pentru transportul turiștilor către centrul de tratament, cât și către Toplița, asigurând conexiunile cu calea ferată ale locuitorilor și

turiștilor. Tipologia de transport ar urma să fie una ecologică, asigurându-se refugiile necesare, stațiile de îmbarcare, peroane de protecție, dispecerat, sisteme de afișare etc.

1.1.4 Lucrări de reamenajare și modernizare a punctelor de acces la izvoarele de apă minerală publice

Descriere: Refacerea integrală a izvoarelor accesibile turiștilor (Izvorul 3 – Boldizsár; Izvorul 4 – „De la piață”; Izvorul 5 – László; Izvorul 6 – Madonna; Izvorul 10 – Kossuth; Izvorul 11 – Petőfi. Proiectul presupune atât refacerea conform variantelor originale ale clădirilor din lemn cât și părțile interioare, inclusiv robineți/sistemul de scurgere a apei, trepte de acces, locuri de ședere.

1.1.5 Trecerea în subteran a tuturor rețelilor de medie tensiune și a rețelilor de joasă tensiune pe străzile frecvent circulate; construire puncte de transformare

Descriere: Toate rețelele de medie tensiune se vor trece în subteran (L= cca 25 km) se vor realiza 2 posturi de transformare.

1.1.6 Realizare infrastructură în zona Poiana Mare (drumuri, trotuare, rețea electrică, iluminat public, parcuri, amenajare zone verzi, etc.)

Descriere: Zona Poiana Mare este una dintre zonele cele mai atractive pentru construcții, aflându-se în vecinătatea Complexului Speranța. Însă, infrastructura acestei zone nu permite realizarea de investiții. Astfel, este necesară amenajarea zonei prin construirea de drumuri, trotuare, parcuri, zone verzi și asigurarea de utilități.

1.1.7 Realizarea infrastructurii aferente locuințelor distribuite pentru tineri

Descriere: Au fost alocate suprafețe pentru construcție locuințe pentru tineri, iar prin acest program se urmărește realizarea infrastructurii moderne pentru utilități.

1.1.8 Realizarea infrastructurii aferente terenurilor atribuite pentru construire pensiuni turistice

Descriere: prin programul de stimulare a investițiilor în turism au fost delimitate terenuri pentru construirea de pensiuni. Asigurarea infrastructurii edilitare este condiția de bază a funcționării acestora.

1.1.9 Reabilitarea spațiilor publice dintre blocurile de locuințe

Descriere: Proiectul prevede în manieră integrată amenajarea spațiilor adiacente blocurilor de locuințe, pentru a permite accesul în siguranță, colectarea deșeurilor, amplasarea de spații verzi, mobilier urban, jocuri pentru copii, etc.

1.1.10 Înființarea rețelilor de distribuție a gazelor naturale

Descriere: Asigurarea utilizării raționale și eficiență a cheltuielilor pentru satisfacerea nevoilor populației și operatorilor economici din zonă legate de alimentarea cu gaze naturale a unității administrativ-teritoriale. Situația actuală de alimentare cu combustibil a locuințelor neracordate la o rețea de distribuție de gaze naturale, implică depozite de combustibil solizi (lemne), aprovizionarea cu butelii de gaz lichefiat și consumul de energie electrică (plite, radiatoare). Aceste soluții implică prețuri de cost foarte mari pentru populația din zonă pentru asigurarea încălzirii locuințelor, dar și pentru încălzirea apei calde menajere (încărcarea facturilor de energie electrică cu consumurile boilerelor electrice).

1.1.11 Plan de protecție împotriva inundațiilor, construire ziduri de sprijin și podețe, protecția malurilor pâraurilor

Descriere: Necesitatea realizării investiției este justificată de situația zidurilor, podețelor și malurilor pâraurilor afectate de inundațiile din ultimii ani. Gospodăriile aflate în aceste zone sunt afectate de aceste calamități. Prin această investiție se urmărește consolidarea zidurilor de sprijin, a podețelor, curățarea malurilor, pâraurilor.

1.1.12 Construire trotuare pe str.Gheorghe Doja și str.Topliței

Descriere: Aceste două trotuare sunt adiacente DN 15. Drumul național fiind o șosea cu un trafic intens, circulația pietonală este foarte periculoasă în condițiile actuale, mai ales în rândul copiilor și a vârstnicilor. Astfel, este necesară reabilitarea trotuarului existent pe str. Topliței și construirea unui

trotuar pe str. Gh. Doja. Aceste lucrări ar presupune eventual și mutarea stâlpilor de electricitate montate în prezent în mijlocul trotuarului.

1.1.13 Construire parări la intrare în localitate și în centrul civic al orașului. Construirea unei parări supraetajate

Descriere: Situația locurilor de parcare prezintă o problemă, iar odată cu dezvoltarea turismului în localitate aceasta se va intensifica. Prin realizarea acestui proiect se urmărește îmbunătățirea infrastructurii prin construirea unor parări în orașul Borsec. Se are în vedere construirea unei parări supraetajate, pe un teren existent la intrarea în localitate și în centrul civic al orașului. Vor exista accese secundare pietonale utilizate și pe post de ieșire de evacuare în caz de incendiu. Numărul locurilor de parcare vor fi consemnate în Planul de Mobilitate Urbană ce se va elabora. Prin implementarea proiectului vor fi evitate parările pe partea carosabilului și pe trotuare.

1.1.14 Reabilitarea Viaductului

Descriere: Fiind o emblemă a orașului (podul de piatră se consideră a fi poarta de intrare în stațiunea turistică Borsec) trebuie să atingă un grad ridicat de siguranță, protecție și atractivitate estetică. Astfel, se propune reabilitarea acestuia pentru protecția și îmbunătățirea vizuală a structurii.

1.1.15 Creșterea conectivității rețelei regionale de drumuri prin realizarea unei variante ocolitoare a orașului Borsec

Descriere: Prin realizarea unei variante ocolitoare se va asigura o legătură rapidă între cele două sectoare ale acestui drum, aflate la vest, respectiv est de oraș prin ocolirea țesutului urban locuit. Această legătură va asigura o alternativă de circulație atât pentru traficul de tranzit, cât și pentru locuitorii zonelor aflate la sud de axa DN15, evitând pătrunderea în zona centrală. Implementarea proiectului șoselei ocolitoare va conduce la creșterea siguranței rutiere (reducerea numărului de accidente) prin realizarea unei artere de ocolire a centrului orașului ca alternativă pentru traficul de tranzit, decongestionarea zonei centrale a orașului, creșterea calității mediului prin reducerea nivelului de emisii de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea calității vieții locuitorilor din oraș prin scăderea nivelului de zgomot, obținerea unor efecte pozitive din punct de vedere al dezvoltării urbane ulterioare la nivelul zonei adiacente proiectului.

1.1.16 Dezvoltarea infrastructurii publice pentru încărcarea vehiculelor electrice

Descriere: Necesitatea implementării acestui proiect este de primă importanță, în contextul în care orașele majore din țară au astfel de servicii, iar orașul Borsec nu poate rămâne izolat în afara acestui sistem electric de circulație, dată fiind și densitatea redusă de stații în această parte a județului Harghita. Proiectul prevede amplasarea de stații electrice în 7 locații, cu capacități adaptate în funcție de spațiul disponibil, locațiile fiind: parcare Petrom DN15, parcare Centru – zona blocuri, Primărie, zona Poiana Zânelor, parcare Pârtie de Ski, Centru Balneoclimateric, Baia de Soare.

1.1.17 Amenajare parcare turistică cu funcțiuni turistice în zona Pârtiei de Ski, a Centrului Balneoclimateric, a Băii de Soare, a Poanei Zânelor și o parcare de scurtă durată în zona școlii (Kiss&Ride 3-6 locuri)

Descriere: Realizarea acestei investiții va conduce la reducerea congestiei traficului pe arterele de circulație prin relocarea parcajelor nereglementare, descurajarea staționării autovehiculelor înlocuri nepermise, precum și eliberarea treptată a unor suprafețe de spațiu public care să fie reamenajate în scopul creșterii calității locuirii, precum și asigurarea eficienței transportului public prin introducerea automatelor de vânzare a biletelor, precum și un sistem de taxare, inclusiv managementul flotei și informarea călătorilor.

1.1.18 Implementare sisteme de semaforizare în intersecțiile majore și la trecerile de pietoni importante și sistem de monitorizare trafic

Descriere: Necesitatea introducerii unui sistem informatic de management al traficului rezidă din nevoia de tratare a mobilității urbane într-o manieră armonizată. Se propune implementarea de sisteme de semaforizare la intersecțiile majore, cele cu vizibilitate redusă, la trecerile de pietoni importante. Pentru asigurarea fluenței traficului, aceste sisteme de semaforizare vor funcționa prin comandă de prezență.

1.1.19 Modernizarea intersecțiilor majore din oraș prin măsuri de reconfigurare fizică (incluzând amenajări pentru creșterea confortului și siguranței traversării pietonilor și a deplasărilor cu bicicleta)

Descriere: Proiectul vine în întâmpinarea ameliorării siguranței rutiere pentru toți participanții la trafic dar mai ales pentru categoriile de participanți la trafic vulnerabil (bicicliști și pietoni). Se propune identificarea și includerea în proiect a unui număr de 5 intersecții și treceri de pietoni pentru care se vor realiza următoarele lucrări: refacerea carosabilului, lucrări de sistematizare

verticală (sistem rutier, borduri, trotuare, spații verzi, indicatoare de circulație), orizontală (marcaje).

1.1.20 Creare coridor verde favorabil deplasărilor nemotorizate – Bucla Aleea 7 Izvoare – str. Carpați – Alea ampriză CF – str. Pietrii – str. Carpați – str. Cimitirului – Alea Îndrăgostiților

Descriere: Deficiențele infrastructurii pentru pietoni trebuie minimizate prin măsuri și proiecte care vizează încurajarea deplasărilor nemotorizate și creșterea atractivității orașului, creșterea confortului și siguranței deplasărilor pietonilor, ameliorarea calității locuirii. Se propune crearea unui traseu tip circuit care să utilizeze în cea mai mare parte infrastructuri existente care necesită modernizarea și amenajare corespunzătoare deplasărilor pietonale. Acesta va porni de la Aleea 7 Izvoare, spațiu deja amenajat pentru pietoni, apoi continuă pe str. Carpați de unde se va desprinde în zona viaductului, urmând traseul acestuia până în zona cascadei. În continuare se va crea o zonă de promenadă urmând traseul amprizei fostei căi ferate, până pe str. Pietrii care va fi reamenajată ca „shared-street”. Circuitul se încheie cu o nouă amenajare pe Alea Îndrăgostiților de la Primărie până la Alea 7 Izvoare.

1.1.21 Amenajare conexiune pietonală nouă str. Carpați – Baia de Soare

Descriere: Baia de Soare reprezintă un important reper turistic al stațiunii Borsec, fiind un punct de belvedere, localizat în apropierea str. Carpați și a numeroase pensiuni. Cu toate acestea, este greu accesibil vizitatorilor, singura cale de acces fiind dinspre pârtia de ski prin drumul de centură. Astfel, în vederea creșterii accesibilității acestui reper și facilitarea deplasării pietonale, se propune realizarea unei conexiuni pietonale în lungime de aproximativ 0,25 km între str. Carpați, Drumul de Centură și Baia de Soare.

OS 2. Investiții pentru un oraș eficient energetic

- bazat pe siguranță energetică și producție de energie din surse regenerabile, un oraș cu clădiri eficiente din punct de vedere energetic

1.2.1 Modernizarea și extinderea rețelei de iluminat public utilizând surse regenerabile

Descriere: Tot pe baza concluziilor studiului energetic, se va moderniza iluminatul public. Se propune utilizarea stâlpilor de iluminat stradal cu lampa LED, panou fotovoltaic, etc.

1.2.2 Reabilitarea termică și eficientizarea energetică a sediului Primăriei oraș Borsec, județul Harghita

Descriere: Reabilitarea termică a sediului Primăriei oraș Borsec prin termoizolarea pereților, înlocuirea tâmplăriei PVC existente, termoizolarea subsolului și a podului, reabilitarea acoperișului, înlocuirea sistemului iluminat interior, etc.

1.2.3 Realizare sistem încălzire pe bază de biomasă la clădirile publice din orașul Borsec, județul Harghita

Descriere: Construirea unei centrale termice pe bază de biomasă (tocătură de lemn) și asigurarea încălzirii și a apei calde pentru sediul Primăriei oraș Borsec, Grădinița de copii și Remiza PSI.

1.2.4 Reabilitare termică blocuri de locuințe – str. Pietrii bl. E3, str. Topliței bl.A, J-K și G2

Descriere: În orașul Borsec au fost finalizate cu succes două proiecte pentru reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe, cele enumerate mai sus nefiind cuprinse în acestea. Astfel, reabilitarea termică a blocurilor de locuințe – str.Pietrii bl.E3, str.Topliței bl.A, J-K și G2 este necesară atât din punct de vedere al aspectului, cât și din punct de vedere energetic. Lucrările de reabilitare vor cuprinde termoizolarea pereților, înlocuirea tâmplăriei PVC existente, termoizolarea subsolului și a podului.

1.2.5 Reabilitare locuințe sociale tip vile din stațiune

Descriere: În localitatea Borsec există câteva clădiri (tip vile) date spre închiriere ca locuințe sociale. Toate aceste imobile sunt vechi, unele dintre ele fiind reabilite parțial în ultimii ani. Acestea necesită, în special, reabilitare termică, prin izolare termică, schimbarea tâmplăriei, acoperișului, etc.

1.2.6 Amplasarea de containere pentru colectare selectivă

Descriere: Colectarea selectivă în rândul populației este din ce mai importantă, deoarece contribuie

la protejarea mediului înconjurător, la reducerea gradului de poluare, la stoparea focarelor de infecție, ajută la purificarea aerului, și nu în ultimul rând, ne îndeamnă la un comportament responsabil, calculat și integru. Datorită celor enumerate este necesară și benefică amplasarea de containere pentru colectarea selectivă în cât mai multe spații publice din orașul Borsec.

OS 3. Creșterea calității locuirii

- înțelegând prin aceasta tot ansamblul de nevoi de educație, servicii de sănătate, îngrijire, a spațiilor culturale și de recreere cu spații publice deschise și dinamice, etc.

1.3.1 Achiziționarea și instalarea de echipamente necesare pentru creșterea siguranței și prevenirea criminalității (sisteme de supraveghere etc.)

Descriere: Proiectul va include achiziționarea unui sistem de supraveghere cuprins din infrastructură transfer de date, echipamente transmisie date, camere video, dispecerat de monitorizare precum și instalarea sistemului de supraveghere necesar prevenirii criminalității în zonele importante ale localității: intersecții, spații adiacente instituțiilor de învățământ, spații adiacente instituțiilor publice, parcuri, zone pietonale etc.

1.3.2 Amenajarea unui platou pentru organizarea de diferite evenimente în aer liber în centrul stațiunii

Descriere: Amenajarea acestui platou va permite desfășurarea evenimentelor majore organizate în cadrul diferitelor activități cultural-distractive, asigurându-se condiții optime pentru derulare. De asemenea, se va amplasa la intrarea în stațiune un totem 3D (numele localității, precum și amenajarea unei spații de relaxare (chill zone – hamac, balansoar, fotoliu de relaxare, etc).

1.3.3 Proiect de susținere a reabilitării și dotării corespunzătoare a centrului de ambulanță

Descriere: Proiectul va susține reabilitarea și dotarea corespunzătoare a centrului de ambulanță de la Borsec, pentru a putea oferi servicii îmbunătățite și prompte atât rezidenților și turiștilor cât și pentru a îmbunătăți condițiile de muncă angajaților acestuia.

1.3.4 Reabilitare, modernizare, dotare și amenajare exterioară a Liceului Tehnologic Zimmethausen

Descriere: Prin realizarea acestui proiect se urmărește creșterea calității actului educațional.

1.3.5 Reabilitarea fondului de locuit tradițional

Descriere: Proiectul de reabilitare a fondului de locuit tradițional este un proiect integrat care cuprinde atât elemente de punere în siguranță a clădirilor de locuit, cât și elaborare catalog de adaptare a clădirii și a gospodăriei la o calitate actuală a locuirii, sau pentru includerea funcțiunii de cazare în vederea dezvoltării capacității de primire de turiști pe perioada estivală.

1.3.6 Amenajare zona blocurilor sociale și ANL

Descriere: Proiectul prevede amenajarea zonei blocurilor sociale și ANL de pe str. Topliței prin asfaltare, amenajare parcuri auto, amenajare spații verzi, alei pietonale, spații de joacă adecvate și sigure pentru copii, care să deservească locatarii celor trei blocuri de locuințe.

1.3.7 Demolare clădire și construire garaje pentru ambulanțe lângă Dispensarul Uman

Descriere: Proiectul urmărește demolarea clădirilor existente lângă Dispensarul Uman Borsec, care se prezintă într-o stare precară, având un impact negativ asupra aspectului urbanistic al orașului. Astfel, oferind spațiu pentru construirea unor garaje pentru ambulanțele din cadrul Serviciului de Ambulanță din orașul Borsec, precum și amenajarea unor zone verzi.

1.3.8 Zonă rezidențială Remetei, construire blocuri ANL și sociale P+2E+M, împărțire terenuri pentru tineri sub 35 ani în vederea construirii de locuințe

Descriere: Numărul mare de cereri înregistrate, precum și scopul de a oferi șansa tinerilor de a se stabili în orașul natal, impune construirea unor blocuri de locuințe în această zonă, dar și împărțirea de terenurilor pentru tinerii care îndeplinesc condițiile legale pentru acest lucru.

1.3.9 Casă de tineret lângă Vila 49

Descriere: În prezent, în orașul Borsec nu există locații pentru petrecerea timpului liber. Având în vedere solicitările verbale ale tinerilor pentru un spațiu de recreere, s-a ivit ideea de a consolida, dota și amenaja casa existentă lângă Vila 49. Imobilul nu necesită investiții foarte mari, deoarece starea fizică a acesteia este una bună. Se propune amenajarea interioară prin compartimentare, dotare pentru desfășurarea unor evenimente și de petrecere a timpului liber.

1.3.10 Amenajare terenuri de joacă în centrul civic și în stațiune

Descriere: Terenurile de joacă existente necesită reamenajare, dar există și zone unde aceste spații lipsesc cu desăvârșire. Astfel, sunt necesare lucrări de reabilitare pentru cele existente și de construire în spațiile unde sunt necesare.

1.3.11 Reabilitare și construire fântâni arteziene

Descriere: În localitate există amenajate două fântâni arteziene. Acestea însă necesită reabilitare, inclusiv reabilitarea instalației electrice și de apă pentru a deveni un punct de atracție în oraș.

1.3.12 Construirea unei săli de evenimente de capacitate mare

Descriere: Având în vedere lipsa unei săli de evenimente, este necesară construirea unei asemenea clădiri în vederea asigurării spațiului pentru evenimente de anvergură mare.

1.3.13 Construirea unui cămin pentru bătrâni

Descriere: Având în vedere nevoia și solicitările din ce în ce mai dese, se propune construirea unui cămin pentru bătrâni, atât pentru vârstnicii din localitate, cât și pentru cei din localitățile învecinate.

1.3.14 Îmbunătățirea accesului persoanelor cu dizabilități

Descriere: Prin accesibilitate se înțelege eliminarea tuturor obstacolelor și a barierelor în calea participării depline a persoanelor cu dizabilități în toate domeniile, respectiv asigurarea în condiții de egalitate cu ceilalți a accesului la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologii și sisteme informatice și la alte facilități și servicii furnizate publicului larg.

OS 4. Dezvoltarea administrației publice locale

– acest obiectiv acoperă creșterea capacității de planificare și implementare eficientă a proiectelor și digitalizarea serviciilor și relaționarea cu diversele structuri locale, de exemplu e-Administrație, e-Sănătate și e-Învățare/formare profesională, inclusiv platformele de consultare on-line, etc

1.4.1 Proiect de adoptare a unui sistem informatizat de gestionare a domeniului public și privat al primăriei

Descriere: Proiectul este cu atât mai important cu cât primăria deține în domeniul public și privat, precum și prin intermediul societăților deținute de aceasta, o serie de clădiri și terenuri ce necesită o

gestiune atentă și o optimizare a veniturilor și cheltuielilor aferente. Un asemenea sistem ar facilita gestiunea la zi a domeniului public și privat și ar putea constitui un instrument profesionist de informare și interfață cu potențiali agenți economici interesați de investiții în parteneriat public – privat.

1.4.2 Proiect de modernizare a echipamentelor și tehnicii de calcul a primăriei

Descriere: Proiectul ar consta în actualizarea echipamentelor și tehnicii de calcul (programe de gestiune, instrumente de comunicare, managementul documentelor/arhivelor, gestionarea cererilor/autorizațiilor ect) precum și instruirea aferentă utilizării acestora. Astfel de instrumente ar putea crește calitatea și promptitudinea serviciilor primăriei, eficientizarea resurselor și creșterea performanței la locul de muncă.

OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde

- în care infrastructura verde este bine planificată și este considerată critică pentru funcțiile principale ale mediului

1.5.1 Transport public verde pentru locuitori/vizitatori ,inclusiv la obiectivele turistice

Descriere: Proiectul are în vedere reducerea emisiilor de CO₂ prin utilizarea de vehicule alimentate de combustibili „verzi”(biogaz, etanol din biomasa agricolă, biodiesel, hibrid-curent electric și etanol), precum și construirea de stații de alimentare pentru autovehicule electrice. Facilitând astfel accesul turiștilor la obiectivele turistice din oraș.

1.5.2 Amenajare parcări ecologice pentru turisti în coordonare cu prevederi PUG

Descriere: Parcarile ecologice sunt cele care înlocuiesc asfaltului din parcarile auto. Suprafețele acestora sunt mai apropiate de natură, reducând scurgerile apelor pluviale și emisiile poluante, micșorând temperatura la nivelul suprafeței și menținând o insulă verde în zonele aglomerate. Prin folosirea suporturilor speciale se obține un gazon uniform, având calități mecanice comparabile cu asfaltul, capacitatea de încărcare fiind de 40 tone/mp. Pavajul cu gazon este alcătuit din sisteme grilă din plastic cu celule rigide umplute cu pietriș, pământ și iarbă. Acțiunile sunt: montare pavele ecologice sau grilaj ecologic, delimitare cu borduri a parcărilor, amenajare zone verzi prin plantarea de garduri vii și arbori în alveolele dintre locurile de parcare, pentru a crea un mediu ambiant plăcut.

1.5.3 Amenajare parcuri și zone verzi în stațiunea turistică Borsec

Descriere: Amenajarea de parcuri și zone verzi în stațiune și nu numai. Spațiile verzi oferă locuitorilor surse de sănătate și relaxare care susțin protecția mediului și conservarea biodiversității.

1.5.4 Reabilitarea parcurilor componente ale zonei istorice - între str. Carpați și Bulevardul 7 Izvoare (având la bază planurile originare initiale) – cu restaurarea componentelor artistice/monumente de for public-statui, fântâni.etc

Descriere: Proiect de amenajare peisageră a ansamblului de parcuri, cu utilizarea tipologiei de floră și plantații înalte specifice parcurilor realizate la sfârșitul sec. XIX, începutul sec. XX și materiale adecvate pentru amenajare alei, restaurare și amplasare de elemente decorative /monumente de for public.

1.5.5 Amenajare parcuri și zone verzi lângă Izvorul nr.10 Kossuth și Izvorul Arany Janos

Descriere: Amenajarea de parcuri și zone verzi în jurul izvorului 10 Kossuth și lângă fostul izvor de apă minerală Arany János.

1.5.6 Restaurarea clădirilor pe Bulevardul 7 Izvoare

Descriere: Clădirile de pe Bulevardul 7 Izvoare fac parte din categoria clădirilor monumentale, însă în acest moment, acestea se află într-o stare degradată afectând imaginea stațiunii, din aceste considerente sunt necesare renovări majore.

1.5.7 Amenajare zona de lângă fosta Seră de flori

Descriere: Având în vedere distribuția terenurilor pentru construcția de case, este necesară construirea și amenajarea unui spațiu de petrecere a timpului în aer liber. Prin acest proiect, se urmărește amenajarea unui parc, cu terenuri de joacă, alei și zone verzi.

1.5.8 Amenajare parc balnear în poiana Hármásliget, situat lângă Centrul Balnear

Descriere: Se urmărește realizarea unui ambient relaxant care are scop maximizarea efectelor procedurilor balneare. Investiția prevede doar amenajarea unor alei și montarea de mobilier urban, precum și plantarea de flori și arbori.

Pe parcursul implementării proiectului se vor ține cont de următoarele:

Vor fi luate măsuri pentru menținerea vegetației spontane (originale) și se va păstra vegetația actuală doar prin cosire. Nu vor fi executate lucrări de drenare, taluzare și descopertare a terenului. Pe

suprafața rezervației se vor planta arbori doar cu acordul administratorului.

Vor fi menținuți arborii bătrâni și cei cu scorburi cu scop conservativ pentru păsări, și în lipsa acestora se pot monta cuiburi artificiale conform cerințelor speciilor referitor la mărimea intrărilor. Tufele *Betula humilis* vor fi protejate în continuare prin împrejmuire. Se va solicita de către beneficiar expertiză botanică pe tematica restaurării ecologice a mlaștinilor de turbă pentru a decide dacă este necesară îndepărtarea molizilor de lângă tufe sau nu, respectiv pentru a studia posibilitatea restaurării ecologice a vegetației originale. Pentru îmbunătățirea condițiilor ecologice și un mediu ambiental cât mai natural se propune reconstrucția cu funcție de parc de odihnă și conștientizarea publicului, eventual reintroducerea speciilor relictice glaciare dispărute din cauza deteriorării tinovului (sub îndrumarea organizațiilor și instituțiilor de specialitate).

Direcția strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului

Scopul acestei direcții este ca orașul Borsec să devină o destinație atractivă pentru familiile de turiști **in tot timpul anului**. Implementarea acestei direcții va duce la realizarea dezvoltării localității bazată pe turismul de sănătate, reinvierea statutului de stațiune balneoclimaterica a Borsecului pe baza dezvoltării infrastructurii turistice și de servicii, având în vedere și ocrotirea mediului înconjurător, asigurând prin aceasta posibilitățile de realizare de venituri multiple, diversificate pentru locuitori.

OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice

– comportamentul consumatorilor de turism exprimă preferințe din ce în ce mai complexe. În acest context, orașul Borsec tinde să dezvolte infrastructura de care dispune. Astfel, pentru a valorifica în mod eficient potențialul turistic sunt necesare investiții constând în dezvoltarea de baze de agrement, baza sportivă, reabilitarea căilor de acces, reabilitarea clădirilor etc. Măsurile prevăzute în cadrul acestui obiectiv strategic sunt destinate atât creșterii numărului de turiști, cât și extinderii duratei medii de ședere all season.

2.1.1 Extinderea părții de ski, instalații de cablu, tunuri de zăpadă.

Descriere: Proiectul face parte din programul de finalizare a zonei dedicate schiului prin extinderea partiilor de schi, completarea dotarilor cu instalații de cablu pentru acces, instalații de producerea zapezii tunuri de zăpadă.

2.1.2 Realizarea parcului de agrement Speranța

Descriere: În contextul evoluției pieței turistice din zona, este necesară creșterea standardelor de calitate și crearea de structuri turistice de agrement, care să furnizeze facilități de petrecere a timpului liber. Este necesară oferirea unei varietăți de atracții (naturale și antropice) care să poată furniza mai multe oportunități de vizitare a zonei, ușor accesibile în planul de călătorie ales de turist. În zona părții de schi Speranța, existentă și deservită de teleschi, instalație nocturnă și tunuride zăpadă, care vara devine pistă de bob, prin proiect se va dezvolta un Parc de Agrement pentru timpul verii cu următoarele investiții: parc de aventură pentru copii cu echipament de cățărat, tiroliană, zonă de tras cu arcul sau pușca, eurobungy paintball etc; parc de aventură pentru adulți cu echipament de cățărat, tiroliana, zona de tras cu arcul sau pusca, eurobungy paintball etc; patinoar; trenuleț acționat de pedale; nautic jet și hidrobiciclete; echipament de joacă air-glider; punct belvedere; urcare și coborâre tubing. Zona va fi deservită de alei pietonale, carosabile, parcare și zona de ticketing, cabinet medical, birouri, depozite, grup sanitar și recepție, amplasate în cadrul corpului administrativ.

2.1.3 Reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea bazei sportive

Descriere: Se va realiza o reabilitare și extindere a ansamblului sportiv existent prin construirea unei peluze noi, iluminat, vestiare, teren de fotbal cu iarbă artificială și două terenuri multifunctionale. Complexul astfel realizat va prelua din nou cantonamente ale unor echipe sportive diferite la nivel național care pot utiliza în paralel cura de aer, apă și utiliza terenurile de sport.

2.1.4 Sistem de semnalizare/signaletică cu marcarea unor trasee culturale/de patrimoniu prin panouri explicative: traseu al clădirilor balneare mai importante și istoricul acestora, proiect și execuție panouri; traseu al izvoarelor (incluzând marcarea izvoarele dispărute); proiect și realizare/execuție panouri, zone belvedere

Descriere: În vederea marcării unor trasee de vizitare/promenada ce cuprind elementele definitorii ale unei stațiuni balneare (clădiri, izvoare, zone de odihnă) se va realiza o tipologie de panouri explicative de marcarea a clădirilor sau a spațiilor publice și private cu istoria lor, din materiale moderne de calitate. Zonele de belvedere se vor încadra în același context de realizare formală și tip de materiale ca și sistemele de semnalizare a traseelor culturale.

2.1.5 Reabilitarea – conservarea cascadei de sub viaduct

Descriere: Cascada de sub viaductul fostei linii CFR trebuie reabilitată (curățare, toaletare), amenajat un drum de acces, marcat, protejat.

2.1.6 Reabilitare Alea Îndrăgostiților

Descriere: Alea Îndrăgostiților face legătura între zona cimitirului și Complexul de Schi. Acest drum este unul forestier, neamenajat, nefiind cunoscut de turiști. Prin amenajarea acestei alei se urmărește dezvoltarea infrastructurii turistice. Proiectul prevede reabilitarea drumului, amplasarea de bănci, coșuri de gunoi, indicatoare și pavilioane, etc.

2.1.7 Captare și reamenajare Izvorul Pierre Curie și a izvorului de lângă Grota Urșilor

Descriere: Izvorul Pierre Curie este situat pe poteca care duce spre cetatea Bufnițelor și este parțial amenajat. Acesta necesită reamenajare prin construirea de pavilion deasupra izvorului și amenajarea zonei adiacente. În ceea ce privește izvorul de lângă Grota Urșilor, acesta trebuie captat, deasupra acestuia construit un pavilion și amenajat, devenind astfel un punct de atracție turistică.

2.1.8 Construirea unor hoteluri/pensiuni de capacitate mare

Descriere: Având în vedere lipsa, precum și dezvoltarea continuă a turismului și creșterea numărului de vizitatori, se propune construirea unor hoteluri/pensiuni de capacitate mare pentru a satisface cele

mai pretențioase gusturi.

2.1.9 Construirea unui traseu turistic Mocănița

Descriere: Acest proiect constă în repunerea în funcțiune a căii ferate dintre Borsec și Capu Corbului. Acest tarseu parcurge o zonă spectaculoasă din punctul de vedere al peisajului. Realizarea acestei investiții va constitui un nou obiectiv turistic pentru regiune.

Pe perioada implementării acestui proiect se vor ține cont/se vor respecta următoarele:

Speciile protejate care se regăsesc în fișa standard a ariilor naturale protejate nu vor fi recoltate, capturate, ucise, distruse, dezdăcinata sau vătămate exemplarele aflate în mediul lor ROSCI0252 Toplița Scaunul Rotund Borsec natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic, nu vor fi perturbate intenționat în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare, cuibărire și de migrație. Se vor respecta prevederile planului de management și ale regulamentului ariei naturale protejate ROSCI0252 Toplița Scaunul Rotund Borsec. Se vor menține și conserva peisajul natural

2.1.10 Reabilitare și reamenajare zona Pieței din stațiune și Izvor de apă minerală adiacent

Descriere: Este necesară reabilitarea zonei pieței din stațiune conform funcțiunii de piață publică. Întrucât, în prezent, amplasamentul pieței se prezintă ca un spațiu destructurat, unde există spații neamenajate și în stare de degradare (ex: scările de acces), se impune reamenajarea acestei zone. De asemenea, izvorul situat lângă piață necesită reparații și reconstruire a pavilionului deasupra acestuia. În urma reabilitării, locuitorii din zonă beneficiază de spațiu modern centralizat unde se desfășoară, într-un mod civilizat, activități de comerț cu produse agroalimentare.

2.1.11 Reconstruirea pavilionului deasupra Izvorului de apă minerală Lobogó

Descriere: Se urmărește reconstruirea pavilioanelor de apă minerală, care dădeau aspectul arhitectural caracteristic stațiunii, în stilul original. În cadrul acestui proiect se propune reamenajarea izvorului Lobogo.

2.1.12 Amenajarea parcului Millenium din stațiune

Descriere: Parcul a fost amenajat în anul 2011, dar cu trecerea timpului se impune reabilitarea acestuia cu soluții mult mai moderne, de ex. aleile să fie realizate din pietriș mărgăritar pus în rășină. De asemenea în cadrul acestui proiect se propune reconstruirea fostului pavilion Kursalon, cu soluții mai moderne decât cel existent pe vremuri, cu destinația de zonă de relaxare acoperită, plimbări etc.

OS 2. Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber

- scopul acestui obiectiv este promovarea concepției că sănătatea o dobândim prin sport și activități de agrement

2.2.1 Construirea unui centru de echitație

Descriere: Centrul de echitație este menit să ofere alternative de petrecere a timpului liber pentru turiști, utilizând calul ca resursă specifică și integrând un proiect de drumeție montană, călare în spațiul peisajului natural. Centrul are menirea de a dresa cai de drumeție și de a susține activități sportive de echitație. Pot fi realizate și alternativ complexe de tratamente pentru anumite afecțiuni grave care să utilizeze factorii naturali dar și calul ca metodă de tratament.

2.2.2 Realizarea unui amfiteatru pentru spectacole în aer liber

Descriere: În cazul unor activități în aer liber de anvergură redusă, acest amfiteatru va asigura condițiile de desfășurare optime.

2.2.3 Amenajarea de terenuri de tenis în aer liber lângă terenul de fotbal Kerek și lângă parcul Millenium

Descriere: Pentru petrecerea timpului liber și practicarea de sporturi în aer liber amenajarea acestor terenuri este indispensabilă.

2.2.4 Construire bazin de înot lângă Centru balnear multifuncțional

Descriere: Înotul este unul dintre sporturile cele mai importante pentru toate grupele de vârstă. În orașul Borsec, această facilitate lipsește aproape cu desăvârșire. Construirea unui bazin de înot va fi oportun în apropierea Centrului balneoclimateric Multifuncțional, atât din punct de vedere economic cât și din punct de vedere al rentabilității.

2.2.5 Construirea unei căsuțe în copac (treehouse), cu destinație restaurant

Descriere: Căsuța în copac (treehouse) este un nou concept, un refugiu pentru relaxare. Acest tip de căsuță este ancorată în întregime în copac, iar construirea acesteia propune o apropiere a zonelor urbane cu natura. Realizarea acestei investiții va constitui un nou punct de interes, un spațiu modern și confortabil destinat locuitorilor orașului și turiștilor.

2.2.6 Realizarea unui Parc tematic cu machetele izvoarelor de ape minerale

Descriere: prin acest proiect se propune amenajarea unui parc tematic în zona „Poiana Zânelor”, prin realizarea și amplasarea unor machete ale clădirilor emblematice ale izvoarelor de apă minerală din Borsec, țările Europene și nu numai.

OS 3. Turismul activ, ca o direcție modernă de turism

- activitățile specifice turismului activ prezintă premise foarte bune de practicare în zona orașului Borsec, constituind o alternativă viabilă pentru dezvoltarea turismului în zonele montane pe tot timpul anului. Pentru o mai bună valorificare a potențialului zonei pe această direcție, sunt necesare fi implementate măsuri în acest sens.

2.3.1 Centru de închiriere mijloace de transport pentru trasee turistice

Descriere: Proiectul integrează și amplifică centrul de informații existent, cu un spațiu suplimentar de închiriere pentru diverse mijloace de transport turistic, cu elemente de agrement, informare și promovare (centru ghizi, pliante informative, ghiduri), precum și comercializare de produse de artizanat /souvenir. Centrul oferă pentru închiriere biciclete, tirciclete, rollere, segway și ghizi specializați în trasee turistice, pescuit, vânătoare. Angajații centrului trebuie să poată vorbi mai multe limbi de circulație europeană (engleză, germană, franceză, rusă).

2.3.2 Amenajarea de puncte de belvedere în rezervația naturală Scaunul Rotund și pe vârful Făget cota 1310.

Descriere: Pentru creșterea atractivității turistice și stimularea petrecerii a cât mai mult timp în aer liber aceste puncte vor fi de un real interes pentru turiști.

Pe parcursul implementării acestui proiect se vor respecta/se vor ține cont de următoarele:

Punctele de belvedere în rezervația naturală Scaunul rotund și pe vârful Făget se vor realiza din materiale autohtone, naturale. În faza de proiectare se va consulta cu experții de la ANANP Harghita. Nu se vor executa lucrări de construcții în apropierea habitatului 7220*. Nu se vor fragmenta coridoarele ecologice a carnivorilor mari și perturbarea habitatelor acestora.

Reabilitarea parării de la poarta principala se va realiza cu materiale ecologice, se va menține suprafața actuală. Nu se vor realiza alte construcții în rezervație, se vor reabilita traseele turistice educative și întreținerea periodică, anuală a acestora.

2.3.3 Reamenajare și extindere trasee turistice. Amenajarea unui traseu montan (zona Tinoave-Sărmas)

Descriere: Printr-un proiect mai vechi, aceste trasee au fost construite și amenajate. Datorită

numărului de turiști în creștere, acestea necesită atât extindere cât și reamenajare. Proiectul vizează și amplasarea de bănci, coșuri de gunoi, pavilioane pentru odihnă, etc.

2.3.4 Exploatarea zonei turistice Făget

Descriere: Zona turistică Făget este o zonă neexploată, dar care are potențial turistic, aflat la o înălțime de 1310 m, oferind o priveliște asupra orașului Borsec și a împrejurimilor. Proiectul include o instalație de telescaun de la baza muntelui până la punctul cel mai înalt. De asemenea, prin această investiție se va amenaja o parte a zonei Făget prin construirea de puncte de belvedere, bănci, indicatoare traseele turistice și cicloturistice din zonă.

2.3.5 Amenajare de locuri de campare și pentru rulote

Descriere: Excursiile cu rulota sunt din ce în ce mai practicate, iar preferința pentru petrecerea sejurului în aer liber și sentimentul de libertate a condus la propunerea de amenajare a unor locuri de campare și pentru rulote.

2.3.6 Construirea unui traseu terapeutic (descult)

Descriere: Orașul Borsec dispune de numeroase spații potrivite pentru construirea de trasee terapeutice. Acestea au efecte terapeutice, combat apariția bolilor cronice degenerative. Prin construirea acestor trasee se dezvoltă lista obiectivelor turistice, în momentul de față, traseele de acest gen fiind într-un număr redus în țara noastră.

OS 4. Promovare turistică

- pentru eficiența promovare a stațiunii Borsec ca și destinație turistică, sunt necesare a fi adoptate o serie de măsuri în vederea creșterii recunoașterii zonei Borsec pe piața turismului intern și internațional, inclusiv prin introducerea pe scară largă marketingului digital.

2.4.1 Creșterea vizibilității în mediul online

Descriere: Marketingul digital este slab dezvoltat în ceea ce privește promovarea turistică a stațiunii Borsec, motiv pentru care este necesară crearea de platforme, aplicații, pentru rezolvarea acestor deficiențe.

2.4.2 Realizarea de hărți cu obiectivele turistice în format online și offline

Descriere: Din datele furnizate de CNIPT Borsec, se constată importanța/utilitatea materialelor de informare, respectiv a hărților cu obiectivele turistice, atât în format online, cât și offline. Din acest motiv este oportun dotarea CNIPT cu hărți actualizate.

2.4.3 Reactualizarea bazei de date Google Maps și evidențierea corectă a traseelor

Descriere: Google Maps este o aplicație gratuită de cartografiere ce poate fi accesată de orice utilizator, cu ajutorul acesteia se pot identifica șoselele, traseele și alte informații din trafic. Oferă indicații rutiere, deseori eronate, motiv pentru care este necesară reactualizarea bazei de date cu evidențierea corectă a străzilor, traseelor.

Direcția strategică III: Dezvoltarea economiei locale

Această direcție de dezvoltare va fi un rezultat direct al celor două direcții anterioare, regenerarea urbană și dezvoltarea durabilă a turismului atrăgând după sine dezvoltarea economiei locale. Totuși economia locală trebuie și ea dezvoltată și susținută atât prin dezvoltarea infrastructurii în acest sens cât și prin atragerea de noi investiții.

OS 1. Dezvoltarea de infrastructuri noi pentru afaceri

- măsurile prevăzute vizează atragerea de noi investiții

3.1.1 Realizare parc industrial și incubator de afaceri pe str. Minei

Descriere: Proiectul presupune înființarea unui parc industrial și incubator de afaceri în vederea atragerii investițiilor autohtone și străine, formarea unor sectoare competitive în industrie pe baza tehnologiilor moderne și inovaționale, desfășurarea activităților economice în concordanță cu oportunitățile de dezvoltare specifice zonei, inclusiv utilizarea mai eficientă a patrimoniului public. Precum și, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și crearea de locuri de muncă.

OS 2. Atragerea de investiții noi

3.2.1 Construirea/deschiderea unui supermarket

Descriere: Orașul Borsec fiind izolat de marile centre comerciale, și din nevoia deplasării în alte localități pentru efectuarea cumpărăturilor, se solicită construirea unui supermarket. Realizarea acestui proiect/investiție va contribui la creșterea economiei locale.

3.2.2 Deschiderea unei farmacii

Descriere: În orașul Borsec există doar o singură farmacie, nu există concurență în acest sector, iar deschiderea unei alte farmacii ar oferi posibilitatea optării pentru farmacia adaptată nevoilor fiecăruia. De asemenea, se solicită un program de funcționare pe tot parcursul zilei și diversificarea produselor farmaceutice.

3.2.3 Deschiderea/înființarea unei cofetării/bistro

Descriere: Lipsa unei cofetării/bistro a fost semnalată, în special, de tinerii din orașul Borsec, astfel inițierea unei astfel de investiții ar satisface preferințele localnicilor, dar ar contribui și la dezvoltarea economiei locale.

3.2.4. Tricicletă mobilă cu diferite produse

Descriere: Amplasarea și funcționarea unei triciclete mobile în centrul stațiunii pentru vânzarea diferitelor produse (înghețată, băuturi răcoritoare, mâncare de tip fast-food).

Pentru proiectele prioritare au fost întocmite Fișe de proiect, astfel:

Anexe

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.1.1 <u>Reabilitarea a două drumuri forestiere</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Cele două drumuri forestiere, Campu Mare – Groapa Rotundă cu lungime de 3,049 km și Nadașa - Făget cu lungime de 3,545 km care se desprind din șoseaua de centură a orașului Borsec si ar urma sa fie integrate în traseele de cicloturism, schi fond. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF); - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Dezvoltarea infrastructurii / Două drumuri reabilite
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Buget local, buget stat, alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.1.9 <u>Reabilitarea spațiilor publice dintre blocurile de locuințe</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Direcția strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Proiectul prevede în manieră integrată amenajarea spațiilor adiacente blocurilor de locuințe, pentru a permite accesul în siguranță, colectarea deșeurilor, amplasarea de spații verzi, mobilier urban, jocuri pentru copii, etc. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI); - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Spațiu public reabilitat
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	PNRR – Pilonul IV Coeziune socială și teritorială IV. 1 – Fondul de reziliență pentru localități Sau POR 2021-2027, Axa prioritară 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul, Obiectiv specific – b (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării sau Buget local, buget stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect nou propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.1.10 <u>Înființarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Asigurarea utilizării raționale și eficientă a cheltuielilor pentru satisfacerea nevoilor populației și operatorilor economici din zonă legate de alimentarea cu gaze natural a unității administrativ-teritoriale. Situația actuală de alimentare cu combustibil a locuințelor neracordate la o rețea de distribuție de gaze naturale, implică depozite de combustibil solizi (lemne), aprovizionarea cu butelii de gaz lichefiat și consumul de energie electrică (plite, radiatoare). Aceste soluții implică prețuri de cost foarte mari pentru populația din zonă pentru asigurarea încălzirii locuințelor, dar și pentru încălzirea apei calde menajere (încărcarea facturilor de energie electrică cu consumurile boilerelor electrice. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI); - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Gospodării, instituții publice și agenți economici racordați la rețeaua de gaze naturale
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	PNRR – Pilon III Creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii III.6 – Dezvoltarea infrastructurii de gaz natural în amestec cu hidrogen și alte gaze verzi Sau Buget local, buget stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus Semnat contract pentru elaborare SF

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.1.12 Construire trotuare pe str.Gheorghe Doja și str.Toplîței
Direcția de dezvoltare	<u><i>Direcția strategică I: Regenerare urbană</i></u>
Obiectivul strategic	OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Aceste două trotuare sunt adiacente DN 15. Drumul național fiind o șosea cu un trafic intens, circulația pietonală este foarte periculoasă în condițiile actuale, mai ales în rândul copiilor și a vârstnicilor. Astfel, este necesară reabilitarea trotuarului existent pe str. Toplîței și construirea unui trotuar pe str. Gh. Doja. Aceste lucrări ar presupune eventual și mutarea stâlpilor de electricitate montate în prezent în mijlocul trotuarului. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) – dacă este cazul; - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Infrastructură rutieră modernizată, implicit siguranța pietonilor.
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Buget local, buget stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Continuarea investiție

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.1.13 <u>Construire parcuri la intrare în localitate și în centrul civic al orașului. Construirea unei parcuri supraetajate</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Direcția strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Modernizarea infrastructurii urbane
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Situția locurilor de parcare prezintă o problemă, iar odată cu dezvoltarea turismului în localitate aceasta se va intensifica. Prin realizarea acestui proiect se urmărește îmbunătățirea infrastructurii prin construirea unor parcuri în orașul Borsec. Se are în vedere construirea unei parcuri supraetajate, pe un teren existent la intrarea în localitate și în centrul civic al orașului. Vor exista accese secundare pietonale utilizate și pe post de ieșire de evacuare în caz de incendiu. Numărul locurilor de parcare vor fi consemnate în Planul de Mobilitate Urbană ce se va elabora. Prin implementarea proiectului vor fi evitate parcarile pe partea carosabilului și pe trotuare. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Evitarea aglomerației, realizarea de parcuri
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul, Obiectiv specific – b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile sau Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect nou propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.2.4 <u>Reabilitare termică blocuri de locuințe – str. Pietrii bl. E3, str. Topliței bl.A, J-K și G2</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Direcția strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 2. Investiții pentru un oraș verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe – str.Pietrii bl.E3, str.Topliței bl.A, J-K și G2 este necesară atât din punct de vedere al aspectului, cât și din punct de vedere energetic. Lucrările de reabilitare vor cuprinde termoizolarea pereților, înlocuirea tâmplăriei PVC existente, termoizolarea subsolului și a podului. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Reabilitare blocuri de locuințe/ 3 blocuri de locuințe
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul, Obiectiv specific – b (vi) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect nou propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.2.5 <u>Reabilitare locuințe sociale tip vile din stațiune</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 2. Investiții pentru un oraș verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: În localitatea Borsec există câteva clădiri (tip vile) date spre închiriere ca locuințe sociale. Toate aceste imobile sunt vechi, unele dintre ele fiind reabilite parțial în ultimii ani. Acestea necesită, în special, reabilitare termică, prin izolare termică, schimbarea tâmplăriei, acoperișului, etc. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Asigurarea confortului necesar grupurilor defavorizate/vulnerabile
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul, Obiectiv specific – b (vi) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect în derulare

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.3.9 <u>Zonă rezidențială Remetei, construire blocuri ANL și sociale P+2E+M, împărțire terenuri pentru tineri sub 35 ani în vederea construirii de locuințe</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Dirrecția strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 3. Creșterea calității locuirii
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Numărul mare de cereri înregistrate, precum și scopul de a oferi șansa tinerilor de a se stabili în orașul natal, impune construirea unor blocuri de locuințe în această zonă, dar și împărțirea de terenurilor pentru tinerii care îndeplinesc condițiile legale pentru acest lucru. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Asigurarea locuințelor/terenurilor pentru locuințe. Asigurarea condițiilor de locuit și motivarea tinerilor de a rămâne acasă.
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	PNRR – Pilonul IV Coeziune socială și teritorială IV. Fondul de reziliență pentru comunități Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.5.1 <u>Transport public verde pentru locuitori/vizitatori</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Proiectul are în vedere reducerea emisiilor de CO2 prin utilizarea de vehicule alimentate de combustibili „verzi” (biogaz, etanol din biomasa agricolă, biodiesel, hibrid-curent electric și etanol), precum și construirea de stații de alimentare pentru autovehicule electrice. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Sistem de transport public modern, oraș mai puțin poluat, trafic fluid, mediu protejat
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul, Obiectiv specific – b (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării. Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.5.2 <u>Amenajare parcări ecologice pentru turiști în coordonare cu prevederi PUG</u>
Direcția de dezvoltare	<u> Direcția strategică I: Regenerare urbană </u>
Obiectivul strategic	OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Parcările ecologice sunt cele care înlocuiesc asfaltului din parcările auto. Suprafețele acestora sunt mai apropiate de natură, reducând scurgerile apelor pluviale și emisiile poluante, micșorând temperatura la nivelul suprafeței și menținând o insulă verde în zonele aglomerate. Pavajul cu gazon este alcătuit din sisteme grilă din plastic cu celule rigide umplute cu pietriș, pământ și iarbă. Acțiunile sunt: montare pavele ecologice sau grilaj ecologic, delimitare cu borduri a parcărilor, amenajare zone verzi prin plantarea de garduri vii și arbori în alveolele dintre locurile de parcare, pentru a crea un mediu ambiant plăcut. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Reducerea suprafeței asfaltate, a scurgerilor pluviale și a emisiilor poluante. - Îmbunătățirea calității aerului, o estetică mai deosebită a spațiului .
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 3 – O regiune cu comunități prietenoase cu mediul, Obiectiv specific – b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile. Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	Proiect propus
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.5.3 <u>Amenajare parcuri și zone verzi în stațiunea turistică Borsec</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Spațiile verzi oferă locuitorilor surse de sănătate și relaxare care susțin protecția mediului și conservarea biodiversității Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Amplasament amenajat cu spații verzi, alei, spații de relaxare.
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 8 – O regiune atractivă Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect în implementare

Fișă de proiect

Denumire proiect	<u>1.5.5 Amenajare parcuri și zone verzi lângă Izvorul nr.10 Kossuth și Izvorul Arany Janos</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Amenajarea de parcuri și zone verzi în jurul izvorului 10 Kossuth și lângă fostul izvor de apă minerală Arany János. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Parcuri, spații verzi, spații de joc și de odihnă amenajate.
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020; Axa prioritară 13 – Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii; Prioritatea de investiții 9b – Oferirea de sprijin pentru revitalizarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale; Obiectivul Specific 13.1 – Îmbunătățirea calității vieții populației în orașele mici și mijlocii din România;
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect în implementare

Fișă de proiect

Denumire proiect	<u>1.5.6 Reabilitarea parcurilor componente ale zonei istorice - între str. Carpați și Bd-ul 7 Izvoare (având la bază planurile originare initiale) – cu restaurarea componentelor artistice / monumente de for public - statui, fântâni, etc</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Proiect de amenajare peisajeră a ansamblului de parcuri, cu utilizarea tipologiei de floră și plantații înalte specifice parcurilor realizate la sfârșitul sec. XIX – începutul sec. XX și materiale adecvate pentru amenajare alei, restaurare și amplasare de elemente decorative / monumente de for public. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Parc reabilitat, alei amenajate, elemente decorative amplasate, astfel contribuind la creșterea valorii peisagistice a zonei
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 8 – O regiune atractivă Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	1.5.7 <u>Amenajare zona de lângă fosta Seră de flori</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Având în vedere distribuția terenurilor pentru construcția de case, este necesară construirea și amenajarea unui spațiu de petrecere a timpului în aer liber. Prin acest proiect, se urmărește amenajarea unui parc, cu terenuri de joacă, alei și zone verzi. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Zonă amenajată, construire parc de joacă
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 8 – O regiune atractivă Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	<u>1.5.8 Amenajare parc balnear în poiana Hármasliget, situat lângă Centrul Balnear</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Direcția strategică I: Regenerare urbană</u>
Obiectivul strategic	OS 5. Investiții pentru un oraș mai verde
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Având în vedere deschiderea centrului Fontana Spa Balneo Borsec și numărul de turiști din ce în ce mai mare, este necesară realizarea unui ambient relaxant în această zonă, care are ca scop maximizarea efectelor procedurilor balneare. Investiția prevede doar amenajarea unor alei și montarea de mobilier urban, signalistică, precum și plantarea de flori și arbori. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Zonă de relaxare amenajată pentru turiști și nu numai
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Acțiunea 3.4 – Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional-orașe Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	<u>2.1.1 Extinderea pârtiei de ski, instalații de cablu, tunuri de zăpadă.</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Direcția strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Proiectul face parte din programul de finalizare a zonei dedicate schiului prin extinderea partiilor de schi, completarea dotarilor cu instalații de cablu pentru acces, instalații de producerea zăpezii tunuri de zăpadă Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Dezvoltarea domeniului de schi fond
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.1.2 <u>Realizarea parcului de agrement Speranța</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: În contextul evoluției pieței turistice din zona, este necesară creșterea standardelor de calitate și crearea de structuri turistice de agrement, care să furnizeze facilități de petrecere a timpului liber. Este necesară oferirea unei varietăți de atracții (naturale și antropice) care să poată furniza mai multe oportunități de vizitare a zonei, ușor accesibile în planul de călătorie ales de turist. În zona pârtiei de schi Speranța, existentă și deservită de teleschi, instalație nocturnă și tunuri de zăpadă, care vara devine pistă de bob, prin proiect se va dezvolta un Parc de Agrement pentru timpul verii cu următoarele investiții: parc de aventură pentru copii cu echipament de cățărat, tiroliană, zonă de tras cu arcul sau pușca, eurobungy paintball etc; parc de aventură pentru adulți cu echipament de cățărat, tiroliana, zona de tras cu arcul sau pușca, eurobungy paintball etc; patinoar; trenuleț acționat de pedale; nautic jet și hidrobiciclete; echipament de joacă air-glider; punct belvedere; urcare și coborâre tubing. Zona va fi deservită de alei pietonale, carosabile, parcare și zona de ticketing, cabinet medical, birouri, depozite, grup sanitar și recepție, amplasate în cadrul corpului administrativ. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Realizarea unei structuri de agrement turistic - Creșterea numărului de turiști
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Buget local, buget de stat (CNI sau Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de afaceri) sau alte surse legal constituite
Buget estimat	8.000.000 lei cu TVA
Stadiul proiectului	Proiect propus – PT realizat

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.1.3 <u>Reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea bazei sportive</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Se va realiza o reabilitare și extindere a ansamblului sportiv existent prin construirea unei peluze noi, iluminat, vestiare, teren de fotbal cu iarbă artificială și două terenuri multifuncționale. Complexul astfel realizat va prelua din nou cantonamente ale unor echipe sportive diferite la nivel național care pot utiliza în paralel cura de aer, apă și utiliza terenurile de sport. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Revigorarea/ Dezvoltarea vieții sportive - creșterea nivelului de sănătate a locuitorilor - creșterea popularității practicării diferitelor sporturi - atracția turistică a localității
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	13.000.000 lei cu TVA
Stadiul proiectului	Proiect propus – SF realizat

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.1.6 <u>Reabilitare Alea Îndrăgostiților</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Alea Îndrăgostiților face legătura între zona cimitirului și Complexul de Schi. Acest drum este unul forestier, neamenajat, nefiind cunoscut de turiști. Prin amenajarea acestei alei se urmărește dezvoltarea infrastructurii turistice. Proiectul prevede reabilitarea drumului, amplasarea de bănci, coșuri de gunoi, indicatoare și pavilioane, etc. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Traseu turistic realizat
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.1.10. <u>Reabilitare și reamenajare zona Pieței din stațiune și Izvor de apă minerală adiacent</u>
Direcția de dezvoltare	<i><u>Direcția strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u></i>
Obiectivul strategic	OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Este necesară reabilitarea zonei pieței din stațiune conform funcțiunii de piață publică. Întrucât, în prezent, amplasamentul pieței se prezintă ca un spațiu destructurat, unde există spații neamenajate și în stare de degradare (ex: scările de acces), se impune reamenajarea acestei zone. De asemenea, izvorul situat lângă piață necesită reparații și reconstruire a pavilionului deasupra acestuia. În urma reabilitării, locuitorii din zonă beneficiază de spațiu modern centralizat unde se desfășoară, într-un mod civilizat, activități de comerț cu produse agroalimentare. Etape necesare: - Întocmirea documentației, caiet de sarcini) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: În urma reabilitării, locuitorii din zonă beneficiază de spațiu modern centralizat unde se desfășoară, într-un mod civilizat, activități de comerț cu produse agroalimentare.
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Acțiunea 8.2 – Dezvoltare urbană integrată în orașele Regiunii Centru
	Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.1.11 <u>Reconstruirea unui pavilion deasupra Izvorului de apă minerală Lobogó</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Este necesară reconstruirea pavilioanelor de apă minerală, care dădeau aspectul arhitectural caracteristic stațiunii, în stilul original. Etape necesare: - Întocmire documentație, caiet de sarcini) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: În urma reconstruirii pavilioanelor de apă minerală, li se oferă alternative de petrecere a timpului liber, atât locuitorilor din zonă, cât și turiștilor, care ajung în stațiune.
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Acțiunea 8.2 – Dezvoltare urbană integrată în orașele Regiunii Centru
	Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.1.12 <u>Amenajarea parcului Millenium din stațiune</u>
Direcția de dezvoltare	<u><i>Direcția strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</i></u>
Obiectivul strategic	OS 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Cu trecerea timpului, parcul necesită reabilitare și reamenajare, deși, acesta a fost amenajat în anul 2011, dar cu trecerea timpului se impune reabilitarea acestuia cu soluții mult mai moderne, de ex. aleile să fie realizate din pietriș mărgăritar pus în rășină. De asemenea, în cadrul acestui proiect se propune reconstruirea fostului pavilion Kursalon, cu soluții mai moderne decât cele existente pe vremuri. Etape necesare: - Întocmire documentație, caiet de sarcini) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: În urma reabilitării și reamenajării parcului se oferă o zonă de relaxare modernă, acoperită, și totodată, o alternativă de petrecere a timpului liber.
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Acțiunea 8.2 – Dezvoltare urbană integrată în orașele Regiunii Centru
	Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.2.4 <u>Construire bazin de înot lângă Centru balnear multifuncțional</u>
Direcția de dezvoltare	<u><i>Direcția strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</i></u>
Obiectivul strategic	OS 2. Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Înotul este unul dintre sporturile cele mai importante pentru toate grupele de vârstă. În orașul Borsec, această facilitate lipsește aproape cu desăvârșire. Construirea unui bazin de înot va fi oportun în apropierea Centrului balneoclimateric Multifuncțional, atât din punct de vedere economic cât și din punct de vedere al rentabilității. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor turistice / sportive
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 7 – O regiune cu turism sustenabil. Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.2.6 <u>Realizarea unui Parc tematic cu machetele izvoarelor de apă minerală</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 2. Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: - Creșterea numărului de turiști în orașul Borsec, atrage după sine necesitatea diversificării și dezvoltării infrastructurii de petrecere a timpului liber. Ideea acestui proiect a pornit de la un exemplu de bune practici (Parcul Mini Transilvania), care atrage an de an turiștii din toate colțurile lumii. Realizarea acestei investiții va da o nouă posibilitate de a petrece timpul liber. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri); - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor turistice / a infrastructurii de petrecere a timpului liber
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Acțiunea 8.2 – Dezvoltare urbană integrată în orașele Regiunii Centru Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.3.6 <u>Amenajare de locuri de campare și pentru rulote</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 3. Turismul activ ca o direcție modernă de turism
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Excursiile cu rulota sunt din ce în ce mai practicate, iar preferința pentru petrecerea sejurului în aer liber și sentimentul de libertate a condus la propunerea de amenajare a unor locuri de campare și pentru rulote. Etape necesare: - Elaborarea studiului de fezabilitate/DALI (întocmire documentație, caiet de sarcini și SF/DALI) - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Elaborarea Proiectului Tehnic și Detalii de Execuție (efectuare măsurători, elaborare proiect, obținere avize și acorduri) – dacă este cazul - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Dezvoltarea infrastructurii turistice
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	POR 2021-2027, Axa prioritară 7 – O regiune cu turism sustenabil. Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Fișă de proiect

Denumire proiect	2.4.2 <u>Realizarea de hărți cu obiectivele turistice în format online și offline</u>
Direcția de dezvoltare	<u>Directia strategică II: Dezvoltarea durabilă a turismului</u>
Obiectivul strategic	OS 4. Promovare turistică
Descrierea proiectului	Justificarea necesității: Din datele furnizate de CNIPT Borsec, se constată importanța/utilitatea materialelor de informare, respectiv a hărților cu obiectivele turistice, atât în format online, cât și offline. Din acest motiv este oportun dotarea CNIPT cu hărți actualizate. Etape necesare: - Stabilirea sursei de finanțare; - Elaborarea și depunerea cererii de finanțare în vederea obținerii finanțării; - Implementarea proiectului Impactul/rezultatul proiectului: - Promovarea stațiunii Borsec - Creșterea numărului de turiști - Informarea corectă a turiștilor
Aplicant/beneficiar și potențiali parteneri	Orașul Borsec
Surse potențiale de finanțare	Buget local, buget de stat sau alte surse legal constituite
Buget estimat	
Stadiul proiectului	Proiect propus

Monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Borsec

Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei are drept scop atât aprecierea gradului de realizare al proiectelor propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizui și modificări ale obiectivelor, țințelor, planurilor de măsuri și de acțiuni.

Monitorizarea reprezintă procesul continuu de culegere a informațiilor relevante despre modul de implementare a strategiei, în timp ce evaluarea este un proces care folosește informațiile obținute pe parcursul monitorizării pentru a stabili dacă strategia și-a atins țința și a avut eficiență, și-a îndeplinit viziunea și obiectivele menționate.

Monitorizarea implementării strategiei constă în verificarea implementării în perioada programată a activităților și colectarea datelor necesare .

Evaluarea implementării strategiei se bazează pe compararea gradului de atingere a țințelor propuse inițial cu situația dezvoltării orașului la diferite momente.

Scopul monitorizării și evaluării implementării Strategiei este :

- Evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul local;
- Constatarea dacă proiectele implementate sunt durabile;
- Succesul realizării Strategiei depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia. În procesul implementării prezentei Strategii vor fi implicați mai mulți actori, fiecare respectând responsabilități bine determinate, îndeplinind rolul de implementator sau de control al proiectelor planificate. În plan instituțional, principalii actori ai implementării strategiei vor fi:
- Administrația publică locală (Primarul, Consiliul Local, Primăria);
- Agenții economici;
- Investitorii;
- Societatea civilă.

Performanța implementării strategiei va fi evaluată pe baza unor rapoarte strategice, elaborate de Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Borsec. În elaborarea raportului strategic se va avea în vedere includerea de date relevante pentru evaluarea eficacității și eficienței măsurilor aplicate. Aceste rapoarte strategice vor fi realizate în 2022, 2025 și 2027, fiind prezentate în cadrul ședințelor de Consiliu Local și date publicității.

În cadrul rapoartelor vor fi evidențiate:

- Situația și evoluția socio-economică la nivel local;
- Realizările, problemele și perspectivele în ceea ce privește implementarea;

- Orice propunere de modificare, completare și adaptare a strategiei la noile realități sociale și economice.

Raportul va sintetiza evoluțiile relevante în implementarea Strategiei, deficiențele constatate și recomandările pentru remediere și ajustarea acesteia.

Evaluarea finală a implementării strategiei va urmări:

- Modul de folosire a resurselor financiare și umane;
- Realizarea impactului așteptat;
- Eficiența intervențiilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Planul de Dezvoltare al Regiunii Centru 2021-2027;
2. Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru;
3. Strategia de Dezvoltare Locală a Orașului Borsec 2015-2020;
4. Plan Integrat de Dezvoltare Urbană Borsec, 2012
5. Planul Urbanistic General al Orașului Borsec
6. Agenda locală – Planul local de dezvoltare durabilă
7. Strategia de Dezvoltare Generală a județului Harghita 2015-2020
8. Consiliul Județean Harghita
9. Centrul de Promovare Turistică Borsec, (www.visitborsec.ro/ro/Centru-de-informare-turistica-Borsec/Centru-National-de-Informare-Si-Promovare-Turistica-u24891.html)
10. TEMPO ONLINE, (www.statistici.insse.ro)
11. Lista firmelor din România, (www.listafirme.ro)
12. Chestionare aplicate localnicilor orașului Borsec